

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ
ΣΤΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΙΟΥ & ΠΡΟΝΝΩΝ, ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ
ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ».**

**ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑΣ: ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ
ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**

ΠΑΤΡΑ, 2014

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αφορμώμενη από το γεγονός ότι γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Κεφαλονιά και από την μεγάλη μου αγάπη και ενδιαφέρον για τον τόπο αυτό αλλά και με παρότρυνση και βοήθεια από τον καθηγητή μου κ. Τσάμο Γεώργιο, ο οποίος έχει ασχοληθεί στο παρελθόν σε έρευνά του με το νησί, επέλεξα στην παρούσα εργασία να ασχοληθώ με το θέμα της οικονομικής κρίσης και κατά πόσο αυτή επηρέασε την Κεφαλονιά και συγκεκριμένα τις περιοχές της Σκάλας και του Πόρου, όπου συγκεντρώνονται τα περισσότερα τουριστικά καταλύματα.

Πραγματοποίησα έρευνα με προσωπικές συνεντεύξεις των ξενοδόχων της Σκάλας και του Πόρου μέσα από τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων, ώστε να αποκτήσω μία πιο αξιόπιστη εικόνα τόσο για τον τουρισμό του Δήμου Ελειού-Πρόννων όσο και ολόκληρου του νησιού από το 2010 έως και το 2012.

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω θερμά, όλους εκείνους που συμμετείχαν στο ερευνητικόμέρος της παρούσας εργασίας για την θετική διάθεση και συνεργασία τους, χωρίς την συμμετοχήτων οποίων θα ήταν αδύνατον να ολοκληρωθεί η πτυχιακή μας εργασία. Ακόμη, οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στον επιβλέποντα καθηγητή μου κ. Σωτηρόπουλο Γεώργιο για την αμέριστη βοήθειά του καθ' όλη την διάρκεια της εκπόνησης της ερευνητικής αυτής προσπάθειας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Από τα κυρίαρχα θέματα στην επικαιρότητα τα τελευταία 3 χρόνια είναι, η γνωστή σε όλους, οικονομική κρίση, η οποία πλήττει την οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεδομένου ότι η κάθε

χώρα έχει τα δικά της προβλήματα η κρίση αυτή έχει επηρεάσει ποικιλοτρόπως την παγκόσμια αγορά. Στην Ελλάδα ένας από τους κλάδους που επηρεάστηκε άμεσα από την κατάσταση αυτή είναι ο κλάδος του τουρισμού. Οι επιπτώσεις πολλές και οι απόψεις ποικίλουν.

Στην παρούσα εργασία το θέμα με το οποίο επέλεξα να ασχοληθώ αφορά τις επιδράσεις της οικονομικής κρίσης στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις του δήμου Ελειού-Πρόννων της νήσου Κεφαλονιάς.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύονται οι έννοιες του τουρισμού και της τουριστικής ανάπτυξης αλλά και οι επιπτώσεις αυτής. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην κρίση και στον τουρισμό και συγκεκριμένα σε ορισμένες από τις σπουδαιότερες κρίσεις που έχουν καθορίσει σημαντικά την εξέλιξη του τουρισμού, όπως οι δίδυμοι πύργοι, ο ιός Sars, η γρίπη των πτηνών, το τσουνιά στη Μ.Ασία. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μία σύντομη αναφορά στη μυθολογία και στην ιστορία της Κεφαλονιάς, έπειτα παρουσιάζεται το γενικό προφίλ της Κεφαλονιάς και ειδικότερα το προφίλ ανά δήμο-περιοχή. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύεται ο τουρισμός της Κεφαλονιάς, η τουριστική προσφορά και ζήτηση καθώς και ενδεικτικά στοιχεία για τις πληρότητες του νομού. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στην οικονομική κρίση σε σχέση με τον τουρισμό της Κεφαλονιάς. Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έρευνα που πραγματοποιήθηκε για το δήμο Ελειού-Πρόννων, η μεθοδολογία και ο σκοπός της και τέλος η περιγραφή του ερωτηματολογίου, η παρουσίαση και ο σχολιασμός των αποτελεσμάτων και τα τελικά συμπεράσματα της έρευνας.

Κλείνοντας, στο έβδομο κεφάλαιο θα προβούμε σε παράθεση συμπερασμάτων και προτάσεων τα οποία προέκυψαν από την μελέτη της βιβλιογραφίας και από το περιεχόμενο των συνεντεύξεων με τους ειδήμονες περί του ζητήματος προς διερεύνηση.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....σελ.5	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	
1.1 Η έννοια του τουρισμού-Ορισμός.....σελ.6-8	
1.2 Τουριστική ανάπτυξη.....σελ.8	
1.2.1 Επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης.....σελ.9-11	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο	
2.1 Κρίση και τουρισμός.....σελ.12-17	
2.1.1 Δίδυμοι Πύργοι	
2.1.2 Ιός Sars	
2.1.3 Η γρίπη των πτηνών	
2.1.4 Τσουνάμι στη Μ.Ασία	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο	
3.1 Μυθολογία-Ιστορία Κεφαλονιάς.....σελ.17-38	
3.2 Γενικό προφίλ Κεφαλονιάς.....σελ.18-20	
3.2.1 Προφίλ ανά δήμο-περιοχή.....σελ.20-23	
3.2.1.1 Δήμος Αργοστολίου	
3.2.1.2 Δήμος Σάμης	
3.2.1.3 Δήμος Πυλαρέων	
3.2.1.4 Δήμος Παλικής	
3.2.1.5 Δήμος Λειβαθούς	
3.2.1.6 Κοινότητα Ομαλών	
3.2.1.7 Δήμος Ελειού-Πρόννων	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο	
4.1 Ο τουρισμός στην Κεφαλονιά.....σελ.23-24	
4.2 Η τουριστική προσφορά.....σελ.25-26	
4.3 Η τουριστική ζήτηση.....σελ.26-27	
4.4 Πληρότητες νομού Κεφαλονιάς.....σελ.28-29	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο	
5.1 Η οικονομική κρίση και ο τουρισμός στη νήσο Κεφαλονιά.....σελ.30	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο	
6.1 Μεθοδολογία έρευνας-ανάλυση αποτελεσμάτων.....σελ.31-51	
6.1.1 Δήμος Ελειού-Πρόννων	
6.1.2 Σκοπός της έρευνας	
6.1.3 Περιγραφή του ερωτηματολογίου	
6.1.4 Μεθοδολογία	
6.1.5 Παρουσίαση και σχολιασμός αποτελεσμάτων έρευνας	
6.1.6 Συμπεράσματα έρευνας.....σελ.51-52	
Κεφάλαιο 7 ^ο	
7.1 Συμπεράσματα εργασίας.....σελ.53-54	
Βιβλιογραφία.....σελ.55-57	
Παράρτημα.....σελ.58-65	
A. Ερωτηματολόγιο έρευνας	
B. Υλικό από βιβλίο Ηλ. Μπεριάτου και Κοργιαλένιο βιβλιοθήκη	

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός είναι αδιαμφισβήτητα ένας από τους σημαντικότερους κλάδους της Ελληνικής οικονομίας. Η χώρα μας παρά το ότι σαν τουριστικός προορισμός χαρακτηρίζετε ως μαζικός, οργανωμένος και παραθεριστικός διαθέτει όλα τα είδη του τουρισμού. Κάποια από αυτά είναι αρκετά ανεπτυγμένα και κάποια άλλα λιγότερο. Μερικά από τα ελληνικά νησιά, όπως η Κεφαλονιά προσελκύουν κάθε χρόνο σημαντικό αριθμό τουριστών κυρίως τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η συνεισφορά του Ελληνικού τουρισμού στο ΑΕΠ της χώρας μας είναι κάθε χρόνο σε υψηλά ποσοστά, όπως επίσης υψηλό είναι και το επίπεδο απασχόλησης των ατόμων στον κλάδο αυτό σε

σχέση με το συνολικό επίπεδο απασχόλησης στην Ελλάδα.

Η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση που ξέσπασε το 2008 στην παγκόσμια αγορά, έχοντας δείξει ήδη τα συμπτώματα της από το 2ο εξάμηνο του 2007, πήρε μεγάλες διαστάσεις και επηρέασε αρνητικά σημαντικούς κλάδους της οικονομίας σε όλο τον κόσμο. Η κάθε χώρα της Ευρώπης βίωσε και βιώνει ακόμα και σήμερα την οικονομική κρίση με τον δικό της τρόπο και στο δικό της βαθμό.

Στις μικρότερες δε οικονομίες, όπως αυτής της Ελλάδας, τα πράγματα είναι ακόμα πιο δύσκολα καθώς έχει επηρεάσει όλους τους οικονομικούς τομείς της χώρας. Προφανώς όλη αυτή η οικονομική αναταραχή δεν θα μπορούσε να αφήσει ανέπαφη την τουριστική δραστηριότητα στην Ελλάδα αλλά και στα ελληνικά νησιά.

Το ζήτημα που προκύπτει, το οποίο θα προσπαθήσουμε να μελετήσουμε στην εργασία αυτή και αποτελεί βασικό σκοπό της έρευνας που πραγματοποιήθηκε, είναι πόσο επηρεάστηκε η τουριστική δραστηριότητα των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων του δήμου Ελειού-Πρόννων αλλά και όλου του νομού από την οικονομική κρίση και σε τι χειρισμούς κρίνεται απαραίτητο να προβούν το κράτος και οι αρμόδιοι φορείς του νησιού για να αντιμετωπιστεί η δυσμενής αυτή κατάσταση, ώστε να υπάρξει τουριστική ανάπτυξη στο νησί αλλά και ολόένα και περισσότεροι πελάτες στο ξενοδοχείο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ-ΟΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρίστας αποτελεί μια οικολογική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα που κινείται σε διεθνή επίπεδα. Καλύπτει σχεδόν όλες τις κοινωνικές και εισοδηματικές τάξεις αποβλέποντας στην ικανοποίηση, της βασικής πλέον ανάγκης του ανθρώπου, της ανάγκης της πρόσκαιρης φυγής από την καθημερινότητα, και δίνει τη δυνατότητα της δημιουργίας προϋποθέσεων γνωριμίας και συναδέλφωσης των λαών, για ένα καλύτερο και ειρηνικό μέλλον της ανθρωπότητας.

Ο όρος τουρίστας προέρχεται από την αγγλική λέξη Touring ή την γαλλική λέξη Tour, που στη γλώσσα μας σημαίνει περιηγητικό. Δεν υιοθετήθηκε όλος ο όρος αυτός και έτσι επικράτησε ο όρος τουρισμός, που χρησιμοποιείται και διεθνώς.

Στην Ελληνική και διεθνή βιβλιογραφία υπάρχουν πολλοί ορισμοί της έννοιας του τουρισμού. Το κοινό χαρακτηριστικό της πλειοψηφίας των ορισμών αυτών είναι ότι χαρακτηρίζουν τον τουρισμό ως μια δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με την τάση του ανθρώπου για επικοινωνία, ψυχαγωγία και δημιουργία νέων εμπειριών μέσα από κάποιον ταξιδιωτικό προορισμό.

Ως τουρίστας, επίσης, σύμφωνα με την άποψη του William C. Gartner, θα μπορούσε να οριστεί η μετακίνηση των ανθρώπων από έναν τόπο σε έναν άλλο και η ιστορική του πορεία είναι τέτοια, όσο και ο πολιτισμός του ανθρώπου.

Η έννοια του τουρισμού μπορεί να εξεταστεί από δυο σκοπιές: μια θεωρητική, που καλύπτει όλες τις πτυχές του φαινομένου όπως οικολογικές, κοινωνικές, ψυχολογικές και μια πρακτική που να βυθίζει τις συναλλακτικές σχέσεις. Από την πρακτική του σκοπιά η έννοια του τουρισμού έχει σκοπό να βρεθεί ο κατάλληλος τρόπος συνεννόησης όλων αυτών που ασχολούνται σε διεθνή κλίμακα με τις τουριστικές δραστηριότητες.

Η έννοια του τουρισμού από θεωρητική σκοπιά μπάει να προσδιοριστεί σαν η πρόσκαιρη μετακίνηση ατόμων από τον μόνιμο τόπο κατοικίας τους σε έναν άλλο τόπο για λόγους κυρίως ψυχολογικούς, χωρίς κερδοσκοπικό κίνητρο και οργανωμένη προσπάθεια για την προσέλκυση, υποδοχή και εξυπηρέτηση των ατόμων. Ο συγκεκριμένος τύπος τουρισμού έχει δυο πλευρές: η πρώτη αναφέρεται στη μετακίνηση των ατόμων, η οποία αντιπροσωπεύει το καταναλωτικό μέρος του τουρισμού και ταυτίζεται με την τουριστική ζήτηση και η δεύτερη αναφέρεται στην υποδοχή και την εξυπηρέτηση των μετακινούμενων, αντιπροσωπεύοντας έτσι το παραγωγικό μέρος του τουρισμού που ταυτίζεται με την τουριστική προσφορά.

Σύμφωνα με τον ορισμό του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού Ηνωμένων Εθνών, UNWTO, ο τουρισμός αφορά σε ταξίδια που μας υποχρεώνουν να μείνουμε μακριά από το σπίτι μας για περισσότερο από 24 ώρες, με τον όρο ότι δεν θα αποζημιωθούμε οικονομικά στο μέρος που έχουμε επισκεφθεί και στο οποίο θα διαμείνουμε. Ο λόγος της επίσκεψης δεν έχει σημασία.

Πέρα όμως από τον ορισμό, υπάρχουν πολλές διαφορετικές ομάδες τουριστικών προϊόντων οι οποίες αφορούν κυρίως στο ελληνικό τουριστικό προϊόν, όπως το Συνεδριακό, το Γαστρονομικό, τον Αγροτουρισμό, την Κρουαζιέρα που ανήκει στο Ναυτιλιακό ή Θαλάσσιο τουρισμό, τον Καταδυτικό τουρισμό και λοιπά.

Επίσης, σε αυτά συμπεριλαμβάνεται και η τουριστική κατοικία η οποία εφόσον αναπτυχθεί σωστά μπορεί να βοηθήσει σημαντικά την ελληνική οικονομία.

Όπως είναι γνωστό, ο τουρισμός αφορά περίπου στο 16% του ΑΕΠ ενώ άμεσα ή έμμεσα απασχολεί το 20% των θέσεων εργασίας. Ένας στους πέντε εργαζόμενους δηλαδή απασχολείται σε επάγγελμα άμεσα ή έμμεσα συνδεδεμένο με τον τουρισμό. Όσο μάλιστα αναπτύσσονται οικονομικά και νέες αγορές όπως η Κίνα και η Ινδία, είναι σαφές ότι μεγαλώνει πολύ και ο αριθμός των δυνητικών επισκεπτών τουριστών προς την Ελλάδα αλλά και τις άλλες χώρες που σήμερα επιδιώκουν να προσελκύσουν τουρίστες-επισκέπτες.

Σήμερα ο Τουρισμός δεν είναι αποκλειστικά μία οικονομική δραστηριότητα αλλά αποτελεί δικαίωμα, ευκαιρία γνώσης και προσέγγισης του περιβάλλοντος, παράγοντα διεθνούς αλληλεγγύης και ειρήνης. Είναι τρόπος χρησιμοποίησης του ελεύθερου χρόνου και κοινωνική παροχή που συμβάλλει στη ψυχολογική ισορροπία. Είναι πλέον από όλους παραδεκτό ότι ο τουρισμός είναι ο σπουδαιότερος κλάδος οικονομικής δραστηριότητας παγκοσμίως. Ο ευρύτερος τουριστικός τομέας συμβάλλει όσο κανένας άλλος στο σχηματισμό του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος στις περισσότερες χώρες της υφ'ηλίου, τόσο από πλευράς δημιουργίας εισοδήματος, όσο και από τη πλευρά αύξησης της απασχόλησης και των επενδύσεων, ο τομέας των ταξιδιών έρχεται πρώτος, και με διαφορά, μεταξύ όλων των υπολοίπων τομέων.

Η σύγχρονη αντίληψη για την ανάπτυξη του τουρισμού στηρίζεται στην ποιότητα, την πιστοποίηση, την διεύρυνση και διαφοροποίηση των τουριστικών υπηρεσιών, τη σύνδεση τους με την τοπική οικονομία και την ολοκλήρωση μιας σειράς έργων τα οποία αφορούν στις υποδομές και το περιβάλλον. Ο τουρισμός αποτελεί μια γιγάντια οικονομική δραστηριότητα. Είναι η πρώτη σε παγκόσμιο επίπεδο, έχοντας υποσκελίζει την αυτοκινητοβιομηχανία, ενώ βρίσκεται πολύ ψηλότερα από τις βιομηχανίες χημικών, τροφίμων ή καυσίμων. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της ακόμη, είναι ότι αποτελεί τη μόνιμης δραστηριότητα που έχει πραγματικά παγκόσμια διάσταση.

Η τουριστική βιομηχανία αποτελεί βασικό παράγοντα της παγκόσμιας οικονομίας που παρουσιάζει την ταχύτερη ανάπτυξη. Εξάλλου αντιπροσωπεύει το 10% με 12% του Παγκόσμιου Ακαθάριστου Προϊόντος. Στο νέο μακροοικονομικό περιβάλλον που διαμορφώνεται, ο τουρισμός αποτελεί το κλειδί για την επιτυχία στην ανάπτυξη και την κοινωνική ευημερία κάθε χώρας.

Η Ευρώπη, με τα ποικίλα αξιοθέατα και με την ποιότητα των τουριστικών υπηρεσιών της, είναι ο πρώτος τουριστικός προορισμός στην παγκόσμια τουριστική κίνηση με ποσοστό γύρω στο 64%, το οποίο προβλέπεται να διατηρήσει, έστω και ελαφρά. Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αυξήσει την ποικιλία των ευρωπαϊκών τουριστικών προορισμών και προϊόντων, προσφέροντας πολυάριθμα φυσικά και πολιτιστικά αξιοθέατα που συχνά ήταν άγνωστα σε πολλούς ευρωπαίους πολίτες.

Ο τουρισμός έγινε πια αναγκαιότητα για τον σύγχρονο άνθρωπο, ο κάθε άνθρωπος ανάλογα με τις ανάγκες του, τα δημογραφικά του χαρακτηριστικά του, την κοινωνική και οικονομική θέση του την ψυχολογική κατάσταση που βρίσκεται, τον ελεύθερο χρόνο που διαθέτει, επιλέγει διαφορετικά το είδος της ψυχαγωγίας του, το χρόνο, τον τόπο και το είδος των διακοπών του.

Η σημερινή τουριστική ζήτηση παρουσιάζει μια έντονη διαφοροποίηση και τμηματοποίηση, τελείως ξένη με τα πρότυπα του μαζικού τουρισμού που είχε επικρατήσει διεθνώς τις μεταπολεμικές δεκαετίες. Η ανάπτυξη λοιπόν αυτών των τάσεων έχει οδηγήσει διεθνώς στην ανάπτυξη νέων ειδικών μορφών τουρισμού που στοχεύουν στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών σε αυτά τα νέα τμήματα των τουριστών. Ο σημερινός τουρίστας παρουσιάζει εντελώς διαφορετικές απαιτήσεις από τον παραδοσιακό τουρίστα του μαζικού τουρισμού. Η αναγνώριση των διακοπών ως απαραίτητο μέρος της φυσιολογικής ζωής κάθε ατόμου παράλληλα με την αύξηση του εισοδήματος οδήγησε σε αύξηση των απαιτήσεων των σύγχρονων τουριστών.

Το τουριστικό προϊόν λοιπόν πρέπει να παρουσιάζει μια ποιοτική αναβάθμιση προκειμένου να εξυπηρετεί τις νέες αυτές απαιτήσεις. Τα νέα τμήματα της αγοράς που αναπτύσσονται αποτελούνται από τουρίστες που επιζητούν νέες μορφές τουρισμού και απαιτούν περισσότερο ποιοτικές και εξατομικευμένες υπηρεσίες.

Η ανάπτυξη λοιπόν αυτών των τάσεων έχει οδηγήσει διεθνώς στην ανάπτυξη νέων εναλλακτικών μορφών τουρισμού που στοχεύουν στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών σε αυτά τα νέα τμήματα τουριστών. Είναι η έμφυτη τάση του ανθρώπου να περιηγείται διάφορα αξιοθέατα μέρη τα οποία συγκεντρώνουν, είτε φυσικές ομορφιές, είτε πλούσια ιστορία, είτε εντυπωσιακά τεχνολογικά ή μηχανικά επιτεύγματα. Ο τουρισμός είναι μία πανάρχαια και ανθρώπινη υπόθεση που ξεκινά από την τάση του ανθρώπου να δει και να γνωρίσει. Σύμφωνα με τον φιλόσοφο Αριστοτέλη «ο άνθρωπος φύσει του ειδέναι ορέγεται» δηλαδή «τη δίψα της γνώσης την έχει ο άνθρωπος έμφυτη».

1.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο Ελληνικός Τουρισμός στην διάρκεια των τελευταίων ετών συμβάλει θετικά στους κρίσιμους δείκτες της οικονομίας της χώρας μας. Σημαντικά μεγέθη τουριστικής ζήτησης όπως 13.4 εκατομμύρια αφίξεις τουριστών (2005) και 55.5 εκατομμύρια διανυκτερεύσεις ημεδαπών και αλλοδαπών (2005) δείχνουν ότι ο Ελληνικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από βιωσιμότητα και προοπτική ανάπτυξης. Το 2006 είναι το δεύτερο συνεχές καλό τουριστικό έτος στην μεταπολεμική περίοδο. Με αυξητικό ρυθμό σε όρους αφίξεων και διανυκτερεύσεων 7,7%, πραγματοποίησε επίδοση 70% υψηλότερη τόσο του παγκόσμιου ρυθμού (4,5%) και διακριτά υψηλότερη των ανταγωνιστριών χωρών.

Όπως αναφέρει στο βιβλίο του «Τουριστική ανάπτυξη-αρχές, διαδικασίες και πολιτικές», ο William C. Gartner, η έννοια της ανάπτυξης είναι ακόμη πιο ασαφής από ότι η έννοια του τουρισμού. Έτσι, η τουριστική ανάπτυξη μπορεί να εξεταστεί είτε ως μια εξελικτική διαδικασία που σχετίζεται με την τουριστική δραστηριότητα. Το αν η διαδικασία αυτή αλλαγής είναι καλή ή κακή, θα προσδιοριστεί από τους ανθρώπους που εμπλέκονται άμεσα στην τουριστική βιομηχανία, οι οποίοι έχουν διαφορετικούς στόχους, γι' αυτό και οι αλλαγές που πιθανόν θα επιφέρει η τουριστική ανάπτυξη ποικίλουν.

Αναμφίβολα, η συμβολή του τουρισμού είναι σημαντική για την οικονομική και γενικότερη ανάπτυξη και πρόοδο ενός τόπου. Αφενός, οι υπέρμαχοι της τουριστικής ανάπτυξης υποστηρίζουν την άποψη ότι ο τουρισμός συμβάλλει στην αύξηση του εθνικού εισοδήματος, δημιουργεί ευκαιρίες απασχόλησης, περιορίζει το έλλειμμα, τονώνει οικονομικά την περιφέρεια και γενικότερα εντείνει την επιχειρηματική δραστηριότητα των επιχειρήσεων που παράγουν αγαθά και υπηρεσίες που ικανοποιούν άμεσα ή έμμεσα τις τουριστικές ανάγκες ή επιθυμίες των ανθρώπων. Αφετέρου, οι πολέμιοι της τουριστικής ανάπτυξης υποστηρίζουν την άποψη ότι ο τουρισμός αποπροσανατολίζει τις επενδύσεις από τους παραγωγικούς κλάδους της οικονομίας, ευαισθητοποιεί επικίνδυνα τη οικονομία, εξαιτίας της μεγάλης ανταγωνιστικότητας που αναπτύσσεται στην τουριστική αγορά, χαλαρώνει τα ήθη, εξαφανίζει τα έθιμα και αυξάνει την εγκληματικότητα. Η αλήθεια βέβαια, βρίσκεται κάπου ενδιάμεσα, εφόσον ο τουρισμός μπορεί κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις (όπως αναφέρει στο βιβλίο του ο κ. Ηγουμενάκης Γ. Νίκος, με τίτλο «Τουρισμός και ανάπτυξη», 2000), να αποτελέσει σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης και προόδου, πλην όμως θα πρέπει να δίνεται εντελώς ιδιαίτερη προσοχή στη θέση που παίρνει αυτός ανάμεσα στους άλλους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας στο πλαίσιο της αναπτυξιακής προσπάθειας μιας χώρας.

1.2.1 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Πρέπει αρχικά να επισημανθεί ότι όπως προκύπτει από τη διερεύνηση των επιπτώσεων τόσο διεθνώς όσο και στην Ελλάδα, η σύνδεσή τους μόνον με την ανάπτυξη του τουρισμού είναι δύσκολη καθώς συχνά η διερεύνηση αυτή γίνεται μετά την εδραίωση στο κοινωνικό πεδίο του τουρισμού. Στον προβληματισμό αυτό όμως αντιπαρατίθενται ορισμένα δεδομένα τα οποία ισχύουν και για την Ελλάδα τα οποία αναφέρονται τόσο σταιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τουρισμού όσο και των περιοχών που αυτός συνήθως αναπτύσσεται και εξηγούν την ένταση και έκταση των επιπτώσεων αυτών.

Συγκεκριμένα, η διερεύνηση των κοινωνικών αλλαγών που επιφέρει ο τουρισμός σε τοπικό επίπεδο, σε πολύ διαφορετικές κοινωνικοοικονομικά και πολιτιστικά περιοχές του κόσμου, έχει αναδείξει την ολιστική δυναμική του ως φαινομένου το οποίο καταλήγει να επηρεάζει συνολικά την κοινωνική δομή των τουριστικών περιοχών. Οι περισσότερες περιοχές στις οποίες αναπτύχθηκε ο τουρισμός ήταν αγροτικές, με παραδοσιακή κοινωνική δομή και η έντονα αστική διάσταση της λειτουργίας του τουρισμού και η ταχύτητα της ανάπτυξής του, ήταν φυσικό να επηρεάσουν συχνά με συγκρουσιακό τρόπο τον τρόπο ζωής και τις κοινωνικές πρακτικές οι οποίες ήταν συχνά ολέθριες επί πολλές δεκαετίες.

Η μαζική συχνά διάσταση της τουριστικής ανάπτυξης «απαιτεί» εκσυγχρονισμό και προσαρμογή της παραγωγικής και κοινωνικής δομής σε αστικού τύπου κοινωνικά πρότυπα με αντίστοιχες υποδομές, δραστηριότητες και παραγωγικές δομές. Σε αυτό το πλαίσιο είναι συχνά αναπόφευκτο να επέρχεται - λόγω και του μαζικού οργανωμένου προτύπου της ανάπτυξης του τουρισμού - ένας βίαιος και συχνά επιφανειακός εκσυγχρονισμός της τοπικής κοινωνικής και πολιτισμικής δομής.

Έτσι ύστερα από τη μελέτη των βιβλίων του Gartner (2001) και του Τσάρτα (2010), οι επιπτώσεις που επιφέρει η τουριστική ανάπτυξη είναι οι παρακάτω:

1. Κοινωνική και Επαγγελματική κινητικότητα.

Η πρώτη επίπτωση της τουριστικής ανάπτυξης συνδέεται με σταδιακή μετατροπή της παραγωγικής δομής σε μια οικονομία με καθοριστική την παρουσία των υπηρεσιών και ιδιαίτερα του Τουρισμού. Οι αλλαγές οδηγούν σε μια έντονη αρχικά επαγγελματική κινητικότητα, τόσο από τους εργαζόμενους σε άλλους κλάδους (γεωργία, κτηνοτροφία, βιοτεχνία, υπηρεσίες) όσο και από άπρότυπους ή μετανάστες οι οποίοι επιστρέφουν για να επενδύσουν στον τουρισμό.

Η νέα εποχή της τουριστικής ανάπτυξης σύντομα οδηγεί και σε κοινωνική κινητικότητα με τους νέους και τις γυναίκες να είναι αυτοί οι οποίοι πρώτοι ωφελούνται «εκμεταλλεόμενοι» τις επαγγελματικές ευκαιρίες που προσφέρει ο τουρισμός. Τα τουριστικά επαγγέλματα και τα εισοδήματα που προκύπτουν από αυτά αλλάζουν τον τρόπο εκτίμησης της κοινωνικής θέσης: οι εργαζόμενοι και επιχειρηματίες του τουρισμού γίνονται το νέο σύμβολο της επιτυχίας.

Μειώνεται η απασχόληση σε παραδοσιακές επαγγελματικές ενασχολήσεις (γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, βιοτεχνία) και αλλάζει η σχέση του εργαζόμενου με τον ελεύθερο χρόνο.

Τα επαγγέλματα του τουρισμού επιβάλλουν εντατικούς ρυθμούς εργασίας και αλλάζουν τα δεδομένα πολλών ετών στον τρόπο λειτουργίας των τοπικών - παραδοσιακών αγροτικών οικονομιών. Καθοριστικός πλέον παράγοντας αύξησης της κινητικότητας είναι η εκτίμηση ότι ο τουρισμός προσφέρει εισοδήματα, σύγχρονο εργασιακό περιβάλλον και καλύτερη ποιότητα ζωής, σε αντίθεση με τους άλλους κλάδους.

2. Η διαδικασία της αστικοποίησης και «οριστικοποίησης» των τουριστικών περιοχών.

Συχνά με μεγάλη ταχύτητα και υπό την πίεση των απαιτήσεων της ανάπτυξης υποδομών και υπηρεσιών για τον τουρισμό, παραδοσιακές αγροτικές κοινωνίες «αστικοποιούνται», χωρίς ο πληθυσμός να προλάβει τις πολλές και σημαντικές αλλαγές που επέρχονται μέσω της οικονομίας στον τρόπο ζωής και τις παραδόσεις τους.

Η επαγγελματική στροφή στα τουριστικά επαγγέλματα παίρνει πλέον τον χαρακτήρα της πλήρους εγκατάλειψης ολόκληρων κλάδων της τοπικής οικονομίας.

Οι οικογένειες και τα άτομα με διαφορετικά επαγγέλματα (ιδιαίτερα οι άνδρες αρχικά) αναζητούν τρόπους και στρατηγικές να προσποριστούν μέσω εργασίας και επενδύσεων οφέλη από τον τουρισμό. Παρατηρείται μια σταδιακή υποβάθμιση της σημασίας του επαγγέλματος και της κοινωνικής θέσης που συχνά απορρέει από αυτό (π.χ. επιστημονικό επάγγελμα) προς όφελος της με κάθε τρόπο άντλησης εισοδήματος από τον τομέα. Ο τουρισμός πλέον αποκτά ένα «ολιστικό» χαρακτήρα στην τοπική παραγωγική και κοινωνική δομή επηρεάζοντας επαγγέλματα, κοινωνικές πρακτικές, αξίες, ήθη και έθιμα και οδηγεί τηνατελώς αστικοποιημένη δομή στην «οριστικοποίηση».

Πρόκειται για μια κατάσταση – ιδιαίτερα στις αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές – όπου το σύνολο σχεδόν των οικονομικών δραστηριοτήτων, τα πρότυπα ανάπτυξης, το περιβάλλον, η κοινωνία και ο πολιτισμός επηρεάζονται και εξαρτώνται άμεσα από την πορεία και τα χαρακτηριστικά της τουριστικής ανάπτυξης.

3. Αλλαγές στα κοινωνικά και καταναλωτικά πρότυπα των κατοίκων.

Ο αστικός τρόπος ζωής επηρεάζει σε ένα πρώτο επίπεδο ιδιαίτερα τους νέους και στη συνέχεια με την εμπέδωση της τουριστικής ανάπτυξης συνολικά τον πληθυσμό. Ιδιαίτερα είναι οι αλλαγές στα κοινωνικά και καταναλωτικά πρότυπα. Η παραδοσιακή στις αγροτικές κοινωνίες εκτίμηση στα επιστημονικά επαγγέλματα ή την εκπαίδευση αλλάζει, δίνοντας τη θέση της στην άποψη ότι το κοινωνικό πρότυπο επιτυχίας αποτελεί οεπιχειρηματίας του τουρισμού.

Παρατηρείται επιπλέον, μια υποτίμηση της εκπαίδευσης εφόσον σε πολλούς τουριστικούς νομούς υπάρχουν χαμηλά ποσοστά πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και συχνά υψηλά ποσοστά παιδιών που δεν ολοκληρώνουν τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Η υψηλή κατανάλωση με τη μορφή της αγοράς ακριβών καταναλωτικών προϊόντων σπιτιών αυτοκινήτων, ταξιδιών στο εξωτερικό κλπ., αποτελεί επίσης ένα χαρακτηριστικό της νέας «ευμάρειας» των τουριστικά αναπτυγμένων νομών. Οι εξελίξεις αυτές είναι ενδεικτικές της αστικοποίησης και της αύξησης των εισοδημάτων αλλά και της αλλαγής των αξιών (ιδιαίτερα της ανερχόμενης μεσαίας τάξης) στους κατοίκους των τουριστικών αξιών στο πλαίσιο μιας διαδικασίας – όχι συνήθως συστηματικής – εκσυγχρονισμού και προσαρμογής στις απαιτήσεις του νέου περιβάλλοντος του τουρισμού.

4. Αλλαγές στα ήθη και τα έθιμα.

Οι πολλές αλλαγές που παρατηρούνται στα ήθη και τα έθιμα αποδεικνύουν τη συχνά αντιφατική και όχι ευθύγραμμη πορεία προς ένα δύσκολο εκσυγχρονισμό των τουριστικών περιοχών. Παρατηρούνται αρχικά σταδιακές αλλά σημαντικές αλλαγές στον τρόπο αντιμετώπισης θεσμών όπως η θρησκεία και η οικογένεια π.χ. συμμετοχή σε εκκλησιασμό, απόψεις για τον πολιτικό γάμο ή τους μικτούς γάμους, θέση της γυναίκας στην κοινωνία, τις σχέσεις με τα παιδιά κλπ. οι οποίες αναδεικνύουν μια εκσυγχρονιστική διάσταση σε τουριστικές περιοχές της υπαίθρου η οποία έχει χαρακτηριστικά αστικών θέσεων και αντιλήψεων. Παράλληλα όμως υπάρχουν στοιχεία αλλά και εκφράζεται έντονος προβληματισμός των κατοίκων στις τουριστικές περιοχές – για τις αλλαγές στα ήθη, την αύξηση των διαζυγίων, τον αλκοολισμό, τα ναρκωτικά και την αυτονόμηση των νέων. Τα περισσότερα από αυτά συνδέονται είτε αποδίδονται στον τουρισμό και στα νέα «αστικοποιημένα» ήθη του. Ένα τρίτο ζήτημα είναι οι αλλαγές στη σχέση με την

τοπική παράδοση. Οι κάτοικοι τείνουν να υιοθετούν περισσότερα αστικά πρότυπα στον τρόπο διασκέδασης και χρήσης του ελεύθερου χρόνου, ενώ παραδοσιακές εκδηλώσεις (πανηγύρια, θρησκευτικές γιορτές) επηρεάζονται και από την εντατική εργασία στην τουριστική περίοδο αλλά και από την τάση εγκατάλειψής τους – ιδιαίτερα από τους νέους – ως στοιχείο μιας «παρωχημένης» κοινωνικής και πολιτισμικής πρακτικής.

5. Η επικοινωνία με τους τουρίστες.

Το στάδιο τουριστικής ανάπτυξης μιας περιοχής είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τον τύπο των αλλαγών στη σχέση των τουριστών με τους ντόπιους. Αρχικά, καταγράφεται μια μίμηση των κοινωνικών και καταναλωτικών προτύπων των τουριστών – ιδιαίτερα από τους νέους με όσα αρνητικά ή θετικά αυτό συνεπάγεται. Επιπλέον υπάρχει μια τάση να δημιουργούνται στερεότυπα – σχετικά με την εθνικότητα και τις συμπεριφορές των διαφορετικών ομάδων – ενδεικτικό της απόστασης η οποία συχνά δημιουργείται στην σχέση με τους τουρίστες – ιδιαίτερα στις πολύ 100 αναπτυγμένες τουριστικά περιοχές – λόγω και της επαγγελματικής διάστασης αυτής της επικοινωνίας. Συχνά επίσης οι ντόπιοι τείνουν στην αντιμετώπιση των τουριστών ως ενός καλού ή κακού εμπορεύματος ή ενός «αναγκαίου κακού» (θετική στάση στα οικονομικά όφελη και σκεπτικισμός ή άρνηση στα κοινωνικά και πολιτισμικά). Η συχνά θετική έκβαση αυτής της σχέσης συνδέεται με παραμέτρους όπως η σταθερή και επαναλαμβανόμενη παρουσία των τουριστών στην περιοχή, οι επισκέψεις στη χώρα τους, οι μικτοί γάμοι. Ημαζικότητα και η οργάνωση τείνει σε κάθε περίπτωση να κάνει περισσότερο απρόσωπη αυτή την επικοινωνία.

6. Οι αλλαγές στον πολιτισμό και την παράδοση

Αναπόφευκτες, τέλος, ήταν οι αλλαγές σε πολιτισμικές πρακτικές και δραστηριότητες στις τουριστικές χώρες ιδιαίτερα στην πρώτη περίοδο της τουριστικής ανάπτυξης. Παρατηρείται η εμπορευματοποίηση των τοπικών εθίμων και στοιχείων της παράδοσης τα οποία μετατρέπονται σε θέαμα ή σουβενίρ αμφιβόλου ποιότητας για τους τουρίστες. Σε αυτή την εξέλιξη αναμφίβολα συνέβαλε η οργανωμένη και μαζική διάσταση του τουρισμού στη χώρα που απαιτούσε παρόμοια προϊόντα και εκδηλώσεις. Την τελευταία εικοσαετία υπάρχουν όμως επίσης και πολλά παραδείγματα αναβίωσης παραδοσιακών πολιτιστικών εκδηλώσεων αλλά και βιοτεχνικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων μετελικούς αποδέκτες τους τουρίστες. Η θετική αυτή εξέλιξη σχετίζεται με την αναζήτηση νέων και περισσότερο βιώσιμων πρακτικών στις τουριστικές περιοχές αλλά και την προσπάθεια αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος.

Συμπερασματικά, στη δύσκολη πορεία προς τον εκσυγχρονισμό των τουριστικών περιοχών υπήρξαν πολλές θετικές αλλά και αρνητικές επιπτώσεις και αλλαγές στο κοινωνικό και πολιτιστικό πεδίο. Η θετική ή αρνητική έκβαση των επιπτώσεων σχετίζεται άμεσα τόσο με το στάδιο ανάπτυξης του τουρισμού όσο και με τον τύπο ανάπτυξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.1 ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Παρά τη σπουδαιότητά του, ο τουρισμός είναι ένας ιδιαίτερα ευπαθής τομέας, ευεπίφορος σε διεθνή γεγονότα, όπως είναι δυσμενείς οικονομικές συγκυρίες και αναταράξεις λόγω πολιτικών γεγονότων, όπως πόλεμοι και τρομοκρατικές ενέργειες, χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, ή λόγω φυσικών καταστροφών ,εξίσου χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτό του τσουνιά που χτύπησε την Ασία το 2004.Ζούμε σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο και άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον, είναι επομένως λογικό να αντιμετωπίζουμε κινδύνους καθημερινά, οι οποίοι μπορούν να εξελιχθούν οποιαδήποτε στιγμή σε κρίση. Λέγοντας κρίση εννοούμε οτιδήποτε μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την πορεία μιας επιχείρησης/οργανισμού. Υπάρχουν εξωγενείς και εσωτερικοί παράγοντες που μπορεί να επηρεάσουν αρνητικά τη φήμη, την οικονομική κατάσταση και να προκαλέσουν μια πρόσκαιρη ή μη αναστρέψιμη ζημιά για την επιχείρηση. Πυρκαγιές, κλοπές, απεργίες, ατυχήματα, δηλητηριάσεις, βομβιστικές επιθέσεις, σεισμοί και αυτοκτονίες, είναι μερικά παραδείγματα κινδύνων που μπορούν εύκολα να εξελιχθούν σε κρίση. (του Αλέξη Σωτηρόπουλου, Εργαστηριακού Συνεργάτη Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πειραιά - Καθηγητή ΙΕΚ LeMonde, www.synedrio.gr).Η εμπειρία των τελευταίων χρόνων είναι πλούσια δυστυχώς σε αριθμό και ποικιλία δυσμενών γεγονότων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο τα οποία όπως είναι φυσικό επηρεάζουν κατά πολύ τις ανθρώπινες δραστηριότητες κάτι το οποίο έχει διαπιστωθεί και μέσα από μακροχρόνιες έρευνες. Ο δυνητικός τουρίστας κατά την επιλογή του, αν θα κάνει τουρισμό ή όχι και αν θα επιλέξει τον Α ή τον Β προορισμό, εκτός των άλλων παραγόντων, λαμβάνει σοβαρά υπόψη του και τις συνθήκες που επικρατούν από πλευράς ασφάλειας και υγείας, τόσο κατά την μετάβασή του στον τόπο προορισμού, όσο και κατά την διαμονή του σε αυτόν. Επιπλέον, έχει παρατηρηθεί ότι ένα δυσμενές γεγονός που συμβαίνει σε μία χώρα όχι μόνο αποτρέπει τον δυνητικό τουρίστα να επισκεφτεί την εκάστοτε χώρα, αλλά την ευρύτερη περιοχή της.Στον 20ο και 21ο αιώνα οι κρίσεις αποτελούν στοιχείο της σύγχρονης καθημερινής μας ζωής, τόσο στο χώρο της εργασίας όσο και της προσωπικής μας ζωής. Οι νέες συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και της νέας οικονομίας δημιουργούν πολιτισμικές, πολιτικές ,οικονομικές και κοινωνικές αναταράξεις σε όλα τα κράτη του κόσμου, με αποτέλεσμα να προκαλούνται μικρής ή μεγάλης κλίμακας κρίσεις. Επίσης, οι τρομοκρατικές επιθέσεις και οι οικονομικές κρίσεις, σε συνδυασμό με τη σταδιακή «παρακμή» του φυσικού και πολιτισμικού τοπίου, στο οποίο ζούμε, αποτελούν καθημερινές εστίες κρίσεων σε όλες τις περιοχές του πλανήτη μας. Οι σπουδαιότερες κρίσεις που έχουν καθορίσει σημαντικά την εξέλιξη του τουρισμού είναι το τρομοκρατικό χτύπημα στις Η.Π.Α στις 11 Σεπτεμβρίου 2001, ο ιός SARS το 2003, η γρίπη των πτηνών το 2003, γνωστή και ως ιός H5N1, καθώς και το τσουνάμι στις 26 Δεκεμβρίου 2004 στη Ν. Ασία. Παρακάτω αναλύονται ορισμένα παραδείγματα τέτοιων κρίσεων.

2.1.1 ΔΙΔΥΜΟΙ ΠΥΡΓΟΙ (11 Σεπτεμβρίου 2001)

Δέκα χρόνια μετά το τρομοκρατικό χτύπημα, διαπιστώνεται ότι η λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας έχει επιβαρυνθεί σε σημαντικό βαθμό. Το πρωί της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, τα βλέμματα όλου του πλανήτη είχαν στραφεί στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Τρεις δεκαετίες μετά την κατασκευή του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου, οι Δίδυμοι Πύργοι έπεφταν σαν χάρτινοι πύργοι.

Οι εικόνες καταστροφής από το τρομοκρατικό χτύπημα που μεταδίδονταν σε όλο τον κόσμο συγκλόνισαν εκατομμύρια ανθρώπους. Χιλιάδες άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, με τις επιθέσεις να αποτελούν το γεγονός που σημάδεψε τη δεκαετία και την 11η Σεπτεμβρίου 2001 να καταγράφεται ως η πιο μαύρη ημέρα στη σύγχρονη ιστορία της Αμερικής. Στις συνέπειες των επιθέσεων θα πρέπει να συνυπολογιστεί και το “χτύπημα” που επέφεραν σε οικονομικό επίπεδο, το οποίο ξεπέρασε τα όρια των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής.

Οι επιθέσεις αποτέλεσαν ένα ισχυρό πλήγμα σε μία κρίσιμη περίοδο, καθώς η μείωση της ανάπτυξης στις περισσότερες βιομηχανικές χώρες ήταν ήδη αισθητή.

Δέκα χρόνια μετά το τρομοκρατικό χτύπημα, όπως σημείωσε ο Οικονομολόγος και καθηγητής Οικονομικών Χαράλαμπος Γκότσης, διαπιστώνεται πως η λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας έχει επιβαρυνθεί σε σημαντικό βαθμό.

Οι οικονομικές επιπτώσεις ενός τρομοκρατικού χτυπήματος του μεγέθους της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, καθώς και των δύο πολέμων που ακολούθησαν, ήταν πράγματι σημαντικές τόσο για την οικονομία της χώρας που δέχτηκε το χτύπημα, όσο και για την παγκόσμια οικονομία.

Σε αυτές θα πρέπει να αναφερθούν :

Πρώτον, η μεγάλη απώλεια ανθρώπινων ζώων καθώς και υποδομών. Εκτός από πόνο και θλίψη το χτύπημα άφησε πίσω, σύμφωνα με σχετικές μελέτες που έχουν γίνει, ένα μετρήσιμο κόστος που ανέρχεται στο ποσό των 25 – 60 δισεκατομμύρια δολάρια.

Δεύτερον, μειώθηκαν οι εισροές από το εξωτερικό, αφού διαπιστώθηκε συρρίκνωση του τουρισμού αλλά και των ξένων άμεσων επενδύσεων.

Τρίτον, αυξήθηκε η ανασφάλεια και επιδεινώθηκε η καταναλωτική αποταμιευτική και επενδυτική συμπεριφορά των ανθρώπων.

Τέταρτον, αυξήθηκαν τα έμμεσα κόστη λόγω των αυξημένων μέτρων ασφαλείας, μειώθηκε το εξωτερικό εμπόριο και επηρεάστηκαν οι εξωτερικές συναλλαγές.

Ο φόβος και η έλλειψη εμπιστοσύνης στη λειτουργία της κοινωνίας αλλά και της αγοράς συνετέλεσαν ώστε να πέσει η ζήτηση καταναλωτικών προϊόντων και να μειωθούν οι επενδύσεις λόγω αρνητικών προσδοκιών.

Η ούτως ή άλλως ασθενής οικονομική συγκυρία σε Αμερική και Ευρώπη, παρά τα μέτρα στήριξης, υπέστη σοβαρά πλήγματα από την επίθεση σε Αφγανιστάν και κατόπιν στο Ιράκ.

Με αιτία και πρόσχημα την καταπολέμηση της τρομοκρατίας η κυβέρνηση Bush (Jr) κατάφερε να συμβάλει στην αύξηση της τιμής του πετρελαίου και συνακόλουθα του κόστους παραγωγής πολλών προϊόντων, τα οποία σε συνδυασμό με την πτώση της ζήτησης οδήγησαν την παγκόσμια οικονομία σε ύφεση.

Η Ελλάδα βρέθηκε τη στιγμή εκείνη σε μια ευτυχή συγκυρία. Βρισκόμαστε εν όψει της προετοιμασίας για τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004.

Οι δημόσιες δαπάνες για την κατασκευή των ολυμπιακών εγκαταστάσεων, καθώς και για τις υποδομές (δρόμοι, αεροδρόμια, γέφυρες, λιμάνια, τηλεπικοινωνίες κλπ.), αυξάνονται διαρκώς και ένα κλίμα αισιοδοξίας επικρατεί στην χώρα.

Έτσι, άμεσες αρνητικές επιπτώσεις εκτός από μια μείωση του τουρισμού από τις χώρες τις Β. Αμερικής δεν υπήρξαν.

Τα έμμεσα κόσθη όμως έπληξαν τη χώρα το ίδιο όπως και κάθε οικονομία του πλανήτη. Μολοταύτα όμως το ελληνικό ΑΕΠ συνέχισε να αυξάνει με τους ίδιους ρυθμούς δηλαδή πάνω από 3% κατ' έτος.

Είναι γεγονός ότι το χτύπημα της 11ης Σεπτεμβρίου δεν ήταν μόνο μια πολεμική και πολιτική πράξη αλλά είχε σαφώς και τις οικονομικές του προεκτάσεις.

Άλλωστε το WorldTradeCenter επλήγη και όχι το γήπεδο μπάσκετ της MadisonSq. Στόχος της AlQaeda ήταν συνεπώς να πληγούν οι Η.Π.Α. ως κυρίαρχη οικονομική δύναμη και να αμφισβητηθεί η εικόνα μιας άτρωτης υπερδύναμης.

Δέκα χρόνια μετά διαπιστώνουμε ότι ο στόχος αυτός μερικώς επετεύχθη. Η λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας έχει σε σημαντικό βαθμό επιβαρυνθεί.

Παρ' όλα αυτά όμως οι ΗΠΑ, παρά τα μεγάλα προβλήματα χρέους και ελλειμμάτων που αντιμετωπίζουν, συνεχίζουν να βρίσκονται στην πρώτη θέση των ισχυρότερων οικονομιών του κόσμου και να επηρεάζουν, όπως φάνηκε και στην πρόσφατη χρηματοπιστωτική κρίση, όχι μόνο την Ευρώπη αλλά και ολόκληρο τον κόσμο.

2.1.2 ΙΟΣARS

Ο SARS ήταν υπεύθυνος για την πρώτη πανδημία του εικοστού πρώτου αιώνα. Μέσα σε λίγους μήνες από την εμφάνιση του στην επαρχία Γκουανγκτόνκ στην ενδοχώρα της Κίνα, είχε προσβάλλει πάνω από 8000 άτομα και είχε προκαλέσει 774 θανάτους σε 26 χώρες, σε 5 ηπείρους. Ο SARS κάνει εμφανή την πιθανότητα για εξάπλωση παγκοσμίως μέσω αέρος μιας επερχόμενης μεταδοτικής ασθένειας.

OSARS και τα ταξίδια είναι συνδεδεμένα με περίπλοκο τρόπο. Οι ταξιδιώτες είναι από τους πρώτους που μολύνθηκαν στα πρώτα στάδια της εμφάνισης και εξάπλωσης του και έγιναν φορείς του ιού με αποτέλεσμα, τα ταξίδια και ο τουρισμός να γίνουν τα θύματα. Η εξάπλωση του ιού δημιούργησε διεθνή ανησυχία εξαιτίας της καινοτομίας, της ευκολίας μετάδοσης σε ορισμένα περιβάλλοντα, την ταχύτητα εξάπλωσης σε ταξίδια με τζετ και την εκτεταμένη κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Μέχρι τις 15 Μαΐου 2003 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ), εξέδωσε ταξιδιωτική οδηγία για όσους έκαναν διεθνή ταξίδια, που σύνεστηνε σε όλα τα άτομα που ταξίδευαν σε προσβεβλημένες περιοχές να βρίσκονται σε εγρήγορση για την εμφάνιση συμπτωμάτων για διάστημα δέκα ημερών από την επιστροφή τους ή ακόμη και να αναβάλουν τα ταξίδια που δεν είναι απαραίτητα. Σκοπός του ΠΟΥ ήταν να περιορίσει την εξάπλωση μέσω των διεθνών ταξιδιών.

Τα αεροπορικά ταξίδια στις χώρες όπου πρότεινε ο ΠΟΥ να περιοριστούν, μειώθηκαν δραματικά κατά τη διάρκεια τις επιδημίας αν και δεν μπορεί να εκτιμηθεί αν επηρέασε κυρίως ο ΠΟΥ ή άλλες πηγές πληροφόρησης όπως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις μειώθηκαν κατά 1,2% και σε αντιστοιχία 694 εκατομμύρια μέσα στο 2003 σύμφωνα με στοιχεία του ΠΟΤ. Η ανάπτυξη των ταξιδιών γενικά και τις τουριστικής οικονομίας, που μετράει την κατανάλωση και τις επενδύσεις κεφαλαίων ανά τον κόσμο, ήταν στο 2.9% ενώ τα προηγούμενα χρόνια γύρω στο 5%.

Στην ανατολική Ασία οι τουριστικές αφίξεις έπεσαν 41% ανάμεσα της 1^{ης} και 21^{ης} Απριλίου συγκριτικά με την ίδια περίοδο την προηγούμενη χρονιά του 2002, ιδιαίτερα στους ακόλουθους προορισμούς - Κίνα, Χόνγκ Κονγκ, Βιετνάμ και Σιγκαπούρη. Στο Χόνγκ Κόνγκ για παράδειγμα, οι κρατήσεις του Μαΐου έπεσαν κατακόρυφα 12 τις εκατό με τα έσοδα ανά δωμάτιο να μειώνονται κατά 10 αμερικάνικα δολάρια. Στη Ταϊβάν, οι αφίξεις επισκέψεων για τους τρεις μήνες, Απρίλιο, Μάιο και Ιούνιο έπεσαν περισσότερο από 70% από το έτος 2002. Η Ταϊλάνδη είχε πτώση των αφίξεων -12% το Μάρτιο του 2003 και -40% τον Απρίλιο. Στο διεθνές αεροδρόμιο της Μπακόνγκ κατά τους μήνες Ιανουάριο και Ιούνιο, η πτώση έφτανε το 18,17% και αντίστοιχα τις 2.612.134 αφίξεις. Κατά την διάρκεια της εξάπλωσης του ιού οι αφίξεις στην Ασία και τον Ειρηνικό, είχαν πτώση 12 εκατομμυρίων συνεχίζοντας με πτώση 9% συγκριτικά με τις προηγούμενες χρονιές. Σύμφωνα με τον Rick Miller, αντιπρόεδρο του WTTC (World Travel & Tourism Council), η επίδραση του SARS σε εκείνες τις χώρες ήταν τέσσερις με πέντε φορές μεγαλύτερη από εκείνη της 11^{ης} Σεπτεμβρίου στις Ηνωμένες πολιτείες. Τους πρώτους πέντε μήνες του 2003 οι τουριστικές αφίξεις εξωτερικού και εσωτερικού έπεσαν στο Πεκίνο κατά 480.000 και 8,7 εκατομμύρια αντίστοιχα δημιουργώντας απώλεια ένδεκα δισεκατομμυρίων. Το μήνα Μάιο καταγράφηκαν μόνο 18000 αφίξεις από το εσωτερικό και το εξωτερικό, μία δραματική μείωση που αγγίζει το 93,9%. Οι κρατήσεις ξενοδοχείων την ίδια περίοδο στο Πεκίνο έπεσαν στο 10%. Η κρίση στο Τορόντο κόστισε στην επαρχία του Οντάριο 2 δισεκατομμύρια καναδικά δολάρια σε χαμένα έσοδα και 28.000 θέσεις εργασίας σύμφωνα με το υπουργείο τουρισμού του Οντάριο.

Ο SARS είχε τεράστια πολιτική και οικονομική επίδραση. Το γυναικείο παγκόσμιο πρωτάθλημα FIFA που είχε αρχικά προγραμματιστεί να γίνει στη Κίνα, μεταφέρθηκε στις Ηνωμένες πολιτείες.

Στις 30 Μαρτίου του 2003, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Ice Hockey ακύρωσε το γυναικείο πρωτάθλημα που είχε προγραμματιστεί να γίνει στο Πεκίνο. Την 1^η Απριλίου, μία ευρωπαϊκή αεροπορική εταιρία έκανε περικοπές λόγω μείωσης πελατών απολύοντας υπαλλήλους. Σοβαρή μείωση ζήτησης για κινέζικα εστιατόρια παρατηρήθηκε στο Χόνγκ Κόνγκ και στις κινεζικές συνοικίες τις Αμερικής, σε μερικές περιπτώσεις αγγίζοντας το 90%. Οι επιχειρήσεις σε ορισμένες περιοχές κατάφεραν με καμπάνιες προώθησης να συνέλθουν από την κρίση. Τα εμπορεύματα του Χόνγκ Κόνγκ αποσύρθηκαν από μία έκθεση κοσμημάτων και ρολογιών στη Σουηδία και επέβαλαν σωματικό έλεγχο στους χίλιους συμμετέχοντες από το Χόνγκ Κόνγκ, γεγονός που οδήγησε σε ένταση των διπλωματικών σχέσεων των δύο χωρών. Εκτιμάται ότι αρκετά εκατομμύρια δολάρια του Χόνγκ Κόνγκ σε συμβόλαια, χάθηκαν ως αποτέλεσμα του ιού. Τέλος, μερικά συνέδρια και διασκέψεις προγραμματισμένα να γίνουν στο Τορόντο, ακυρώθηκαν και η παραγωγή τουλάχιστον μιας ταινίας μεταφέρθηκε σε άλλη πόλη.

2.1.3 Η ΓΡΙΠΗ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Η νόσος των πτηνών απασχολεί εντονότατα τη διεθνή κοινότητα ήδη από το 2003. Η εμφάνιση ενός νέου στελέχους του ιού της γρίπης των πτηνών, του H5N1, με την ταχύτατη εξάπλωση του και τη φονική δράση του σε πληθυσμούς πουλερικών, την ανεξέλεγκτη διασπορά του από χώρα σε χώρα μέσω των μεταναστευτικών υδρόβιων πτηνών και την ικανότητα του να μεταδίδεται (έστω και με δυσκολία προς το παρόν) από τα πτηνά στον άνθρωπο με ποσοστά θνησιμότητας 50%, οδήγησε τους υγειονομικούς φορείς, σε ολόκληρο τον κόσμο, ανάμεσα στους οποίους και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ), να τεθούν σε κατάσταση συναγερμού. Επιδημιολόγοι από περισσότερες από 100 χώρες και ειδικοί σε συναφείς ιατρικούς κλάδους (μικροβιολόγοι, κλινικοί ιατροί κ.α.) προσπαθούν αυτή τη στιγμή να κατανοήσουν το μηχανισμό δράσης του στελέχους H5N1, να εκτιμήσουν το μέγεθος του προβλήματος και να βρουν αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης της φονικής γρίπης των πτηνών. Οι προσπάθειες τους έχουν μια κοινή συνισταμένη: να αποτραπεί η έκρηξη μιας νέας πανδημίας (με την μετάλλαξη του H5N1 σε τύπο ικανό να μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο), οι κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της οποίας θα είναι καταστροφικές για όλες τις χώρες στον πλανήτη.

Η ίδια η φύση του ταξιδιού κάνει τον τουρισμό έναν πολύ ευαίσθητο τομέα σε περίπτωση πανδημίας γρίπης. Ειδικότερα, είναι γνωστό ότι τα παγκόσμια ταξίδια θα ήταν ένας σημαντικός παράγοντας στη διάδοση της γρίπης των πτηνών στον άνθρωπο. Σε περίπτωση πανδημίας γρίπης, το ταξίδι πιθανόν να περιοριστεί ή και να απαγορευτεί κατά περιπτώσεις, δημιουργώντας διάσπαση και σημαντικές οικονομικές επιδράσεις στα τοπικά και διεθνή επίπεδα. Επιπλέον, ο αντίκτυπος στους μεμονωμένους ταξιδιώτες θα μπορούσε επίσης να είναι ακραίος εάν η πανδημία χτυπήσει χωρίς προειδοποίηση και οι άνθρωποι βρεθούν στο εξωτερικό. Είναι επομένως ουσιαστικό, όλοι οι φορείς τουρισμού, στους ιδιωτικούς και δημόσιους τομείς, να λάβουν όλα τα πιθανά προληπτικά μέτρα καθώς επίσης και να οργανωθούν αποτελεσματικά από κοινού με τις εθνικές αρμόδιες για την υγεία αρχές για να ελαχιστοποιήσουν τις επιδράσεις.

2.1.4 ΤΣΟΥΝΑΜΙ ΣΤΗ Μ.ΑΣΙΑ

Ο τουρισμός είναι μια διακριτική δαπάνη. Το κυρίως ενδιαφέρον των τουριστών είναι να ταξιδεύουν σε μέρη που ικανοποιούν τις επιθυμίες τους και να ελαχιστοποιούν την έκθεση τους σε απειλές στην ασφάλεια τους. Τα τελευταία χρόνια, η ελκυστικότητα του υψηλού κινδύνου και οι εξωτικοί προορισμοί των αυξανόμενων, παγκοσμίως, τουριστών, τους εξέθεσε σε περισσότερους κινδύνους. Η εμφάνιση του “τουρισμού περιπέτειας” προσθέτει σε αυτή την έκθεση σε κίνδυνο. Το θέμα αυτού του κεφαλαίου είναι ο κίνδυνος που εκτίθενται οι τουρίστες σε φυσικές καταστροφές και πώς η διαχείριση του πριν και μετά την καταστροφή μπορεί να μειώσει αυτή την απειλή.

Ο αριθμός φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών ανά τον κόσμο έχει αυξηθεί αντιπροσωπευτικά τα τελευταία χρόνια όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα. Το κόστος τέτοιων καταστροφών στις κοινότητες και περιφερειακές οικονομίες είναι τεράστιο. Το πρόσφατο τσουνάμι στις 26 Δεκεμβρίου, 2004 στη νότιο Ασία δείχνει το κόστος, σε ζώες (πάνω από 160.000 άνθρωποι πέθαναν ως άμεσο αποτέλεσμα του ίδιου του γεγονότος), και στην οικονομία των περιοχών που επηρεάστηκαν (ακόμη και σήμερα ανυπολόγιστο). Το κόστος των τυφώνων στον εικοστό αιώνα στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής από το 1985 υπερέβη τα 12.000 εκατομμύρια αμερικανικά δολάρια, το τσουνάμι του 1857 στα νησιά Βέρτζιν ανέβαλλε την

αγορά των νησιών από τις Ηνωμένες Πολιτείες για πενήντα χρόνια, και μία μόνο σεζόν πυρκαγιών τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο το 1998 στη Φλώριντα προκάλεσε ολικές απώλειες τουλάχιστον 600 εκατομμυρίων αμερικανικών δολαρίων εκ των οποίων τα 140 εκατομμύρια ήταν από τον τουρισμό μόνο. Με τα διεθνή δίκτυα πολλές από τις επιδράσεις γίνονται αισθητές σε πολύ περισσότερες περιοχές από αυτή της καταστροφής.

Γενικότερα, ο τουρισμός «δοκιμάζεται» συνεχώς, γιατί και απαιτείται η άμεση διαχείριση κάθε είδους κρίσεως από τους αρμόδιους φορείς, αποτρέποντας δυσάρεστες επιπτώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3.1 ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ-ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

Κατά τη μυθολογία, η Κεφαλονιά πήρε το όνομά της από τον βασιλιά Κέφαλο, αν και έχουν κατά καιρούς εκπονηθεί και άλλες θεωρίες ως προς την προέλευση του ονόματος. Όταν οι βασιλιάδες της μυκηναϊκής Κεφαλονιάς διεκδίκησαν τη βασιλεία των Μυκηνών, ο Κέφαλος ήταν ο ένας από τους δύο ήρωες που συνόδευαν τον Αμφιτρύων στην εκστρατεία των Μυκηνών εναντίων της Κεφαλονιάς.

Η Κεφαλονιά πρωτοκατοικήθηκε τον 10ο π.χ. αιώνα και από τον 5ο π.χ. αιώνα ήταν χωρισμένη σε τέσσερα αυτόνομα κράτη-πόλεις που αποτελούσαν την «Κεφαλληνιακή Τετράπολη»: την Κράνη, την Πάλλη, τη Σάμη και τους Πρόννους (από τα ονόματα των 4 γιών του Κέφαλου). Αυτές οι τέσσερις πόλεις ήταν μικρές ανεξάρτητες δημοκρατίες και έκοβαν τα δικά τους νομίσματα. Η Πάλη περιλάμβανε ολόκληρη τη δυτική χερσόνησο του νησιού (τη σημερινή Παλλική) και ήταν χτισμένη στο λόφο Ντούρι ή Παλιόκαστρο. Η Κράνη ήταν χτισμένη επάνω στον μυχό της λιμνοθάλασσας του Κουτάβου (μέχρι και σήμερα διατηρούνται ίχνη από τα κυκλώπεια τείχη) και περιλάμβανε το νότιο τμήμα του νησιού στα δυτικά του Αίνου. Οι Πρόννοι που ήταν στα νοτιοανατολικά της Κεφαλονιάς και η Σάμη που ήταν χτισμένη σε δύο λόφους, πάνω ακριβώς από τη σημερινή κωμόπολη και περιλάμβανε όλη τη πρώην επαρχία της Σάμης. Συμμετείχε στον Τρωικό Πόλεμο ως μέρος του Βασιλείου του Οδυσσέα. Έστειλε στρατό και στους Περσικούς Πολέμους και αργότερα εισχώρησε στην Αθηναϊκή Συμμαχία.

Οι πρώτες αναφορές στην ιστορία της Κεφαλονιάς υπάρχουν από τη περίοδο των Περσικών πολέμων, όπου βρίσκουμε τους Κεφαλλήνες να συμμετέχουν στη μάχη των Πλαταιών. Το νησί στη συνέχεια κατακτήθηκε από τους Νορμανδούς, τους Ενετούς και για λίγα χρόνια από τους Οθωμανούς. Επανήλθε στην κυριαρχία της Βενετίας μέχρι το 1797, οπότε την κατέλαβαν οι Γάλλοι. Κατά τη σύντομη γαλλική κατοχή, ο λαός του νησιού εξεγέρθηκε, επηρεασμένος από τη Γαλλική Επανάσταση και ανέτρεψε το φεουδαρχικό καθεστώς, το οποίο αποκαταστάθηκε με το Ιωνικό Κράτος, το οποίο ήταν υπό την επιρροή διαφόρων δυνάμεων, εκ των οποίων η βρετανική επιρροή έφερε τις μεγαλύτερες αντιδράσεις. Οι Βρετανοί επένδυσαν στην υποδομή του νησιού, το οδικό δίκτυο, γέφυρες και λιμάνια, ενώ έκαναν και δραστικές περικοπές στην δημοκρατία που είχαν εφαρμόσει οι Γάλλοι με το σύνταγμα των Επτανήσων και την κατάργηση του Libro de Oro. Το 1864 ενώθηκαν τα Επτάνησα με το Βασίλειο της Ελλάδος. Κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκόσμιου Πολέμου το νησί κατέλαβαν, για μικρό χρονικό διάστημα, οι γαλλικές ναυτικές δυνάμεις.

Στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο καταλήφθηκε αρχικά από τους Ιταλούς, που απέβλεπαν στην ενσωμάτωση της Επτανήσου στην Ιταλία καθιερώνοντας νομισματική και οικονομική ένωση. Με την ιταλική συνθηκολόγηση, το 1943, οι Γερμανοί κατέλαβαν την Κεφαλονιά και μετά από μεγάλη μάχη με τους 12.000 Ιταλούς στρατιώτες της Μεραρχίας Acqui (Divisione Acqui) που επιθυμούσαν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, εκτέλεσαν τους περισσότερους απ' αυτούς. Στην Κεφαλονιά αναπτύχθηκε ισχυρό κίνημα Αντίστασης από το ΕΑΜ, ενώ κατά την περίοδο του Εμφυλίου δόθηκαν πολλές μάχες μεταξύ του κυβερνητικού στρατού και των ανταρτών, που δρούσαν στο νησί μέχρι τα τέλη του 1949.

Η Κεφαλονιά πλήγηκε από τους μεγάλους σεισμούς του 1953, όταν ισοπεδώθηκαν όλα σχεδόν τα οικήματα του νησιού. Η μετανάστευση αυξήθηκε, ενώ αρκετοί κάτοικοι από φτωχότερα μέρη της Ελλάδος εγκαταστάθηκαν στο νησί. Ο τουρισμός του νησιού αναπτύχθηκε σχετικά αργά καθώς οι Κεφαλονίτες συνήθως είχαν έσοδα από τη ναυτιλία.

3.2 ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ

Η Κεφαλονιά είναι το μεγαλύτερο και το πιο ορεινό νησί των Επτανήσων. Βρίσκεται απέναντι από την είσοδο του Πατραϊκού Κόλπου, βόρεια της Ζακύνθου και νότια της Λευκάδας. Θεωρείται, σύμφωνα με πρόσφατα ιστορικά στοιχεία, να είναι αυτή η Ιθάκη του Ομήρου με την οποία έχουν ασχοληθεί τόσοι πολλοί μελετητές. Το νησί έχει έκταση περίπου 688 τ.χλμ. και σε αυτό κατοικούν περίπου 27.651 κάτοικοι. Μεγάλο μέρος της έκτασης του καταλαμβάνει το όρος Αίνος με σημαντικότερες κορυφές το Γιούπαρι (1.121μ.), την Αγία Δυνατή (1.131μ.), την Ευμορφία (1.043μ.) και την Κόκκινη Ράχη (1.078μ.). Οι σημαντικότερες πεδιάδες είναι αυτές της Κραναίας και της χερσονήσου Παλικής. Οι ακτές της Κεφαλονιάς σχηματίζουν πολλούς κόλπους και πολλά ακρωτήρια. Σπουδαιότεροι κόλποι είναι της Σάμης, του Μύρτου, του Αργοστολίου, του Λουρδάκαι του Λιβαδιού. Κυριότερα ακρωτήρια είναι (αρχίζοντας από το νότο και προχωρώντας με ανατολική κατεύθυνση) η Μούντα, η Κάπρος, το Σαρακήνικο, ο Μύτικας, το Κεντρί, το βορεινό Δαφνούδι, στα βορειοδυτικά ο Αθέρας, στα δυτικά τα Ορθολίθια, η Σκίζα και ο Γερόγομπος και νοτιότερα το Ακρωτήρι και η Αγία Πελαγία, ο Λιάκας, ο Καστανάς κ.ά. Οι ακτές είναι γενικά βραχώδεις και απότομες προς το Ιόνιο, ενώ έχουν ηπιότερους σχηματισμούς προς την ανατολική πλευρά. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα σπήλαια του νησιού, όπως τα βαραθρόδη Μελισσάνη, Αγκαλάκι, Αγίων Θεόδωρων, Ζερβάτη, η Σπηλιά Δρογκαράτη, το σπήλαιο Σάκκου κ.ά. Η παραλία Μύρτος στην βορειοδυτική πλευρά του νησιού έχει ψηφιστεί 11 φορές ως η καλύτερη ελληνική θάλασσα έναντι του Πόρτο Κατσίκι (Λευκάδα) και της Φαλάσαρνας (Κρήτη). Επανειλημμένα έχει χαρακτηριστεί ως η ωραιότερη παραλία της Μεσογείου και έχει μπει στη λίστα των ωραιότερων παραλιών του πλανήτη. Στην δυτική πλευρά του νησιού και συγκεκριμένα στην παλική μπορεί κανείς να επισκεφτεί την εξίσου όμορφη παραλία των Πετανών. Αρκετές σεισμικές δονήσεις πλήτουν την περιοχή κάθε χρόνο. Το 1953, ένας τρομερός σεισμός σχεδόν κατέστρεψε το νησί, αφήνοντας "όρθιο" μόνο το Φισκάρδοτο οποίο βρίσκεται στα βόρεια του νησιού. Το επώνυμο των περισσότερων κατοίκων της Κεφαλονιάς έχει την κατάληξη "-άτος". Ένας μεγάλος αριθμός τουριστών επισκέπτεται το νησί κάθε χρόνο τους οποίους η Κεφαλονιά είναι έτοιμη να φιλοξενήσει. Οι επισκέπτες αυξήθηκαν από την στιγμή που το βιβλίο "Το μαντολίνο του λοχαγού Κορέλι" έγινε ταινία (2001), η οποία γυρίστηκε στο νησί. Σχεδόν κάθε χωριό της Κεφαλονιάς έχει την κατάληξη "-άτα", όπως τα Λουρδάτα, Φαβάτα, ελαπορτάτα κ.λ.π.

Στο νησί υπάρχουν δύο μεγάλα μοναστήρια. Το ένα είναι το "Αγία Παναγία", το οποίο βρίσκεται στο Μαρκόπουλο στα νότιο-ανατολικά, και το άλλο βρίσκεται στο δρόμο μεταξύ Αργοστολίου και Μιχάτων. Την καταπληκτική θέα του Ιονίου πελάγους μπορεί κανείς να θαυμάσει από τα δυτικά, στην Σκάλα, μέχρι τα βόρεια στο Φισκάρδο. Από το νησί και συγκεκριμένα από το χωριό της Κοντογεννάδας στην Παλική κατάγεται και ο γνωστός από τις ανασκαφές στην σαντορίνη αρχαιολόγος Σπύρος Μαρινάτος. Το νησί πήρε το όνομά του από τον μυθικό Κέφαλλο, ο οποίος έφτασε στο νησί ως πρόσφυγας από την Αθήνα. Οι πόλεις και τα χωριά είναι χτισμένα πάνω σε ψηλούς λόφους, με σκοπό να αποφύγουν τις επιδρομές πειρατών που ταξίδευαν στο Ιόνιο γύρω στα 1820. Το 1864, το νησί ξαναέγινε ελληνικό και προσαρτήθηκε στο ελληνικό κράτος όπως και τα υπόλοιπα νησιά του Ιονίου. Οι υψηλές κορυφογραμμές που διατρέχουν το νησί σε συνεχείς εκτάσεις, αποτελούντο ιδανικό έδαφος για την ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας. Τα τελευταία χρόνια η Κεφαλονιά έχει γνωρίσει μεγάλο ενδιαφέρον από επενδυτές για τη δημιουργία αιολικών πάρκων. Αυτή τη στιγμή ήδη λειτουργεί αιολικό πάρκο στη θέση «Μανολάτη-Ξερολίμπα» του Δήμου Αργοστολίου, το οποίο τροφοδοτεί το εθνικό δίκτυο ηλεκτροδότησης με 13,6 MW ηλεκτρικής ισχύος (η Κεφαλονιά ανήκει σταδιασυνδεδεμένα νησιά του εθνικού δικτύου). Το μέλλον προδιαγράφεται δυναμικό στον τομέα των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην Κεφαλονιά: ο μελλοντικός σχεδιασμός ΑΠΕ Νομού Κεφαλληνίας περιλαμβάνει ήδη δυο αιολικά πάρκα σε φάση κατασκευής, και ακόμη 5 σε διαδικασία αδειοδότησης.

Οι πόλεις της Κεφαλονιάς είναι οι εξής: Αργοστόλι: 13.000 κατ., Ληξούρι : 9.000 κατ., Σάμη : 800 κατ., Φισκάρδο : 1.000 κατ., Πόρος : 1.200 κατ., Σκάλα : 2.000 κατ., Άσπος : 50 με 100 κατ. Η Κεφαλονιά, το μεγαλύτερο από τα νησιά του Ιονίου, είναι ιδιαίτερα προικισμένη με φυσική ομορφιά. Ένας τόπος γεμάτος αντιθέσεις και ποικιλία γεωλογικών φαινομένων, πράσινου και υπέροχων ακτών. Πανύψηλα βουνά, γαλαζοπράσινες παραλίες, σπήλαια, υπόγειες λίμνες, και μια μεγάλη ποικιλία σπάνιων ειδών χλωρίδας και πανίδας, συνθέτουν το μοναδικό φυσικό περιβάλλον.

Ο Αίνος με υψόμετρο 1628 μ. είναι το δεύτερο μεγαλύτερο βουνό σε ελληνικό νησί και ένας από τους δέκα Εθνικούς Δρυμούς. Οι κορυφές και πλαγιές του πανέμορφου αυτού βουνού καλύπτονται από την μοναδική στον κόσμο σκουρόχρωμη κεφαλληνιακή ελάτη. Ο Αίνος αποτελεί καταφύγιο για πολλά είδη ενδημικών πουλιών και θηλαστικών και καλύπτεται από σπάνια είδη λουλουδιών, θάμνων και αρωματικών φυτών. Το εντυπωσιακό φυσικό τοπίο της Κεφαλονιάς εκπλήσσει τον επισκέπτη με τις αναπάντεχες και έντονες αντιθέσεις του: απότομα βράχια και βουνοπλαγιές εναλλάσσονται με ομαλές, δαντελωτές παραλίες και εύφορες κοιλάδες κατάφυτες με ελαιώνες και πολύχρωμους θάμνους. Πανύψηλα κυπαρίσσια ξεπροβάλλουν σε κάθε γωνιά του νησιού προσθέτοντας μια ακόμα χαρακτηριστική πινελιά στο τοπίο. Μεγάλο μέρος του νησιού καλύπτεται από πολύχρωμους θάμνους σπάρτα, σκίνα, μυρτιές και δάφνες. Σε όλο το νησί φυτρώνουν σε μεγάλη αφθονία αρωματικά φυτά όπως ρίγανη, θυμάρι και φασκόμηλο. Η ακτογραμμή της Κεφαλονιάς προσφέρει τόσες αντιθέσεις και ποικιλία όσες και οι ενδοχώρα. Ομαλές, αμμουδερές παραλίες με ρηγά πεντακάθαρα νερά, άσπρα βότσαλα, μικροί και μεγάλοι ανεξερεύνητοι κολπίσκοι, δικαιολογούν την φήμη της Κεφαλονιάς σαν το νησί με κάποιες από τις ωραιότερες παραλίες στη Μεσόγειο. Ο εκπληκτικός Μύρτος, που ψηφίζεται τα τελευταία χρόνια ως η καλύτερη παραλία στην Ελλάδα και περιλαμβάνεται στη λίστα των δέκα ομορφότερων παραλιών του κόσμου, περιμένει να κόψει την ανάσα του επισκέπτη όταν πρωτοαντικρίσει τις απίστευτες αποχρώσεις του από το ύψος του δρόμου. Άλλες υπέροχες παραλίες με εντυπωσιακά νερά και πανέμορφο φυσικό περιβάλλον είναι η Σκάλα, η Αντίσαμος,

ο Μακρὺς Γιαλός, το Ξι, οι Άμμες, η Άβυθος, ο Λουρδὰς και η Κουτσουπιὰ. Η Κεφαλονιά με λίγα λόγια, είναι ένα νησί που μπορεί να προσφέρει τα πάντα ακόμα και στον πιο απαιτητικό επισκέπτη, για αυτό και είναι πλέον το πιο διάσημο και αγαπητό σε όλα τα Επτάνησα.

3.2.1 ΠΡΟΦΙΛ ΑΝΑ ΔΗΜΟ-ΠΕΡΙΟΧΗ

3.2.1.1 Δήμος Αργοστολίου

Ιδρύθηκε επίσημα σαν δήμος στις 17 Δεκεμβρίου 1864 μετά την ένωση των επτανήσων με την Ελλάδα. Ονομάστηκε αρχικά Δήμος Κρανίων (Κράνης ή Κραναίας) και έμβλημα το ίδιο με το σημερινό το μυθικό ήρωα Κέφαλο με το σκύλο του Λαίλαπα. Το όνομα του δήμου προερχόταν από τον Θουκυδίδη που αναφέρει ότι στο σημερινό Αργοστόλι ήταν η αρχαία πόλη Κράνη και η περιοχή λεγόταν Κρανίων γη. Ο Δήμος περιελάμβανε την πόλη και λίγους κοντινούς οικισμούς σε αυτή.

Το 1998 με τον νόμο 2539/97, γνωστός σαν Σχέδιο Καποδίστριας, ο δήμος διερευνήθηκε κι έγινε ένας από τους επτά δήμους και μία κοινότητα, στους οποίους διαιρείται διοικητικά το νησί της Κεφαλονιάς. Βρίσκεται στα δυτικά του νησιού και περιλαμβάνει την πρωτεύουσα του νομού Κεφαλονιάς, Αργοστόλι. Ο δήμος Αργοστολίου αποτελείται από 11 δημοτικά διαμερίσματα, καταλαμβάνει έκταση 151,6 Km² (αποτελεί τον μεγαλύτερο δήμο στον νομό) και έχει συνολικό πληθυσμό 12.589 κατοίκους.

Ο δήμος περιλαμβάνει τα παρακάτω δημοτικά διαμερίσματα:

Δ.δ. Αργοστολίου, Δ.δ. Αγκώνος, Δ.δ. Δαυγάτων, Δ.δ. Τρωιανάτων, Δ.δ. Διλινάτων, Δ.δ. Ζόλων, Δ.δ. Θηναίας, Δ.δ. Κουρουκλάτων, Δ.δ. Νυφίου, Δ.δ. Φάρσων, Δ.δ. Φαρακλάτων.

3.2.1.2 Δήμος Σάμης

Ο Δήμος Σάμης ήταν ένας από τους επτά δήμους και μία κοινότητα, στους οποίους διαιρούνταν διοικητικά η Κεφαλονιά την περίοδο που ίσχυσε το πρόγραμμα Καποδίστριας. Λειτουργήσε την περίοδο 1999 -2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Κεφαλονιάς. Βρισκόταν στις ανατολικές ακτές του νησιού. Ο δήμος Σάμης αποτελούνταν από 6 δημοτικά διαμερίσματα, καταλάμβανε έκταση 129,3 Km² και είχε συνολικό πληθυσμό 2.895 κατοίκους. Έδρα του δήμου ήταν η Σάμη.

Ο δήμος περιλάμβανε τα παρακάτω δημοτικά διαμερίσματα:

Δ.δ. Σάμης, Δ.δ. Γριζάτων, Δ.δ. Καραβομούλου, Δ.δ. Πουλάτων, Δ.δ. Πυργίου, Δ.δ. Χαλιωτάτων.

3.2.1.3 Δήμος Πυλαρέων

Ο Δήμος Πυλαρέων ήταν ένας από τους επτά δήμους και μία κοινότητα, στους οποίους διαιρούνταν διοικητικά η Κεφαλονιά την περίοδο που ίσχυσε το πρόγραμμα Καποδίστριας. Λειτουργήσε την περίοδο 1999 -2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Κεφαλονιάς. Βρισκόταν στο βόρειο τμήμα του νησιού. Ο δήμος Πυλαίων αποτελούνταν από 3 δημοτικά διαμερίσματα, καταλάμβανε έκταση 81,1 Km² και είχε συνολικό πληθυσμό 1.565 κατοίκους. Έδρα του δήμου ήταν η Αγία Ευφημία. στον οικισμό Μακαρίτικα βρίσκεται το Μουσείο Ελιάς Πυλωρού.

Ο δήμος περιλάμβανε τα παρακάτω δημοτικά διαμερίσματα: Δ.δ. Αγίας Ευφημίας, Δ.δ. Διβαράτων, Δ.δ. Μακρυώτικων.

3.2.1.4 Δήμος Παλικής

Ο Δήμος Παλικής (γράφεται και Παλλικής) είναι η ονομασία του Ληξουρίου μετά την ενοποίηση του δήμου με τα γύρω χωριά. Το όνομα προέρχεται από την ονομασία της χερσονήσου της παλικής. Η ονομασία είναι τεχνική και στην καθημερινότητα συνηθίζεται για όλο το δήμο η ονομασία Ληξούρι.

Ο Δήμος Παλικής ήταν ένας από τους επτά δήμους και μία κοινότητα, στους οποίους διαιρούνταν διοικητικά η Κεφαλονιά την περίοδο που ίσχυσε το πρόγραμμα Καποδίστριας. Λειτουργήσε την περίοδο 1999-2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Κεφαλονιάς. Καταλάμβανε ολόκληρη την δυτική χερσόνησο του νησιού. Αποτελούνταν από 15 δημοτικά διαμερίσματα, καταλάμβανε έκταση 119,3 Km² και είχε συνολικό πληθυσμό 7.836 κατοίκους. Έδρα του δήμου ήταν το Ληξούρι.

Ο δήμος περιλάμβανε τα παρακάτω δημοτικά διαμερίσματα:

Δ.δ. Ληξουρίου, Δ.δ. Αγίας Θέκλας, Δ.δ. Αθέρος, Δ.δ. Δαμουλιανάτων, Δ.δ. Καμιναράτων, Δ.δ. Κατωγής, Δ.δ. Κοντογενάδας, Δ.δ. Κουβαλάτων, Δ.δ. Μονοπολάτων, Δ.δ. Ριφίου, Δ.δ. Σκινέως, Δ.δ. Σουλλάρων, Δ.δ. Φαβατάτων, Δ.δ. Χαβδάτων, Δ.δ. Χαβριάτων

3.2.1.5 Δήμος Λειβαθούς

Ο Δήμος Λειβαθούς ήταν ένας από τους επτά δήμους και μία κοινότητα, στους οποίους διαιρούνταν διοικητικά η Κεφαλονιά την περίοδο που ίσχυσε το πρόγραμμα Καποδίστριας. Λειτουργήσε την περίοδο 1999-2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Κεφαλονιάς. Βρισκόταν στην νότια ακτή του νησιού. Αποτελούνταν από 11 δημοτικά διαμερίσματα και είχε (πραγματικό) πληθυσμό 4.663 κατοίκους. Έδρα του ήταν οι Κεραμειές. Τελευταίος Δήμαρχος ήταν ο Μιχαλάτος Θεόφιλος.

Στο δήμο περιλαμβάνονταν 11 Δημοτικά διαμερίσματα:

Δ.δ. Κεραμειών Δ.δ. Βλαχάτων Εικοσιμίας, Δ.δ. Καραβάδου, Δ.δ. Λακήθρας, Δ.δ. Λουρδάτων, Δ.δ. Μεταξάτων, Δ.δ. Μουσάτων, Δ.δ. Περατάτων, Δ.δ. Πεσάδας, Δ.δ. Σβορωνάτων, Δ.δ. Σπαρτιών.

3.2.1.6 Κοινότητα Ομαλών

Η Κοινότητα Ομαλών είναι η μοναδική Κοινότητα του Νομού Κεφαλληνίας και εκτείνεται στην περιοχή του ομόνυμου οροπεδίου που παράγει το φημισμένο κρασί ρομπόλα, αλλά και αποτελεί τόπο προσκυνήματος του Αγίου Γερασίμου, προστάτη της Κεφαλονιάς. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 έχει 1071 κατοίκους και έκταση 46.699 τ.μ. Σημερινός κοινοτάρχης είναι ο Σπυρίδων Ματιάτος.

3.2.1.7 Δήμος Ελειού-Πρόννων

Ο Δήμος Ελειού-Πρόννων, στον οποίο βασίζεται η έρευνα της παρούσας πτυχιακής εργασίας, είναι νεοσύστατος Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ βαθμού, ο οποίος συγκροτήθηκε με τον ν. 2539/97 ("Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης", ΦΕΚ 244/4-12-1997, τεύχος Α΄), γνωστός ως σχέδιο "Ι. Καποδίστριας". Καταλαμβάνει έκταση περίπου 111.000 στρεμμάτων στο νότιο-ανατολικό τμήμα της Κεφαλονιάς και ο πληθυσμός του - κατά την απογραφή του 2001 - ανέρχεται σε 3.788 κατοίκους, οι οποίοι ασχολούνται κυρίως με τουριστικές δραστηριότητες, αλλά και με το εμπόριο, τη μεταποίηση και την κτηνοτροφία.

Δύο διακριτές μεταξύ τους περιοχές συγκροτούν τον Δήμο, το όνομα των οποίων έρχεται από τα αρχαία χρόνια. Ελειός ονομάζεται η νοτιοδυτική περιοχή του Δήμου, πεδινή κατεξοχήν, από τον Μυκηναίο Έλειο, που κατά την ελληνική μυθολογία μοιράστηκε την εξουσία του νησιού Τάφος με τον Κέφαλο. Από τον Κέφαλο το νησί μετονομάστηκε Κεφαλονιά και ο Έλειος έδωσε το όνομά του στην περιοχή που εξουσίαζε, τον Ελειό. Πρόννοι καλείται η νοτιοανατολική περιοχή του Δήμου που απλώνεται από τις παρυφές του εθνικού δρυμού του Αίνου ως τη θάλασσα, κατεξοχήν ορεινή. Άλλωστε η ονομασία της κατά μία άποψη είναι δηλωτική των ορεινών της όγκων (πρόννος=κορυφή). Ο Πρόννος, κατά την άλλη άποψη, ήταν ένας από τους τέσσερις γιους του Κέφαλου που έδωσαν τα ονόματά τους στις τέσσερις πόλεις-κράτη του νησιού (Σάμη, Πάλλη, Κράνη, Πρόννοι).

Τα Δημοτικά Διαμερίσματα που απαρτίζουν τον Δήμο κατά αλφαβητική σειρά είναι τα ακόλουθα:

- Δ. Δ. Αγίας Ειρήνης (οικισμός Αγία Ειρήνη)
- Δ. Δ. Αγίου Νικολάου (οικισμός Άγιος Νικόλαος)
- Δ. Δ. Αργινίων (οικισμός Αργίνια)
- Δ. Δ. Βαλεριάνου (οικισμοί: Βαλεριάνο, Ατσουπάδες, Πλατειές)
- Δ. Δ. Μαρκόπουλου (οικισμοί: Μαρκόπουλο, Ανω και Κάτω Κατελειός)
- Δ. Δ. Μαυράτων (οικισμός Μαυράτα)
- Δ. Δ. Ξενόπουλου (οικισμοί: Ξενόπουλο, Καπανδρίτι, Ανδριολάτα)
- Δ. Δ. Πάστρας (οικισμοί: Πάστρα, Κρεμμύδι, Άγιος Γεώργιος)
- Δ. Δ. Πόρου (οικισμοί: Πόρος, Τζαννάτα, Αννινάτα, Ασπρογέρακας, Καμπιτσάτα)
- Δ. Δ. Σκάλας (οικισμοί: Σκάλα, Κοτροκόη, Σπαθί, Ρατζακλί, Φανιές, Αλειματά)
- Δ. Δ. Χιονάτων (οικισμοί: Χιονάτα, Θηράμονα και Κολαίτη).

Η έδρα του Δήμου - όπου στεγάζεται και το Δημαρχείο - έχει οριστεί η Πάστρα λόγω της κεντρικής θέσεως της στην περιοχή. Σημερινός δήμαρχος είναι ο Γεράσιμος Μεταξάς - Αγγελετάτος.

Αναπόσπαστο μέρος του νησιού των αντιθέσεων - της Κεφαλονιάς - ο Δήμος Ελειού-Πρόννων χαρακτηρίζεται από μια πλούσια σε εναλλαγές τοπίου φυσική ομορφιά. Ο εθνικός δρυμός του Αίνου, οι πεδιάδες του Ελειού και των Τζαννάτων, οι πανέμορφες παραλίες στον Κατελειό, τα Καμίνια, τη Μούντα, την Σκάλα και τον Πόρο - οι οποίες έχουν τιμηθεί με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα "Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης", οι οργανωμένες και μη πεζοπορικές διαδρομές, τα φαράγγια, το πλήθος των αρχαιολογικών χώρων, τα μοναστήρια, οι θρύλοι και παραδόσεις του τόπου σε συνδυασμό με τις υψηλού επιπέδου τουριστικές υποδομές και την φιλόξενη διάθεση των κατοίκων δημιουργούν προϋποθέσεις για άνετη, πολυποίκιλη και ενδιαφέρουσα παραμονή και εξερεύνηση του κάθε επισκέπτη.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι από την 1η Ιανουαρίου 2011, όλο το νησί της Κεφαλονιάς αποτελεί ένα ενιαίο Δήμο, ο οποίος προήλθε από τη συνένωση επτά Δήμων και μίας Κοινότητας που προαναφέρθηκαν παραπάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.1 Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Ο τουρισμός της Κεφαλονιάς έχει τεθεί παλαιότερα πολλές φορές στο επίκεντρο, καθώς ήταν αναξιοποίητος. Σύμφωνα με τη μελέτη του κ. Σπύρου Τάση Μπεκατώρου για την οικονομική ανάπτυξη του νησιού το 1986, είχε τεθεί ως πρωταρχικός στόχος να αναδειχθεί ο τουρισμός ως η μοναδική πηγή πλούτου του Νομού και παράλληλη προτεραιότητα του κράτους. Παράλληλα, αναφέρθηκαν εκτενώς οι διάφοροι τουριστικοί πόροι του Νομού, οι οποίοι αποτελούσαν τις προϋποθέσεις για την τουριστική του ανάπτυξη καθώς και η υπάρχουσα τότε τουριστική του υποδομή. Αναλυτικότερα, η δυναμικότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων κατανεμόταν ως εξής: στο Αργοστόλι 250 κλίνες, στον Πόρο 40 κλίνες, στο Ληξούρι 40 κλίνες εξίσου, στη Σάμη 50 κλίνες και στην Άσσο 25 κλίνες. Η έλλειψη καταλυμάτων σε τουριστικές κυρίως περιοχές (Λουρδάτα-Ληξούρι), η απουσία κάμπινγκ, χώρων εστίασεως, η έλλειψη εκδηλώσεων, η δυσκολία στις μετακινήσεις, αλλά και η παντελής έλλειψη τουριστικής συνείδησης των απασχολούμενων, καθιστώντας προβληματική την εξυπηρέτηση των ξένων-τουριστών σε περιόδους αιχμής, αποτελούσαν τα βασικότερα προβλήματα του Νομού.

Από το 1972 και 1986-87 και έπειτα, διοργανώθηκαν αναπτυξιακά συνέδρια από τη Νομαρχία Κεφαλονιάς και Ιθάκης με βασικότερο στόχο την ανάπτυξη του τουρισμού στον τόπο. Βάσει του πορίσματος εργασιών του συνεδρίου, συζητήθηκαν τα παραπάνω προβλήματα του Νομού και κατέληξαν σε πολλές προτάσεις γενικού και ειδικού ενδιαφέροντος. Στις πρώτες περιλαμβάνονταν η αρμονική συνύπαρξη και ανάπτυξη του τουριστικού με τους λοιπούς κλάδους, η προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, η προστασία του τρόπου ζωής και η διαφύλαξη της ιδιαίτερης κοινωνικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας του νομού, καθώς και η επικράτηση του σεβασμού και της ευαισθησίας προς τον άνθρωπο (μόνιμο κάτοικο, εργαζόμενο ή τουρίστα). Επιπρόσθετα, οι προτάσεις ειδικού ενδιαφέροντος αφορούσαν, την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, την ανάπτυξη όλων των ειδικών μορφών του τουρισμού, τη βελτίωση και την επέκταση των βασικών δικτύων υποδομής που εξυπηρετούν τον τουρισμό, την κατασκευή των απαραίτητων μαρίνων, την αναβάθμιση του επαγγελματικού επιπέδου των απασχολούμενων στον κλάδο, την ετήσια λειτουργία του γραφείου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Τουρισμού και τέλος την οικονομική ενίσχυση του τόπου. Οι στόχοι άρχισαν να υλοποιούνται σταδιακά και παρουσιάστηκε σημαντική αύξηση στις περιοχές κυρίως του Κατελιού-Σκάλας-Πόρου και του κόλπου της Σάμης, σύμφωνα με το «Σχέδιο οικονομικής αναπτύξεως του Ν. Κεφαλληνίας-Τουριστική Ανάπτυξη» (Πατραί Φεβρουάριος 1972).

Στις μέρες μας, ο τουρισμός στην Κεφαλονιά αναπτύσσεται δυναμικά και η αυξημένη ζήτηση των τελευταίων χρόνων οδήγησε σε σημαντικές επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες και άλλα καταλύματα με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής. Υπάρχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών, σε άμβλυνση της εποχικότητας, και σε προσέλκυση πιο ποιοτικών επισκεπτών.

Χαρακτηριστικά, οι σύγχρονες τουριστικές υποδομές, η υψηλή ποιότητα στις παρεχόμενες υπηρεσίες, είτε πρόκειται για ενοικιαζόμενα δωμάτια , είτε για ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, οι μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, το τουριστικά ευσυνειδητο ανθρώπινο δυναμικό, ο μοναδικός ιστορικός και πολιτιστικός πλούτος, καθώς και οι φυσικές ομορφιές της Κεφαλονιάς την αναδεικνύουν ως τόπο κλασικού προορισμού, ταυτισμένο με το όνειρο εκατομμυρίων ανθρώπων.

Η ποσότητα η ποικιλία και η ποιότητα των στοιχείων της τουριστικής προσφοράς αποτελούν βασικούς παράγοντες, οι οποίοι συμβάλουν στην επιτυχία του τουριστικού προϊόντος μιας περιοχής και κατά συνέπεια επηρεάζουν τόσο την απόδοση του όσο και τις επιπτώσεις του στον προορισμό.

Η Κεφαλονιά είναι από τους πιο σημαντικούς διεθνείς προορισμούς της χώρας, με εξαιρετική παρουσία στην ιστορία του ελληνικού τουρισμού και έχει γίνει στόχος επενδυτικού ενδιαφέροντος από κορυφαίες ελληνικές και διεθνείς ξενοδοχειακές και τουριστικές επιχειρήσεις. Η τουριστική υποδομή της Κεφαλονιάς είναι επαρκής καθώς συμπεριλαμβάνει από μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες έως και πληθώρα ενοικιαζομένων διαμερισμάτων και ενοικιαζομένων δωματίων εξαιρετικής ποιότητας. Η τουριστική προσφορά της Κεφαλονιάς βασίζεται στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της έντονης διαφορετικότητας της κάθε περιοχής, όπως υπαγορεύονται από το φυσικό περιβάλλον και την πλούσια πολιτιστική παράδοση, παρέχοντας έτσι πολυποίκιλες υπηρεσίες για όλα τα πεδία των απαιτήσεων του σύγχρονου επισκέπτη. Το φυσικό κάλλος της Κεφαλονιάς συμπληρώνουν οι αρχαιολογικοί της χώροι, οι παραδοσιακοί της οικισμοί, τα αξιόλογα εκκλησιαστικά μνημεία της καθώς και η πλούσια πολιτιστική της παράδοση. Η Κεφαλονιά, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τη φιλοξενία των κατοίκων της έχει να επιδείξει μια ενεργή, ποιοτική και ποικιλόμορφη πολιτιστική ζωή.

4.2Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Η γεωγραφική θέση της Κεφαλονιάς και γενικότερα της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων σε συνδυασμό με τις εξελίξεις που διαφαίνονται στον Μεσογειακό και Ευρωπαϊκό χώρο, επέφερανσημαντικές επιδράσεις στην προοπτική τουριστικής ανάπτυξής της. Τις τελευταίες δεκαετίες η βελτίωση και ανάπτυξη των αερομεταφορών οδήγησε στη μείωση του χρόνου και των ναύλων διευρύνοντας έτσι σημαντικά το πλήθος των ανθρώπων που μάρουν να ταξιδέψουν αλλά και των επιλογών που έχουν ώστε να προσεγγίσουν νέους τουριστικούς προορισμούς με ιδιαίτερα ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά (χαμηλό κόστος, παρθένους πόρους, ποιοτικές υπηρεσίες, νέες εμπειρίες και εικόνες).

Παράλληλα, οι εξελίξεις στα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία διαφοροποιούν σημαντικά την καταναλωτική συμπεριφορά και τις συνήθειες, με συνέπεια να διαμορφώνονται νέες καταναλωτικές τάσεις σε όλο το εύρος της αγοράς και κατά συνέπεια και στον τουρίστα. Πλέον ο τουρίστας είναι περισσότερο ενημερωμένος, κάνει περισσότερα ταξίδια διακοπών ανά έτος αλλά μακρότερης διάρκειας, μάρειευκολότερα να συγκρίνει τιμές και παρεχόμενες υπηρεσίες, δίνει ιδιαίτερη έμφασηστη σχέση κόστους-απόδοσης αλλά είναι διατεθειμένος να πληρώσει για καλές υπηρεσίες, αναζητά νέους προορισμούς και εμπειρίες, θέλει να συμμετέχει ενεργά σε δραστηριότητες κατά τη διάρκεια των διακοπών του, ενδιαφέρεται περισσότερο για εξειδικευμένα προϊόντα και άλλα. Έχοντας υπόψη ότι ο τουρίστας αποτελεί μια οικονομική δραστηριότητα, αυτομάτως ο πελάτης/τουρίστας τοποθετείται στο επίκεντρο των πολιτικών που σχεδιάζει η περιφέρεια για την ορθολογική και αποτελεσματική τουριστική της ανάπτυξη.

Αρχικά, η Κεφαλονιά, τη δεκαετία του 1970 διέθετε σχετικά με την υπόλοιπη χώρα, μικρό αριθμό ξενοδοχειακών μονάδων, 24 στον αριθμό. Παρόμοια εικόνα εμφανίζεται και στις αρχές του 1980, με μόλις τέσσερα ξενοδοχεία μεγάλου μεγέθους, αλλά ωστόσο σημαντική αύξηση των κλινών

Βάση των στοιχείων που έχουν δοθεί από το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο, το έτος 2005 ο Νομός παρουσίαζε έλλειψη σε ξενοδοχεία «πολυτελείας», ενώ στο σύνολό τους δεν ξεπερνούσαν τα 122, όπως δείχνει και ο παρακάτω πίνακας:

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΝΟΜΟΥ ΚΕΦΑΛΗΝΙΑΣ								
ΝΟΜΟΣ	ΝΗΣΙ	ΔΕΔΟΜΕΝΑ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ					ΓΕΝΙΚΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ
			5*	4*	3*	2*	1*	
ΝΟΜΟΣ ΚΕΦ/ΝΙΑΣ	ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ	ΜΟΝΑΔΕΣ	0	7	19	88	8	122
		ΔΩΜΑΤΙΑ	0	808	837	2.385	111	4.141
		ΚΛΙΝΕΣ	0	1.583	1.616	4.606	213	8.018

(Ξενοδοχεία που λειτουργούν το 2005 - Πηγή: Ξ.Ε.Ε.)

Από την άλλη, ο Νομός διέθετε μόλις δύο κάμπινγκ Γ΄ τάξης των 399 θέσεων, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα.

ΚΑΜΠΙΝΓΚ

ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΜΠΙΝΓΚ ΝΟΜΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ						
ΝΟΜΟΣ	ΔΕΔΟΜΕΝΑ	ΤΑΞΗ				ΓΕΝΙΚΟ ΑΘΡΟΙΣΜΑ
		Α	Β	Γ	Δ	
ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ	0	0	2	0	2
	ΘΕΣΕΙΣ	0	0	399	0	399
	ΟΙΚΙΣΚΟΙ	0	0	0	0	0

(Κάμπινγκ που λειτουργούν το 2005 - Πηγή: Ξ.Ε.Ε.)

4.3Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ

Εξαιρετικές επιδόσεις σημείωσε η τουριστική αγορά στην Κεφαλονιά τη φετινή περίοδο, με τις αφίξεις να καταγράφουν αύξηση 18% ενώ πολύ καλή είναι και η εικόνα των κρατήσεων για τον Σεπτέμβριο.

Όπως αναφέρει ο πρόεδρος των ξενοδόχων Κεφαλονιάς - Ιθάκης κ. Σπύρος Γαλιατσάτος: «Τόσο τον Ιούλιο όσο και τον Αύγουστο οι αφίξεις κινούνται σε υψηλά επίπεδα καταγράφοντας μάλιστα αύξηση 18% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρσι. Επίσης, ανέλπιστα καλά ήταν και τα αποτελέσματα του εγχώριου τουρισμού ξεπερνώντας κάθε προσδοκία καθώς από την πτώση 30% που περίμεναν όλοι τελικά η μείωση περιορίστηκε σε μόλις 10%...». Όσον αφορά στον Σεπτέμβριο η εικόνα που προκράτησαν είναι πάρα πολύ καλή αλλά αισθητή είναι η μείωση που καταγράφουν τα έσοδα όλων των ξενοδοχείων από 10% έως και 20% λόγω των μεγάλων προσφορών που έχουν προβεί οι ξενοδόχοι των νησιών ώστε να προσελκύσουν τουρίστες.¹

Σύμφωνα με τον πίνακα προσωρινών στοιχείων των «αφίξεων μη κατοίκων» (διεθνείς τουριστικές αφίξεις – internationaltouristarrivals), που ανακοίνωσε ο ΣΕΤΕ, στα κυριότερα αεροδρόμια της χώρας μας για το διάστημα Ιανουάριος – Αύγουστος 2012, συνολικά παρουσιάζεται μείωση της τάξης του -3,11%. Πρωταθλητές στις τουριστικές αφίξεις ανεδείχθησαν αρκετές περιοχές εκ των οποίων ανάμεσά τους και η Κεφαλονιά με αύξηση +12,71% τη φετινή περίοδο, όπως φαίνεται αναλυτικά και στον παρακάτω πίνακα:

Αφίξεις Τουριστών Αεροπορικάς-με πτήσεις charter Ιούνιος

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ							
Κεφαλονιά	30.252	29.476	37.092	28.767	29.481	28.929	32.664

Πηγή: Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας Κρατικός Αερολιμένας "Κεφαλονιάς", επεξεργασία στοιχείων: συνεργάτης εφημερίδας "kefaloniapress", κ. Δημήτριος Π. Σιμωντάς.

¹www.kefalonias-ithaca.gr

Νέες αφίξεις το 2012 σημειώθηκαν από την Ουγγαρία με 335 αφίξεις, την Ιταλία με 2.482 αφίξεις και την Ιορδανία με 122 αφίξεις αλλά και η αύξηση που σημειώθηκε από την Αγγλία, σχεδόν 6%, τη Σουηδία κατά 99% και τη Νορβηγία με +18% νέες αφίξεις συγκριτικά με το 2011. Βέβαια, παρ' όλη την αύξηση που αναφέρεται από τα στατιστικά του αεροδρομίου, κατά 13% οι περισσότεροι κάτοικοι και επιχειρηματίες του χώρου έχουν αντίθετη άποψη. Χαρακτηριστικά, ξενοδόχοι στο Ληξούρι, Φισκάρδο, Αργοστόλι, Σάμη αναφέρουν ότι δεν ήταν καθόλου ικανοποιημένοι από τη φετινή καλοκαιρινή σεζόν αφού ο τζίρος τους μειώθηκε κατά 30%.² Από την άλλη, οι ξενοδόχοι της Σκάλας και του Πόρου που ερωτήθηκαν στα πλαίσια της έρευνας που πραγματοποιήθηκε, φάνηκαν σχεδόν ικανοποιημένοι συγκριτικά με τα δεδομένα του 2011. Η εικόνα πάντως στα περισσότερα καταστήματα και κυρίως στα ενοικιαζόμενα δωμάτια ήταν αποκαρδιωτική.

Ο Σεπτέμβρης έκλεισε για την Κεφαλονιά με θετικό πρόσημο στις αφίξεις τουριστών με τις πτήσειςcharters , σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2011. φέτος τον μήνα Σεπτέμβρη με τις υψηλές θερμοκρασίες , φιλοξενήσαμε 4171 περισσότερους τουρίστες εκ των οποίων οι 1824 ήταν Βρετανοί και οι 1918 Ιταλοί.

Διαπιστώνουμε ότι και η Κεφαλονιά κινήθηκε στο γενικό κλίμα της χώρας όπου η Βρετανική αγορά έδωσε μια ανάσα αυξάνοντας τα ποσοστά των αφίξεων σχεδόν σε όλα τα αεροδρόμια. Για το νησί μας είναι ακόμα πιο σημαντική αυτή η αύξηση καθώς από το 2009 και μετά είχαμε ανησυχητικές πτωτικές τάσεις από αυτή την αγορά.

Οι low cost πτήσεις από Ιταλία μας έδωσαν αυτή την τεράστια αύξηση των αφίξεων από την αγαπημένη γειτονική χώρα.Αγωνία στον τουριστικό κόσμο αν θα συνεχιστούν και για το 2013

Στα ίδια επίπεδα με το 2011, έκλεισαν οι αφίξεις της μηνός Οκτώβριο. Όπως μας ενημέρωση από τον Αερολιμένα Κεφαλληνίας, οι φετινές αφίξεις τουριστών από το εξωτερικό ήταν 4619 για τον μήνα Οκτώβριο, την ίδια στιγμή που οι αφίξεις τον αντίστοιχο περσινό μήνα ήταν 4413. Μέσα στους πέντε προορισμούς στην Ελλάδα που παρουσιάζει άνοδο στις κρατήσεις ξενοδοχείων για τον μήνα Αύγουστο είναι η Κεφαλονιά.

Μεγάλες μειώσεις εμφανίζουν οι αφίξεις από τις εσωτερικές πτήσεις αποτυπώνοντας την κρίση που μαστίζει τον εγχώριο τουρισμό. Αντίθετα, οι αφίξεις από το εξωτερικό ολοένα και αυξάνονταν φέτος.

Οι δύο αεροπορικές εταιρίες χαμηλού κόστους Ryanair και Easyjet, που μετέφεραν από την Ιταλία (Πίζα, Μιλάνο και Μπέργκαμο)4.727 τουρίστες, είναι "υπεύθυνες" για την κατά 14,08% αύξηση των αφίξεων τον Αύγουστο στην Κεφαλονιά. Συνολικά αφίχθησαν 37.627 τουρίστες, έναντι 32.982 τον Αύγουστο του 2011.

²www.kefaloniapress.gr

4.4 ΠΛΗΡΟΤΗΤΕΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ Ν. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Το έτος 1995 η πληρότητα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων της Κεφαλονιάς δεν ξεπερνούσε σε ποσοστό το 57,22 %, ενώ έως το 2000 η πληρότητα σημείωσε πτώση ενώ οι αλλοδαποί ήταν περισσότεροι από τους ημεδαπούς, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα, βάσει των στοιχείων του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος.

ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΚΑΙ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ ΤΟΥ Ν. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ						
	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΗΜΕΔΑΠΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ	%	% ΗΜΕΔΑΠΟΙ
					ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	
1995	223.843	111.243	335.086	57,22%	66,8%	33,2%
1996	228.187	102.879	331.066	49,46%	68,9%	31,1%
1997	190.184	140.707	330.891	45,48%	57,5%	42,5%
1998	247.463	127.396	374.859	53,99%	66,0%	34,0%
1999	354.982	147.919	502.901	56,05%	70,6%	29,4%
2000	397.792	146.594	544.386	-	73,1%	26,9%

(ΠΗΓΗ: ΞΕΕ)

Από το 1995 και έπειτα, οι πτήσεις charter αυξήθηκαν και έτσι σταδιακά άρχισαν να αυξάνονται και οι αφίξεις των αλλοδαπών τουριστών στο Νομό, όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα.

ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΣΤΟΝ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ							
ΈΤΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΟΥΣ				ΜΕΤΑΒΟΛΗ		
	ΠΡΟΓΡΑΜΜ. ΠΤΗΣΕΙΣ	ΠΤΗΣΕΙΣ CHARTER	ΣΥΝΟΛΟ		ΠΡΟΓΡΑΜΜ. ΠΤΗΣΕΙΣ	ΠΤΗΣΕΙΣ CHARTER	ΣΥΝΟΛΟ
1995	9.637	97.393	107.030				
1996	7.170	79.006	86.176	96/95	-25,60%	-18,88%	-19,48%
1997	65	71.383	71.448	97/96	-99,09%	-9,65%	-17,09%
1998	962	87.852	88.814	98/97	1380,00%	23,07%	24,31%
1999	376	120.035	120.411	99/98	-60,91%	36,63%	35,58%
2000	76	137.392	137.468	00/99	-79,79%	14,46%	14,17%
2001	-	-	157.768	01/00	-	-	14,77%
2002	-	-	143.936	02/01	-	-	-8,77%
2003	-	-	168.684	03/02	-	-	17,19%

(ΠΗΓΗ: ΞΕΕ)

Γενικότερα, σύμφωνα με την έρευνα που πραγματοποιήθηκε το 2008 από τους κ. Ζαχαράτο Γεράσιμο και κ. Τσάμο Γεώργιο και με βάσει τα στοιχεία του 2005, στην περιφέρεια Ιονίων Νήσων πραγματοποιήθηκαν 4.537.220 διανυκτερεύσεις τουριστών στα συλλογικά τουριστικά καταλύματα που αντιπροσωπεύει το 12,89% των πραγματοποιούμενων διανυκτερεύσεων στο σύνολο της χώρας. Η συντριπτική πλειονότητα των διανυκτερεύσεων πραγματοποιήθηκε από αλλοδαπούς τουρίστες (86%) και μόνο το 14% αυτών από ημεδαπούς τουρίστες. Αναφορικά με την εξέλιξη των διανυκτερεύσεων που πραγματοποιήθηκαν από ημεδαπούς και αλλοδαπούς τουρίστες στην περιφέρεια διαπιστώνεται ότι από το 1980 έως το 2000 οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών αυξάνονταν σταδιακά ενώ μετά το 2005 παρουσιάζουν μια στασιμότητα με μικρές αυξομειώσεις. Αντίθετα το μέγεθος των διανυκτερεύσεων από ημεδαπούς ελάχιστα έχει μεταβληθεί από το 1980 μέχρι σήμερα.

Η περιφέρεια Ιονίων Νήσων παρουσιάζει μεγαλύτερη πληρότητα στα πάσης Φύσεως Ξενοδοχειακά Καταλύματα της σε όλη την χρονική περίοδο 1990 – 2005 σε σχέση με το σύνολο της χώρας (όπως φαίνεται και στον παρακάτω πίνακα). Μάλιστα, τα τελευταία χρόνια η πληρότητα κυμαίνεται μεταξύ 70% έως 85%, ενώ της χώρας δεν ξεπερνά το 65%.

Πληρότητα στα πάσης Φύσεως Ξενοδοχειακά Καταλύματα 1990 - 2005

	1990	1995	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	67,9	69,2	83,4	83,2	84,7	80,1	72,5	78,5
Ν. ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ	59,3	57,2	72,2	74,5	72,1	64,9	53,0	55,2
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	59,7	56,4	64,8	63,4	61,8	60,7	55,6	58,6

ΠΗΓΗ: Ξ.Ε.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

5.1 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΝΗΣΟ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ.

Αναμφίβολα, η γενικότερη οικονομική κρίση της χώρας επηρέασε και τον τουριστικό κλάδο. Ο τουρισμός ωστόσο της Ελλάδας παρουσίασε ιδιαίτερη αύξηση πάνω από 12%, αντίθετα, ο τουρισμός της Κεφαλονιάς παρέμεινε στάσιμος.

Εξαιρετικές επιδόσεις σημείωσε η τουριστική αγορά σε Κεφαλονιά με τις αφίξεις να καταγράφουν αύξηση 18% ενώ πολύ καλή είναι και η εικόνα των κρατήσεων για τον Σεπτέμβριο 2012.

Όπως αναφέρει ο πρόεδρος των ξενοδόχων Κεφαλονιάς - Ιθάκης κ. Σπύρος Γαλιατσάτος: «Τόσο τον Ιούλιο όσο και τον Αύγουστο οι αφίξεις κινούνται σε υψηλά επίπεδα καταγράφοντας μάλιστα αύξηση 18% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο πέρσι. Επίσης ανέλπιστα καλά ήταν και τα αποτελέσματα του εγχώριου τουρισμού ξεπερνώντας κάθε προσδοκία καθώς από την πτώση 30% που περιμέναμε όλοι τελικά η μείωση περιορίστηκε σε μόλις 10%...». Όσον αφορά στον Σεπτέμβριο η εικόνα των προκρατήσεων ήταν πάρα πολύ καλή αλλά αισθητή ήταν και η μείωση των εσόδων όλων των ξενοδοχείων από 10% έως και 20% λόγω των μεγάλων προσφορών που είχαν προβεί οι ξενοδόχοι των νησιών ώστε να προσελκύσουν τουρίστες.

Ο παρακάτω πίνακας δεν αποτυπώνει τίποτε περισσότερο από την τουριστική κίνηση της Κεφαλονιάς τα τελευταία δέκα χρόνια. Είναι κατανοητό ότι αν δεν γίνουν σημαντικές αλλαγές στο mix του τουριστικού προϊόντος δεν πρόκειται να υπάρξει καμία σοβαρή αλλαγή και στις αφίξεις των τουριστών.

Πηγή: <http://kefaloniapress.gr>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

6.1 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ-ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

6.1.1 ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΝΩΝ

Στο δήμο Ελειού-Πρόννων περιλαμβάνονται η Σκάλα και ο Πόρος, όπου συγκεντρώνεται ο κυριότερος όγκος των ξενοδοχειακών καταλυμάτων.

Η Σκάλα βρίσκεται στο νότιο τμήμα της Κεφαλονιάς και είναι ένα σχετικά καινούργιο χωριό καθώς χτίστηκε μετά τον ισχυρό σεισμό του 1953 και αφού το παλαιότερο χωριό καταστράφηκε ολοσχερώς. Κάθε καλοκαίρι συγκεντρώνει αρκετά μεγάλο αριθμό τουριστών που έρχονται να απολαύσουν τη μεγάλη αμμουδερή παραλία του χωριού, με τα κρυστάλλινα νερά.

Απέχει 35χλμ. περίπου από το Αργοστόλι και 12 χλμ. από τον Πόρο. Στη Σκάλα λειτουργούν αρκετά ξενοδοχεία και ενοικιαζόμενα διαμερίσματα που παρέχουν στους επισκέπτες τους άνετη διαμονή σ' ένα ήρεμο περιβάλλον. Η περιοχή παρουσιάζει και αρχαιολογικό ενδιαφέρον καθώς σε απόσταση 2 χλμ. από το χωριό θα δείτε τα ερείπια του ναού του Απόλλωνα και πολύ κοντά στη Σκάλα βρίσκονται επίσης τα ερείπια μιας ρωμαϊκής βίλας όπου διασώζεται ένα εκπληκτικό ψηφιδωτό δάπεδο. Η καθαριότητα του χώρου, η ηλιόλουστη αμμουδιά, τα αρχαιολογικά ευρήματα και η ζεστή φιλοξενία των κατοίκων είναι στοιχεία που προσδιορίζουν το θέρετρο αυτό του Ιονίου.

Ο Πόρος είναι το τρίτο λιμάνι της Κεφαλονιάς και συγχρόνως ένα πολύ όμορφο χωριό το οποίο συνδυάζει βουνό και θάλασσα. Τα τελευταία χρόνια έχει γνωρίσει μεγάλη τουριστική ανάπτυξη και σήμερα υπάρχουν αρκετές τουριστικές υποδομές. Κάθε χρόνο όλο και περισσότεροι επισκέπτες της Κεφαλονιάς το προτιμούν για έδρα τους. Βρίσκεται στη νοτιοανατολική πλευρά της Κεφαλονιάς (απέχει 14 χλμ. από το Αργοστόλι) και διοικητικά ανήκει στο δήμο Ελειού – Πρόννων. Η περιοχή έχει μεγάλο αρχαιολογικό ενδιαφέρον καθώς εδώ βρισκόταν μια από τις τέσσερις αρχαίες πόλεις της Κεφαλονιάς, οι Πρόννοι. Επίσης στη θέση Μπρούτζι οι ανασκαφές έφεραν στο φως ένα θολωτό τάφο της Μυκηναϊκής περιόδου, γεγονός που αποδεικνύει ότι η περιοχή κατοικούνταν από το 1400 π.Χ.

Η Σκάλα και ο Πόρος είναι δύο περιοχές αρκετά δημοφιλείς και με ιδιαίτερο τουριστικό ενδιαφέρον, στις οποίες και βασίζεται η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της παρούσας εργασίας.

6.1.2 ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να παρουσιάσει τη συμβολή του τουρισμού για την ανάπτυξη και πρόοδο ενός τόπου και συγκεκριμένα της Κεφαλονιάς και ιδιαίτερα να εξετασθεί η επίδραση που έχει επιφέρει η οικονομική κρίση στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις της Κεφαλονιάς και συγκεκριμένα στο δήμο Ελειού-Πρόννων.

Για να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός μοιράστηκαν ερωτηματολόγια σε ξενοδόχους των περιοχών του Πόρου και της Σκάλας που ανήκουν στο δήμο Ελειού-Πρόννων και εκεί συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος αριθμός ξενοδοχειακών καταλυμάτων.

Αρχικά, οι ξενοδόχοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις σχετικά με την κατηγορία και τον αριθμό κλινών κάθε καταλύματος. Ύστερα σε ερωτήσεις σχετικά με το ποσοστό πληρότητας τους θερινούς μήνες των ετών 2010, 2011 και 2012 αλλά και σχετικά με την εθνικότητα, την

ηλικία, τη μέση διάρκεια παραμονής των τουριστών αυτά τα έτη και τον τρόπο πραγματοποίησης των κρατήσεων. Τέλος, σε ερωτήσεις ανοικτού τύπου ώστε να διατυπωθεί η γενική εντύπωση των ξενοδόχων για τη χρονιά 2012 σχετικά με τις δύο προηγούμενες, αλλά και κατά πόσο επηρέασε η οικονομική κρίση την γενικότερη λειτουργία των ξενοδοχείων καθώς και τι πρέπει να γίνει κατά τη γνώμη τους για να υπάρξει τουριστική ανάπτυξη σε όλο το νησί και κατά συνέπεια και στις επιχειρήσεις.

6.1.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

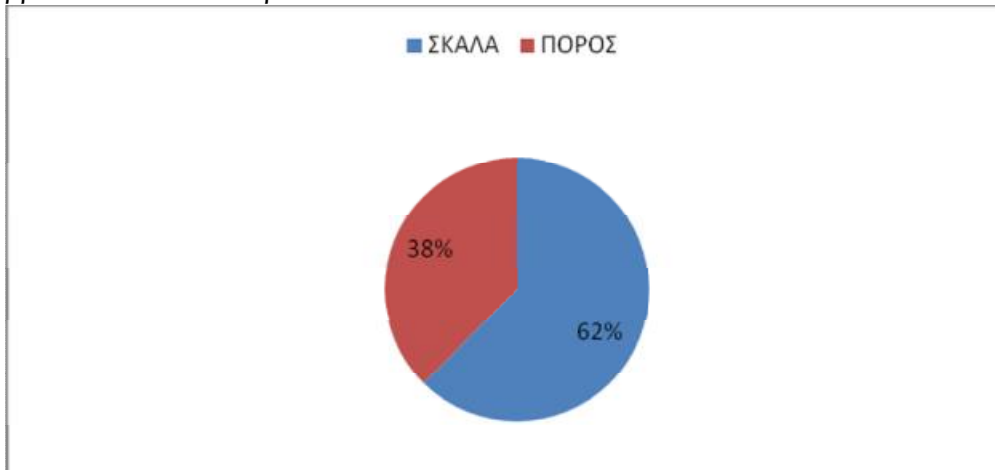
Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 12 ερωτήσεις. Οι τρεις πρώτες ερωτήσεις αφορούν τον τόπο εγκατάστασης του ξενοδοχείου, Πόρο ή Σκάλα αντίστοιχα, την κατηγορία του καθώς και τον αριθμό κλινών. Έπειτα, στην τέταρτη ερώτηση, οι ξενοδόχοι κλήθηκαν να επιλέξουν τα ποσοστά πληρότητας για τους θερινούς μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο κατά τα τρία έτη 2010, 2011, 2012. Στις τρεις επόμενες ερωτήσεις, οι ξενοδόχοι είχαν να επιλέξουν την εθνικότητα των πελατών-τουριστών, τη μέση διάρκεια παραμονής τους στο ξενοδοχείο καθώς και την ηλικιακή τους διάρθρωση κατά προσέγγιση. Επιπρόσθετα, στην όγδοη ερώτηση ερωτήθηκαν με ποιο τρόπο πραγματοποιήθηκαν οι κρατήσεις, μέσω ταξιδιωτικού γραφείου, μέσω διαδικτύου είτε μέσω τηλεφώνου. Στην επόμενη ερώτηση κλήθηκαν να διατυπώσουν μέσω μίας ερώτησης ανοικτού τύπου, τη γενική τους εντύπωση όσον αφορά τη χρονιά του 2012 σε σχέση με τα προηγούμενα έτη (2010, 2011). Στη συνέχεια, η επόμενη ερώτηση έχει σχέση με το κατά πόσο και με ποιόν τρόπο επηρέασε η τρέχουσα οικονομική κρίση της χώρας μας την ομαλή λειτουργία του ξενοδοχείου. Η ενδέκατη ερώτηση εστιάζει στο εάν υπήρξαν και ποιοι ήταν οι θετικοί και αρνητικοί τοπικοί παράγοντες αντίστοιχα που έπαιξαν ρόλο στην πορεία της τουριστικής ανάπτυξης στα ξενοδοχεία το έτος 2012. Τέλος, η τελευταία ερώτηση είναι ανοικτού τύπου και αυτή ώστε να διατυπωθούν οι απόψεις των ξενοδόχων σχετικά με το τι πρέπει να γίνει για να υπάρξει τουριστική ανάπτυξη στο νησί αλλά και ολοένα και περισσότεροι πελάτες στα ξενοδοχεία.

6.1.4 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για τη διεξαγωγή της έρευνας επιλέχθηκε η μέθοδος της πρωτογενούς δειγματοληπτικής έρευνας με ερωτηματολόγιο το οποίο μοιράστηκε σε 32 ξενοδόχους του Δήμου Ελειού-Πρόννων της Κεφαλονιάς, στις περιοχές του Πόρου και της Σκάλας αντίστοιχα. Το δείγμα που επιλέχθηκε δεν ήταν τυχαίο αλλά συγκεκριμένο εφόσον η έρευνα αφορά μελέτη περίπτωσης το Δήμο Ελειού-Πρόννων όπου συγκεντρώνονται τα περισσότερα καταλύματα της Κεφαλονιάς. Τα καταλύματα που επιλέχθηκαν ήταν συγκεκριμένα στον αριθμό, 20 από τη Σκάλα και 12 από τον Πόρο, καθώς λήφθηκαν υπόψη ο χρόνος που είχε δοθεί αρχικά για την ολοκλήρωση της έρευνας αλλά και η δυνατότητα πρόσβασης και προσωπικής συνέντευξης στο κάθε κατάλυμα ξεχωριστά. Τα ερωτηματολόγια μοιράστηκαν στα αντίστοιχα καταλύματα και συμπληρώθηκαν σε διάρκεια ενός μήνα (Μάιος 2013) και ύστερα ακολούθησε η ανάλυση των αποτελεσμάτων τους. Τα αποτελέσματα της έρευνας αναλύθηκαν με προσωπική μελέτη και με το πρόγραμμα Excel των MsOffice. Τα ποσοστά των απαντήσεων δίνονται με την παρουσίαση γραφημάτων.

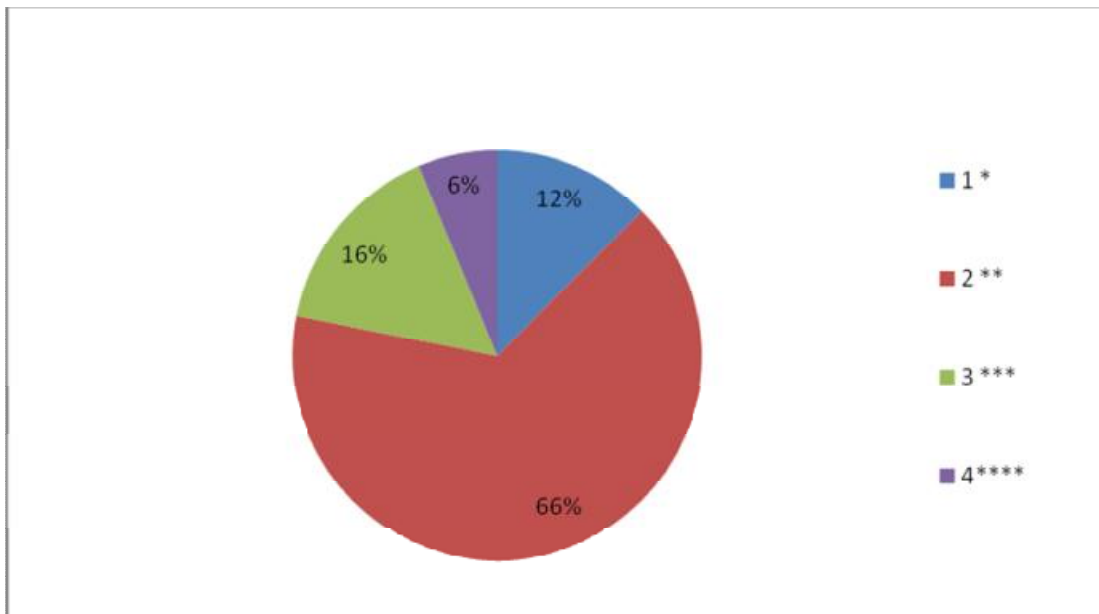
6.1.5 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το 62% των καταλυμάτων που ερωτήθησαν βρίσκονται στην περιοχή Σκάλα, ενώ το 38% βρίσκονται στον Πόρο.

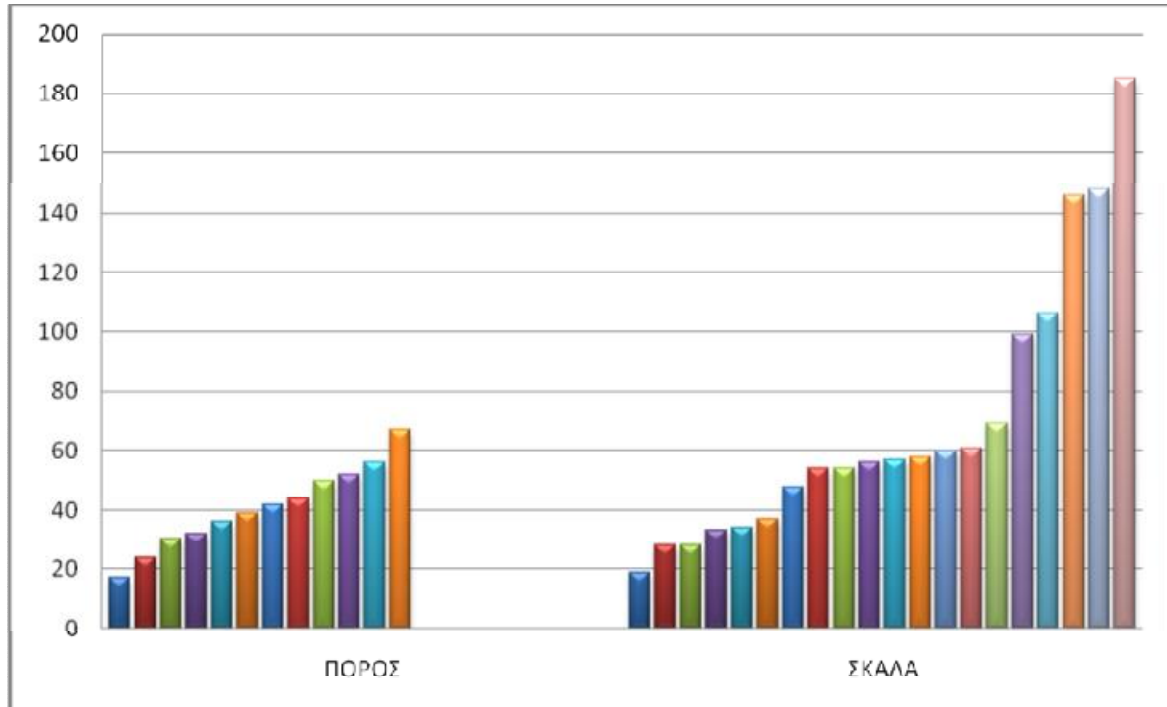
Γράφημα 1. Τόπος εγκατάστασης ξενοδοχείων

Το 12% των καταλυμάτων είναι 1*, το 66% 2*, το 16% 3* και μόλις το 6% 4*.

Γράφημα 2. Κατηγορία/Τάξη

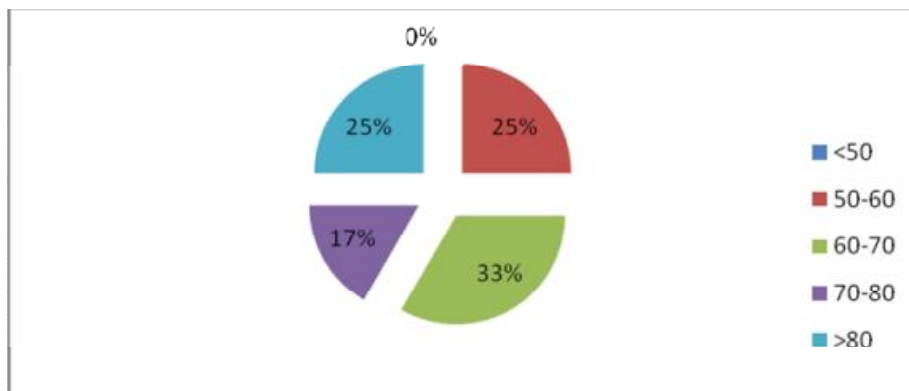
Τα 12 καταλύματα του Πόρου κυμαίνονται από 17 έως 67 κλίνες και τα 20 καταλύματα της Σκάλας από 19 έως 185 κλίνες.

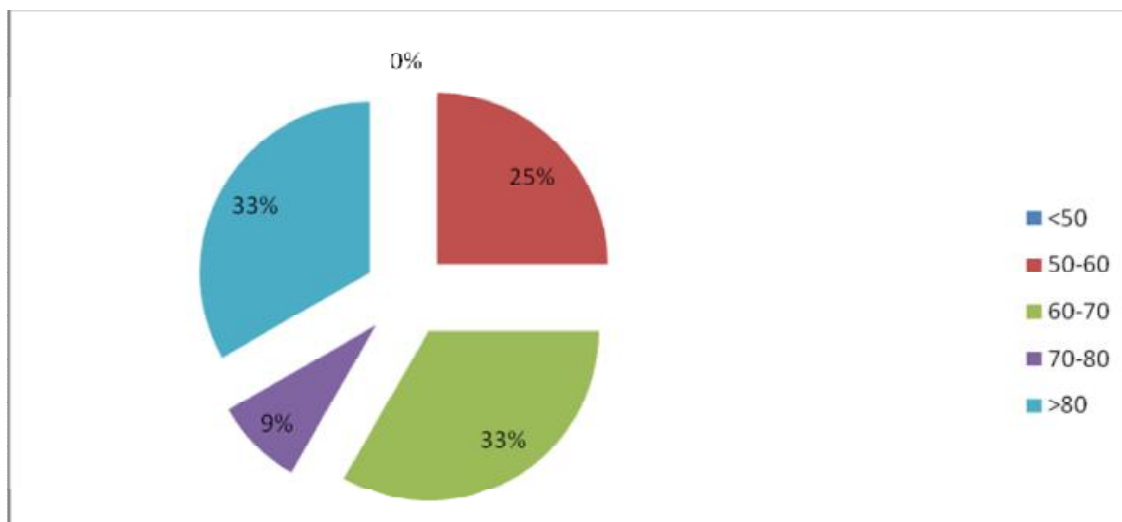
Γράφημα 3. Αριθμός κλινών

ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΠΟΡΟΥ

Η πληρότητα των καταλυμάτων του Πόρου τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο του 2010 κυμαίνεται στο μεγαλύτερο ποσοστό από 60 έως 70%, ενώ τον Αύγουστο του 2010 ένα 33% των καταλυμάτων λιγότερο από 50% και ακόμη ένα 33% από 60 έως 70% και μόλις το 25% των καταλυμάτων από 50 έως 60%.

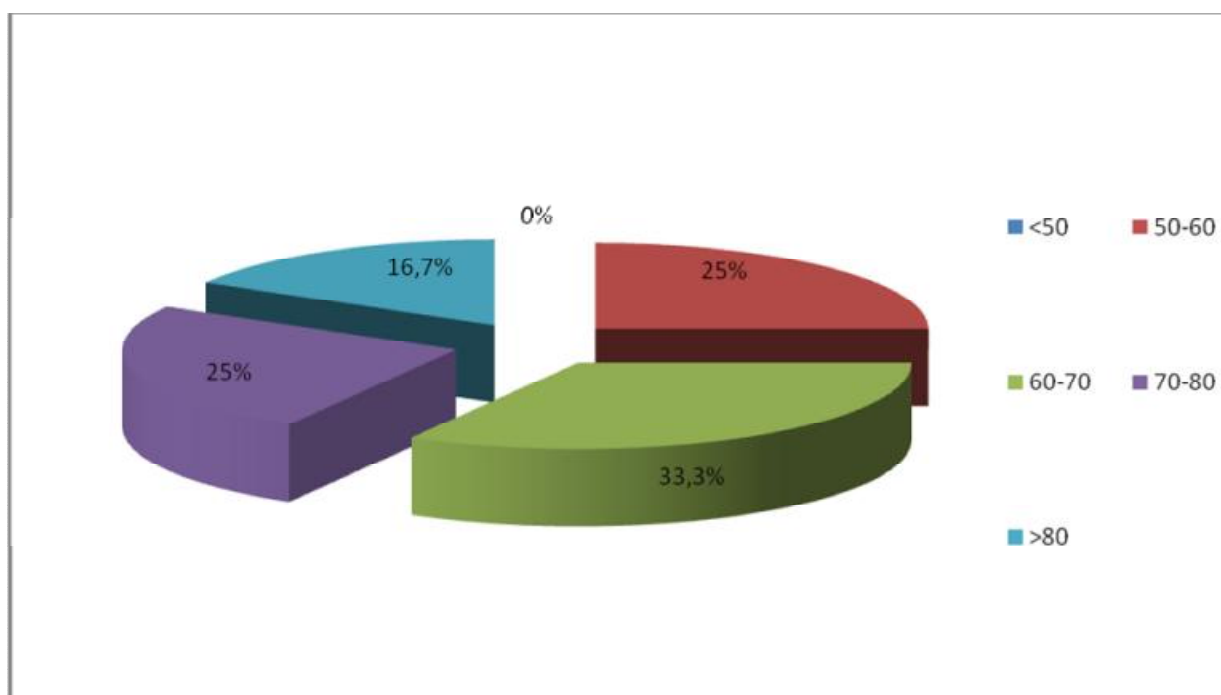

Γράφημα 4. [ΙΟΥΝΙΟΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2010]

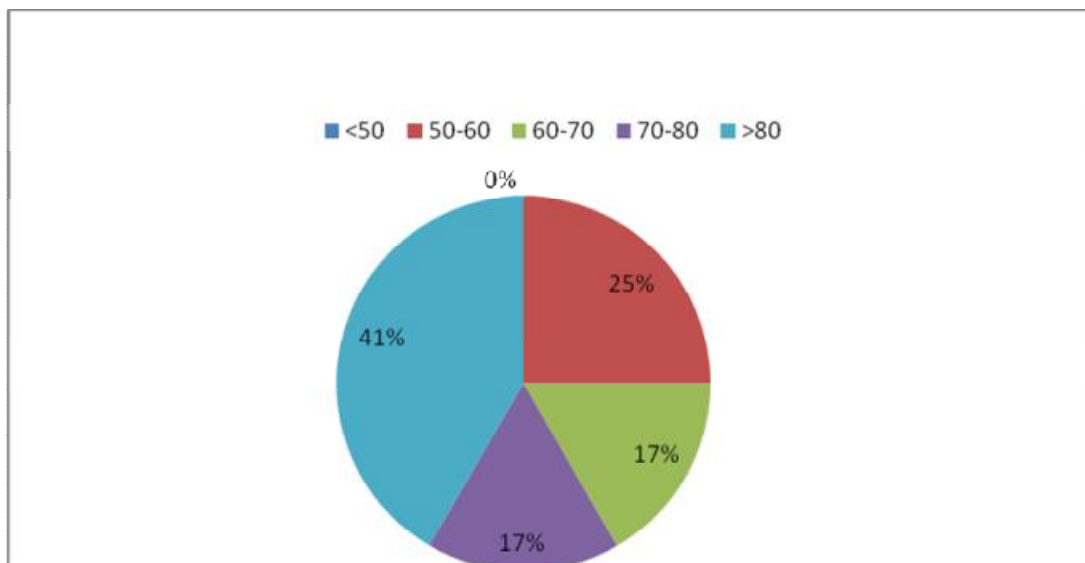

Γράφημα 5. [ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010]

Η πληρότητα των καταλυμάτων του Πόρου τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο 2011 κυμάνθηκε ως επί το πλείστον από 60 έως 70%, ενώ τον Αύγουστο ξεπέρασε το 80%.

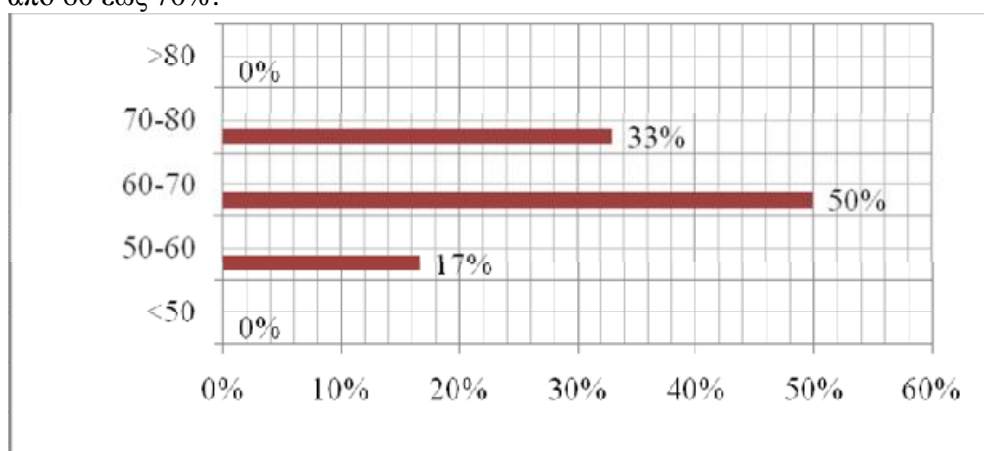

Γράφημα 6. [ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ 2011]

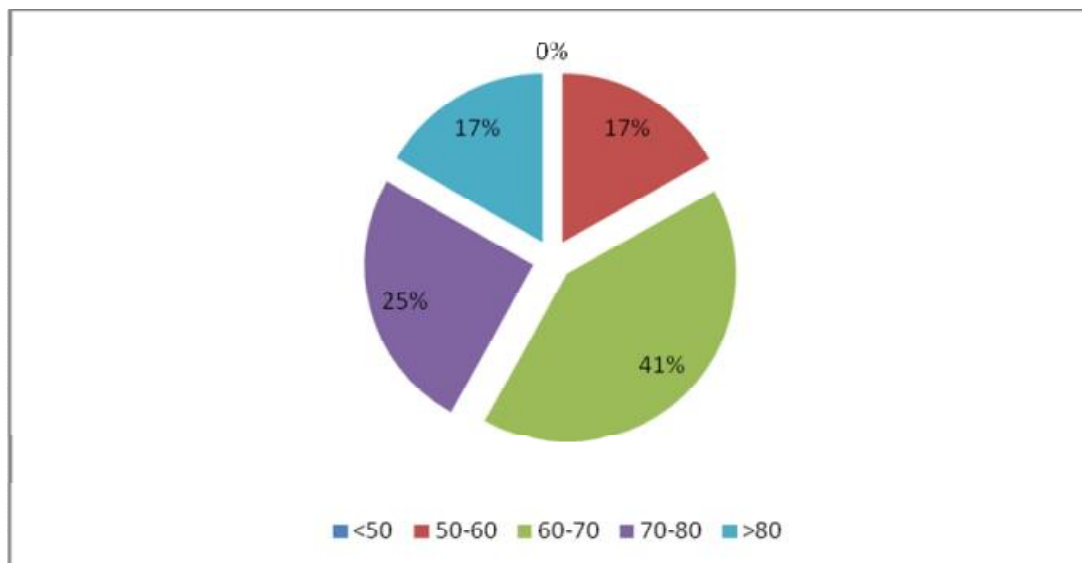

Γράφημα 7. [ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2011]

Τον Ιούνιο και Ιούλιο του 2012 το 50% των καταλυμάτων του Πόρου κυμάνθηκε από 60 έως 70% πληρότητα, ενώ τον Αύγουστο του ίδιου έτους μόλις το 41% των καταλυμάτων κυμάνθηκε από 60 έως 70%.

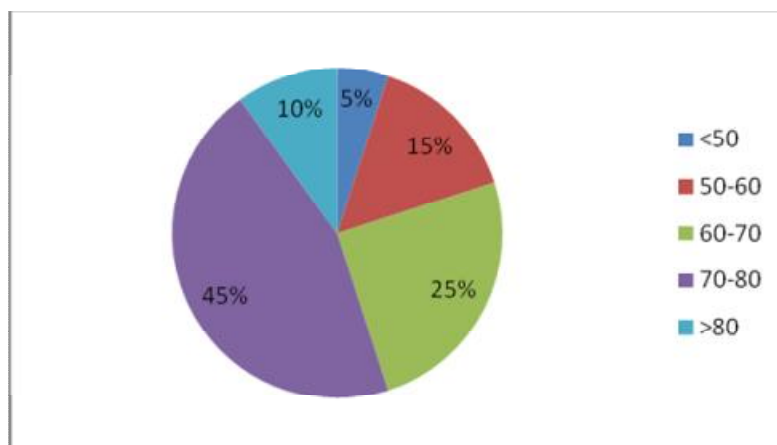
Γράφημα 8. [ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ 2012]

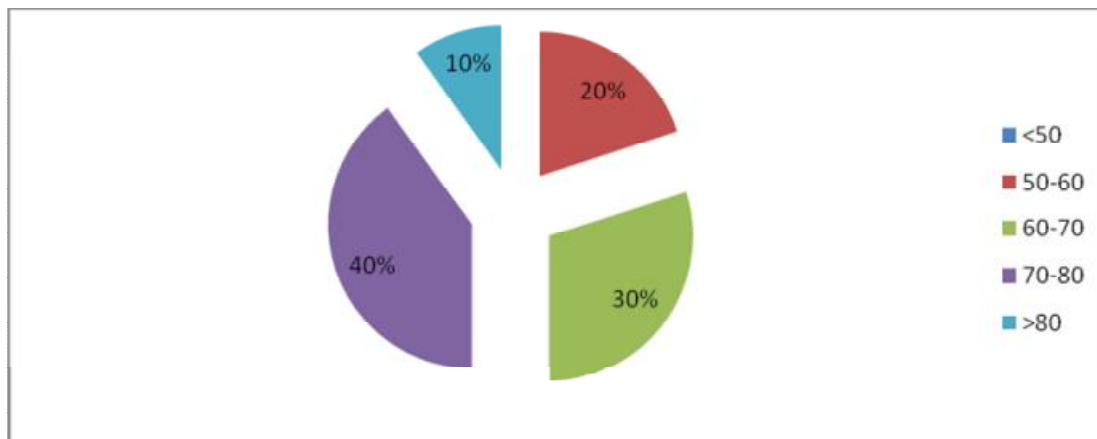
Γράφημα 9. [ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2012]

ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ ΣΚΑΛΑΣ

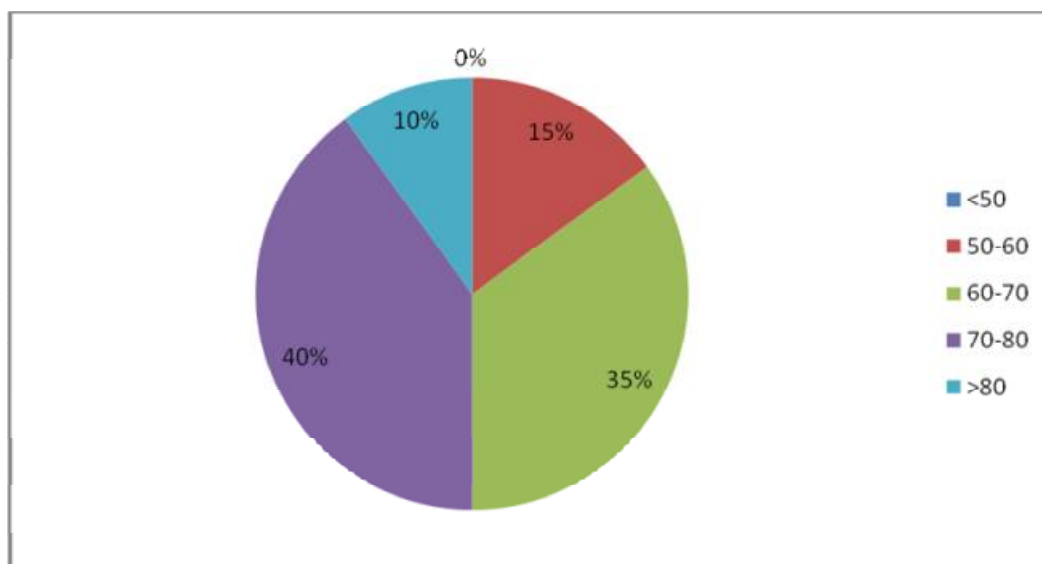
Από την άλλη, η πληρότητα των καταλυμάτων στην περιοχή της Σκάλας, τον Ιούνιο του 2010 κυμάνθηκε από 70 έως 80%, τον Ιούλιο μόλις το 41% των καταλυμάτων επίσης από 70 έως 80%, ενώ τον Αύγουστο του ίδιου έτους το 35% από 60 έως 70% και το 40% σημείωσαν πληρότητα από 70 έως 80% αντίστοιχα.

Γράφημα 10. [ΙΟΥΝΙΟΣ 2010]

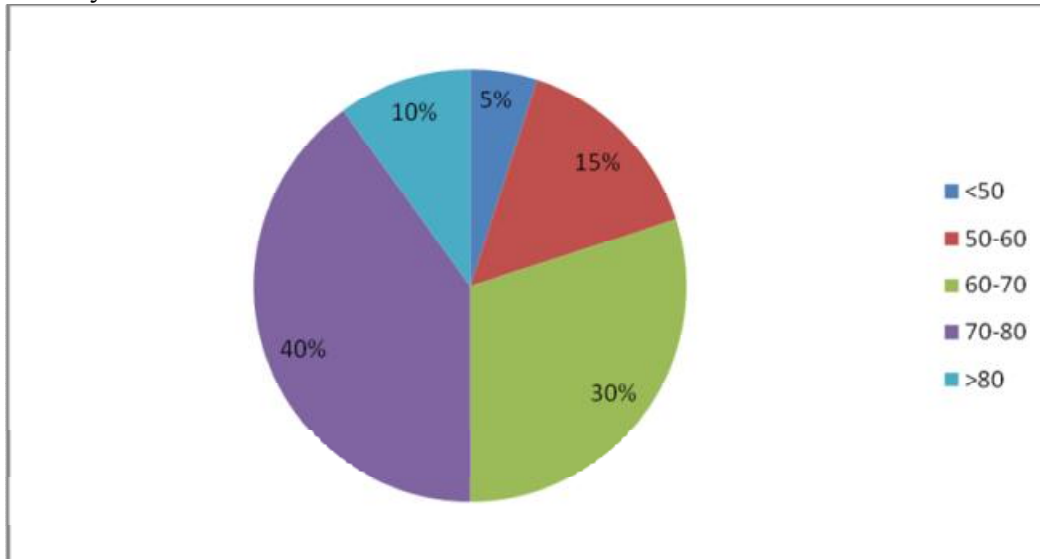

Γράφημα 10. [ΙΟΥΛΙΟΣ 2010]

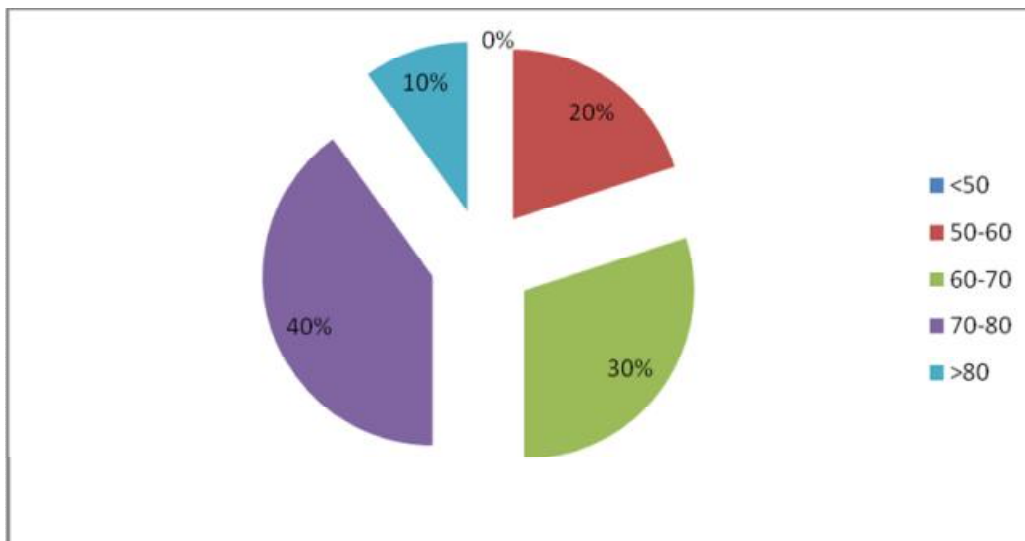

Γράφημα 11. [ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010]

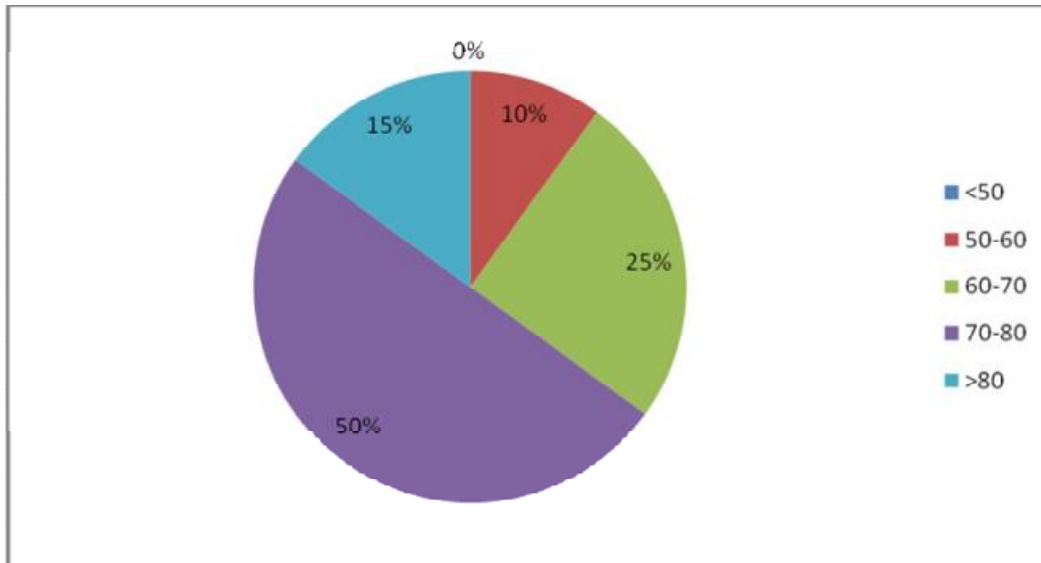
Τον Ιούνιο και τον Ιούλιο του 2011, το 40% των ξενοδοχείων σημείωσε 70 έως 80% πληρότητα, ενώ τον Αύγουστο ίδιο ποσοστό πληρότητας παρατηρήθηκε στο 50% των καταλυμάτων της Σκάλας.

Γράφημα 12. [ΙΟΥΝΙΟΣ 2011]

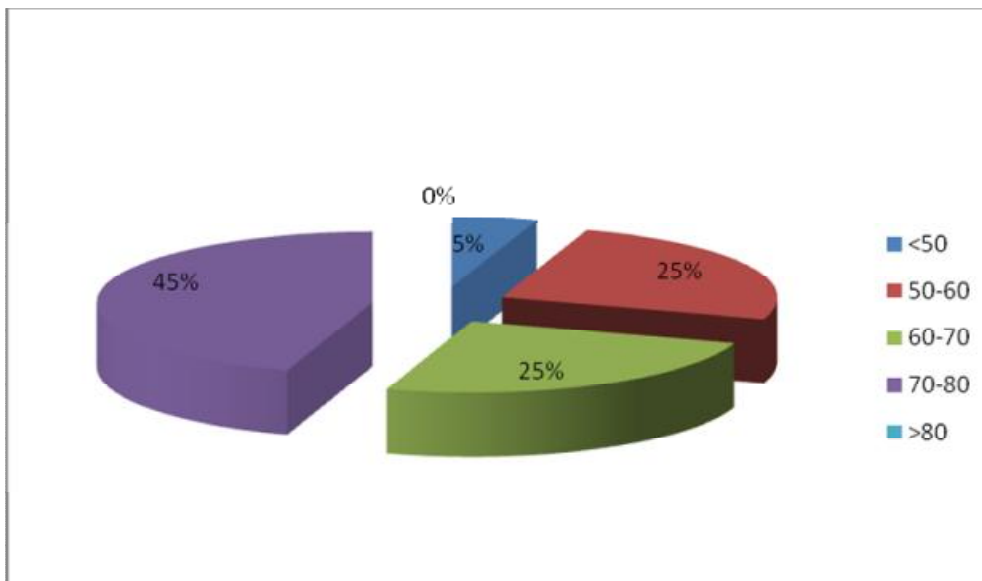

Γράφημα 13. [ΙΟΥΛΙΟΣ 2011]

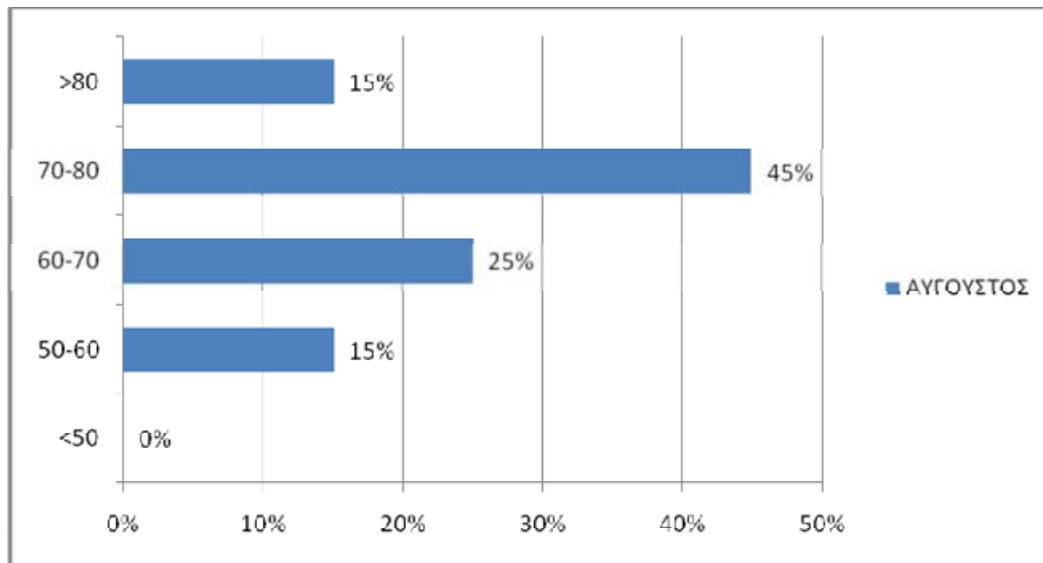

Γράφημα 14. [ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2011]

Τους μήνες Ιούνιο και Ιούλιο και Αύγουστο του 2012 το μεγαλύτερο ποσοστό των καταλυμάτων (45%) σημείωσε πληρότητα από 70 έως 80%.

Γράφημα 15. [ΙΟΥΝΙΟΣ-ΙΟΥΛΙΟΣ 2012]

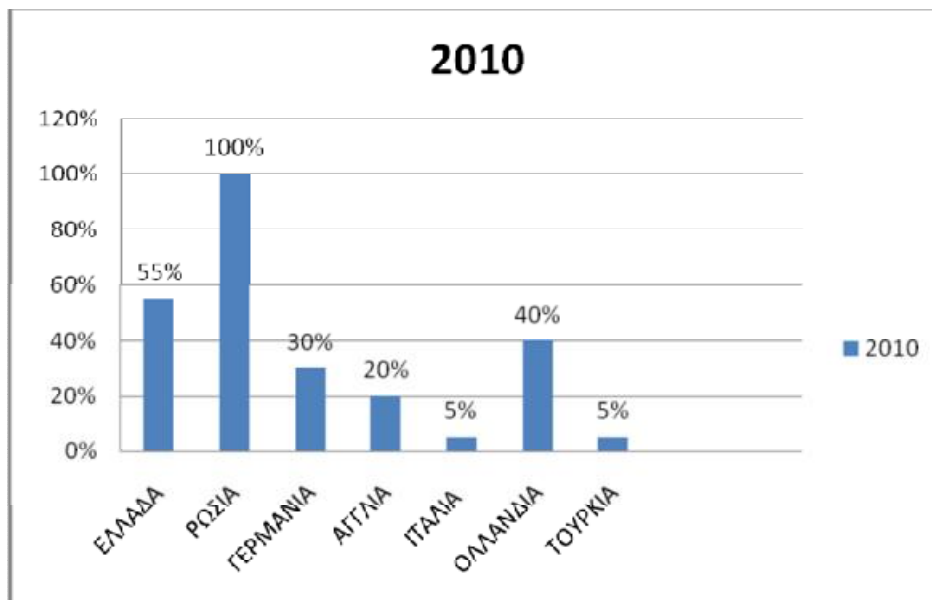

Γράφημα 16. [ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2012]

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ ΠΕΛΑΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

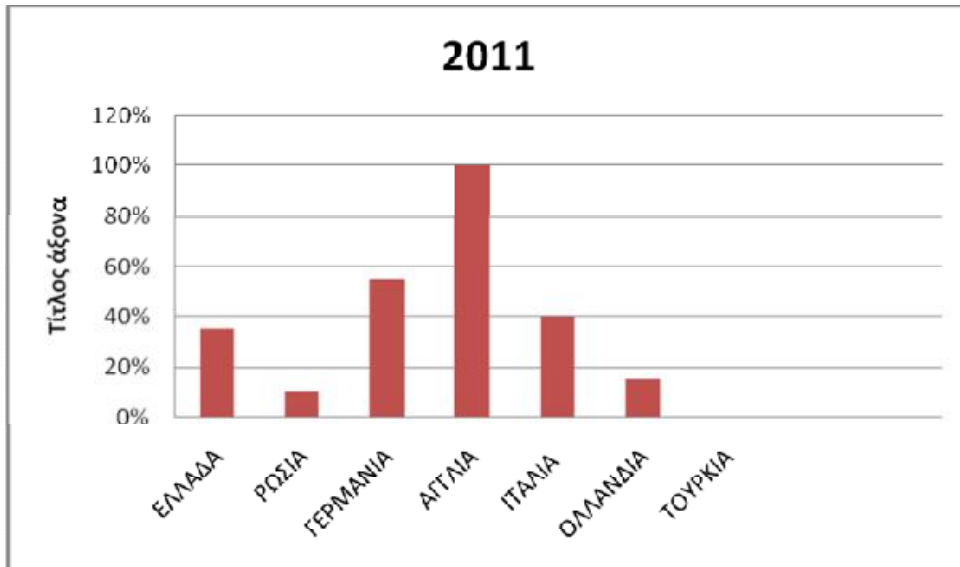
ΣΚΑΛΑ

Στη Σκάλα κατά κύριο λόγο οι πελάτες των ξενοδοχείων ήταν Ρώσοι (100%), Έλληνες (55%) και Ολλανδοί (40%).

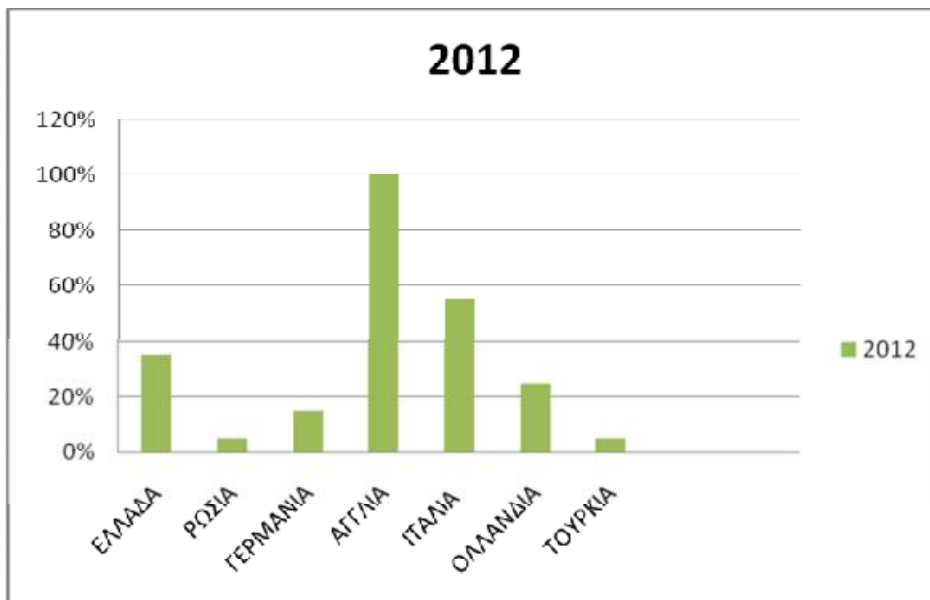
Γράφημα 17. 2010

Ενώ το 2011, το 100% των πελατών ήταν Άγγλοι, λιγότεροι Έλληνες (35%), Γερμανοί (55%) και μόλις το 40% Ιταλοί.

Γράφημα 18. 2011

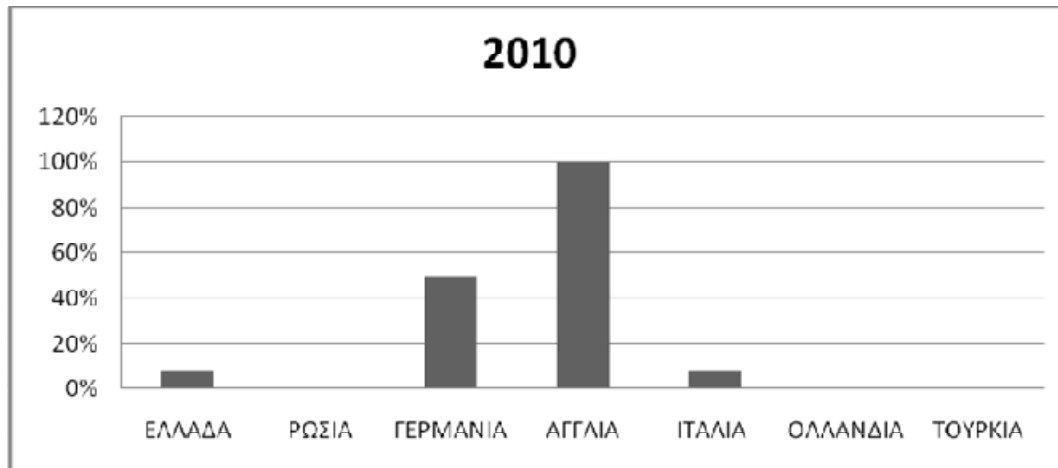
Σταθερά το 2012 οι πελάτες ήταν κυρίως Άγγλοι, οι Ιταλοί αυξήθηκαν κατά 55%, το ίδιο και οι Ολλανδοί κατά 25%.

Γράφημα 19. 2012

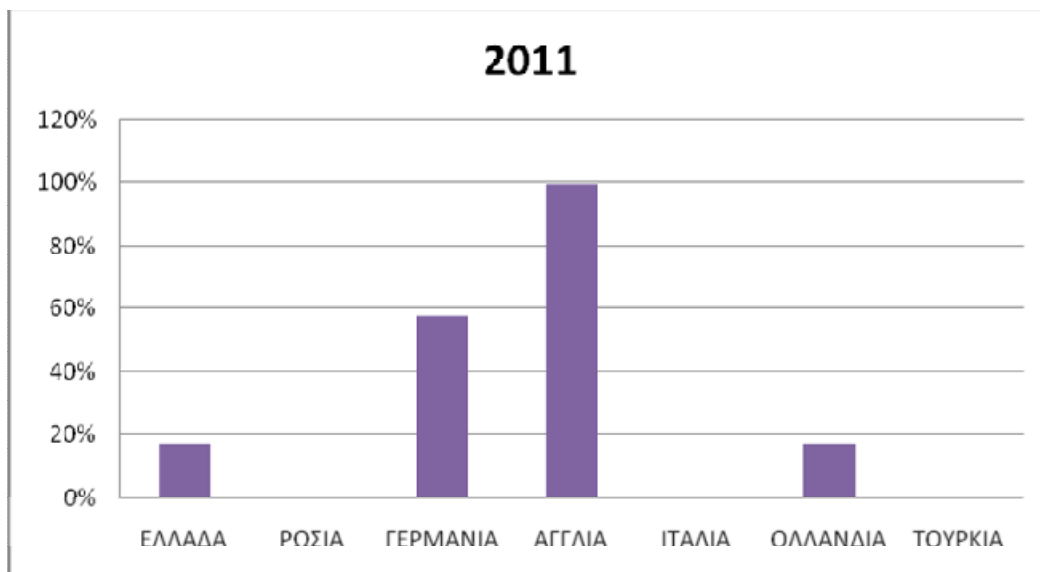
ΠΟΡΟΣ

Στην περιοχή του Πόρου το 2010 κατά κύριο λόγο οι πελάτες ήταν Άγγλοι ενώ το 55% Γερμανοί.

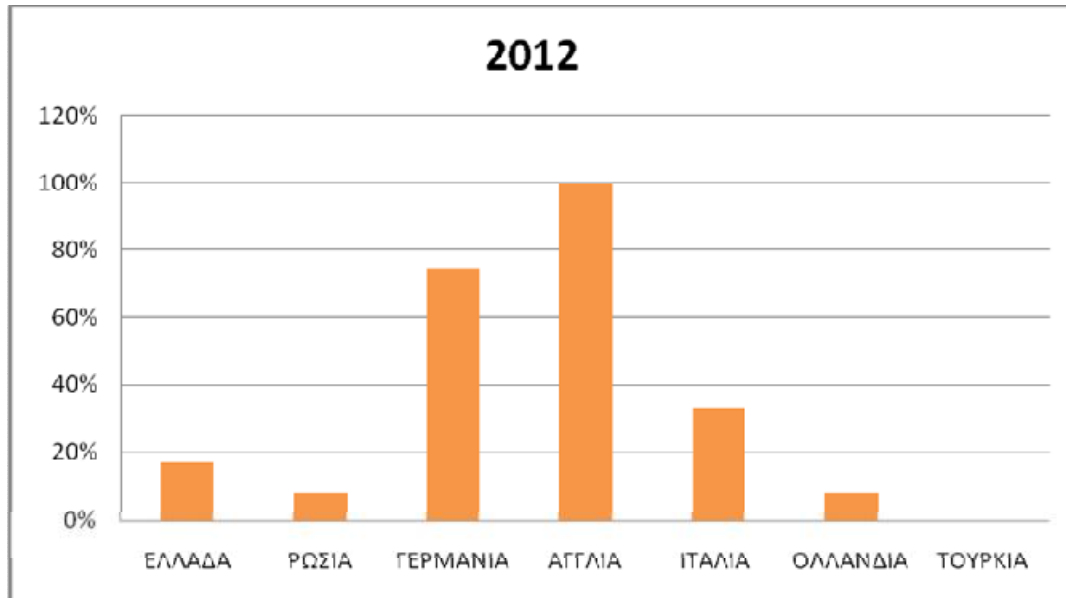
Γράφημα 20. 2010

Το 2011 σταθεροί πελάτες έμειναν οι Άγγλοι ενώ οι Γερμανοί πελάτες αυξήθηκαν κατά 58%.

Γράφημα 21. 2011

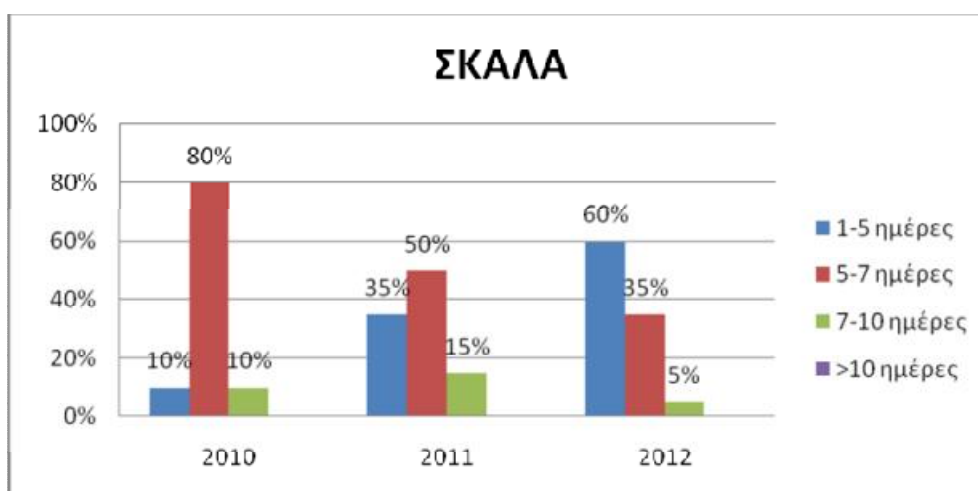
Το 2012 σταθεροί επίσης έμειναν οι Άγγλοι ως πελάτες των ξενοδοχείων, οι Γερμανοί αυξήθηκαν στο 75%, οι Έλληνες 17%, οι Ολλανδοί μειώθηκαν στο 8%, ενώ υπήρξαν και νέοι πελάτες Ιταλοί (33%) και Ρώσοι 8%.

Γράφημα 22. 2012

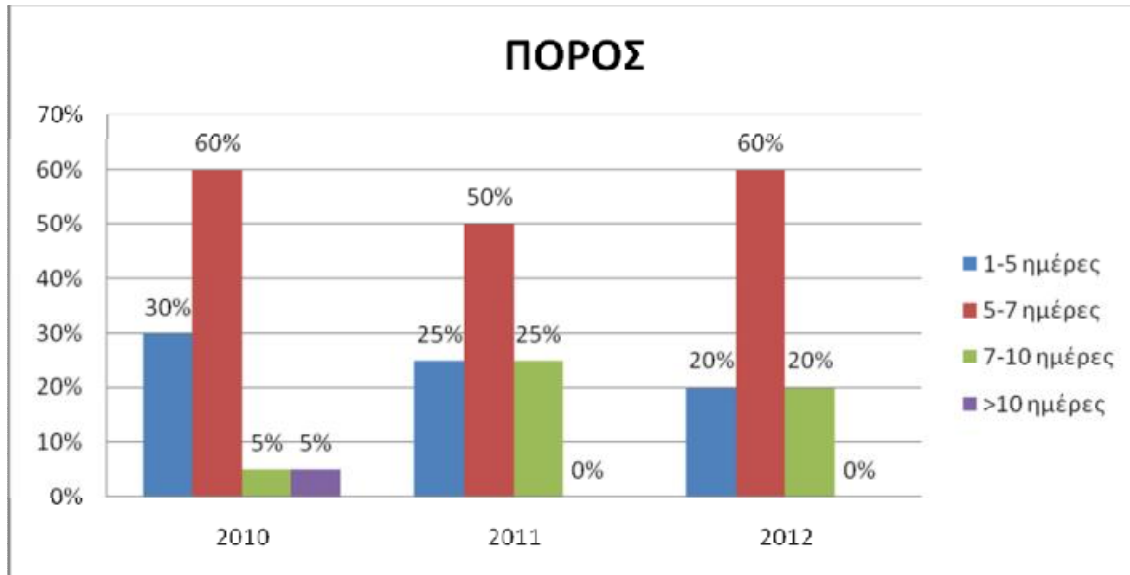
ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ

Το 80% των πελατών το 2010 παρέμειναν στα ξενοδοχεία της Σκάλας από 5 έως 7 ημέρες, ενώ το 2011 μόλις το 50% και το 35% από 1 με 5 ημέρες. Το 2012 το 60% προτίμησε διαμονή από 1 έως 5 ημέρες.

Γράφημα 23. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΣΚΑΛΑ

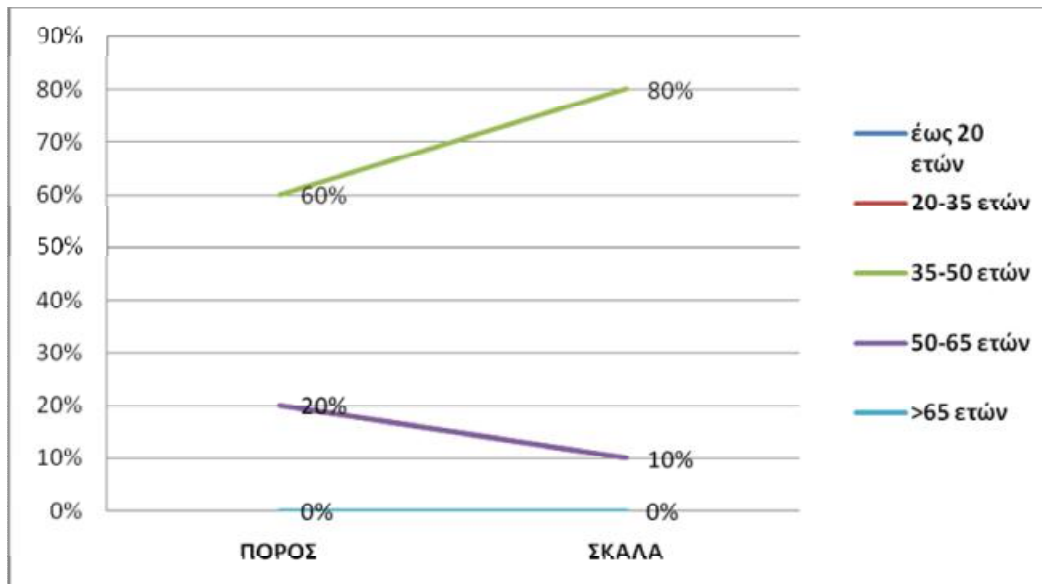
Στην περιοχή του Πόρου το 2010 το 60% των πελατών παρέμειναν από 5 έως 7 ημέρες, το 2011 μειώθηκε στο 50%, ενώ το 2012 επανήλθε το ποσοστό στο 60%.

Γράφημα 24. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ-ΠΟΡΟΣ

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ

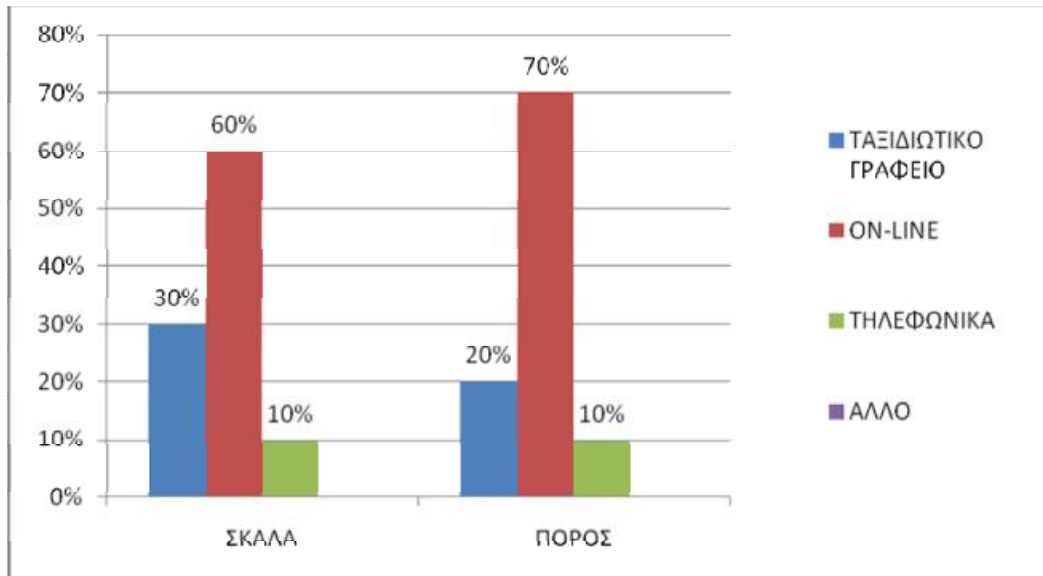
Η ηλικιακή διάρθρωση των πελατών και στις δύο περιοχές κυμαίνεται κυρίως από 35 έως 50 ετών.

Γράφημα 25. ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ [ΠΟΡΟΣ-ΣΚΑΛΑ]

ΤΡΟΠΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ

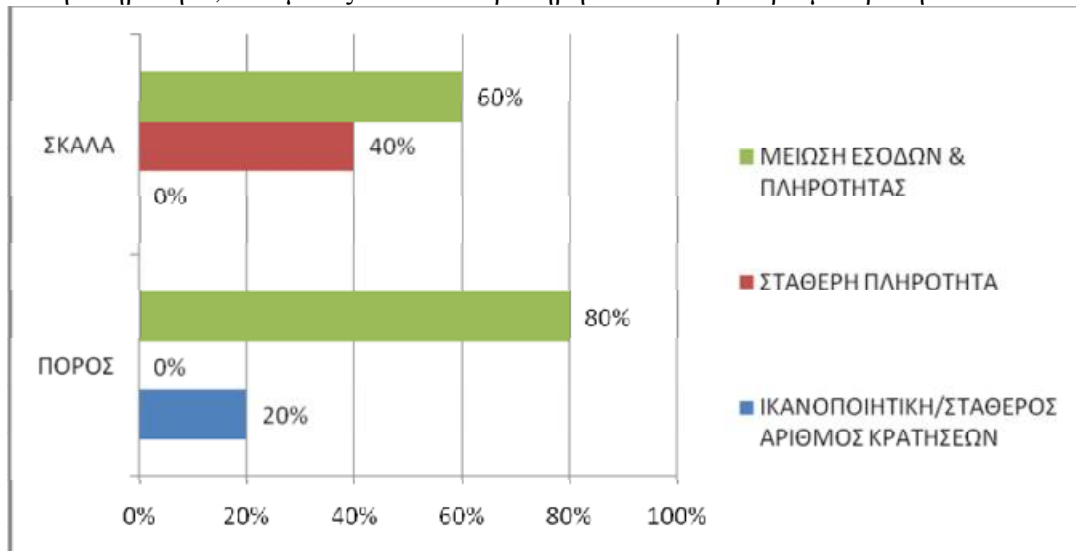
Οι κρατήσεις στα ξενοδοχεία της Σκάλας πραγματοποιήθηκαν κατά 60% μέσω διαδικτύου (on-line) και στον Πόρο επίσης μέσω διαδικτύου το 70% των πελατών.

Γράφημα 26.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ ΧΡΟΝΙΑΣ 2012 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ 2010 ΚΑΙ 2011

Ωστόσο, η γενική εντύπωση του 60% των ξενοδόχων της Σκάλας για το 2012 σε σχέση με το 2010 και 2011 είναι ότι μειώθηκαν τα έσοδα και η πληρότητα, ενώ μόλις το 40% παρατήρησαν ότι η πληρότητα έμεινε σταθερή. Ενώ στη Σκάλα το 80% υποστηρίζουν ότι μειώθηκαν τα έσοδα και η πληρότητα, ενώ μόλις το 20% παρατήρησαν σταθερό αριθμό κρατήσεων.

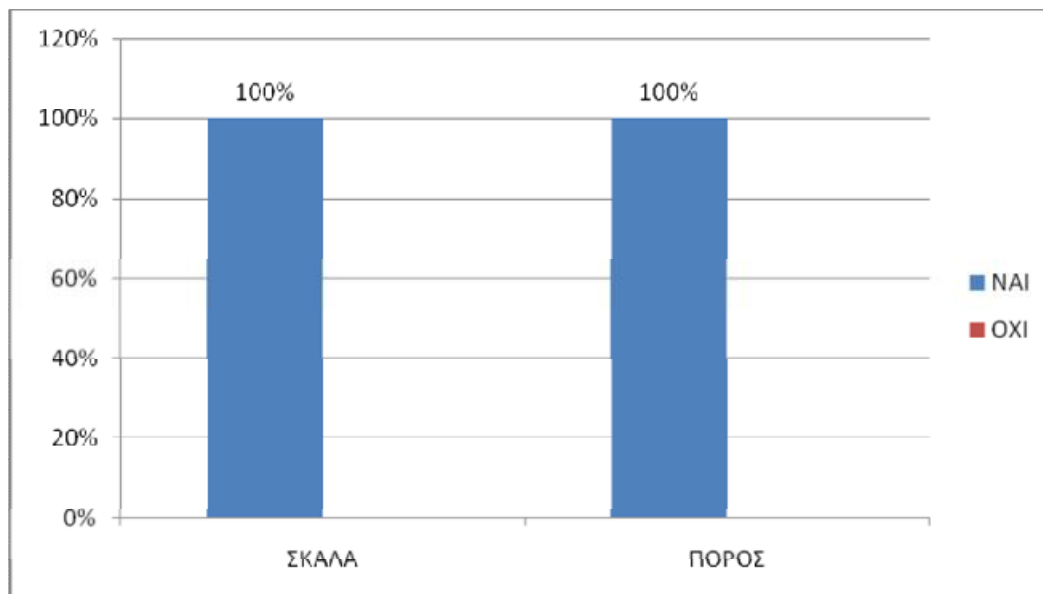
Γράφημα 27

Στην επόμενη ερώτηση η οποία ήταν ανοικτού τύπου, οι ξενοδόχοι διατύπωσαν την άποψή τους σχετικά με το εάν και κατά πόσο επηρέασε η τρέχουσα οικονομική κρίση της χώρας μας την ομαλή λειτουργία του ξενοδοχείου. Οι ξενοδόχοι στην Σκάλα, απάντησαν και οι είκοσι ότι η λειτουργία του ξενοδοχείου επηρεάστηκε αρνητικά. Στην ερώτηση “πώς επηρεάστηκε”, η πλειοψηφία, το 80% υποστηρίζουν ότι μειώθηκαν σημαντικά τα έσοδα αλλά και η διάρκεια παραμονής των πελατών στο ξενοδοχείο. Ενώ, μόλις το 20% υποστηρίζουν ότι μειώθηκε η τουριστική περίοδος και αυξήθηκαν οι δαπάνες για τη συντήρηση και λειτουργία του ξενοδοχείου.

Στην υποερώτηση “τί πρέπει να γίνει” όλοι συμφώνησαν (100%) να προβληθεί το νησί περισσότερο στο εξωτερικό και να γίνει «άνοιγμα» σε νέες αγορές. Επιπλέον, το 80% των ξενοδόχων, μίλησαν για χρηματοδότηση των επιχειρήσεων από το κράτος και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, έτσι ώστε να τονωθεί ολόκληρη η αγορά. Από την άλλη, το 50% πιστεύει ότι το νησί χρειάζεται καλύτερες υποδομές για τον τουρισμό.

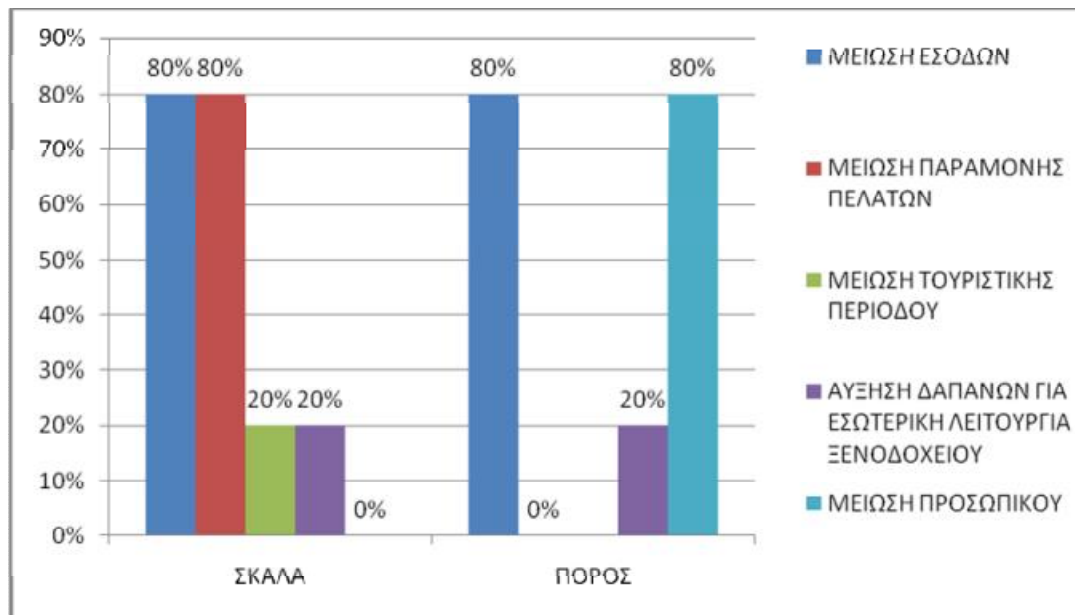
Από τη μεριά τους, οι ξενοδόχοι στον Πόρο, απάντησαν και αυτοί ότι επηρεάστηκε αρνητικά η λειτουργία των ξενοδοχείων από τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας (100%). Αφενός το 80% υποστηρίζουν ότι μειώθηκε το προσωπικό και τα έσοδα του ξενοδοχείου, αφετέρου μόλις το 20% παρατήρησαν σημαντικά προβλήματα στην εσωτερική λειτουργία του ξενοδοχείου τους. Επιπρόσθετα, στο “τί πρέπει να γίνει” όλοι (100%) συμφώνησαν στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων από το κράτος και στην βελτίωση των υποδομών, ώστε να δοθούν περισσότερα κίνητρα στους τουρίστες να επισκεφθούν το νησί.

ΕΠΗΡΕΑΣΕ Η ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ;

Γράφημα 28.

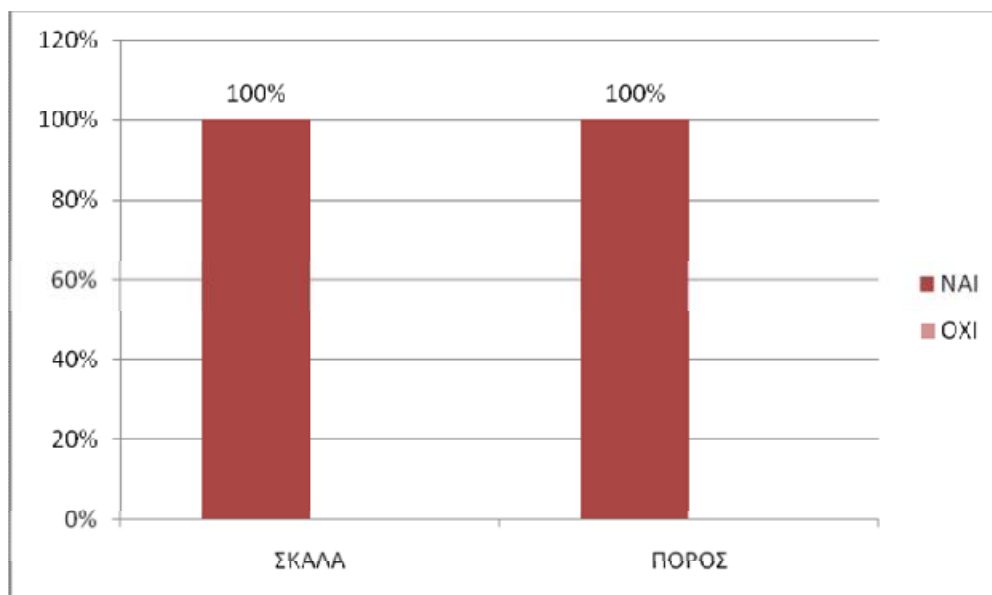
ΠΩΣ;

Γράφημα 29.

Στην ενδέκατη ερώτηση σχετικά με το εάν υπήρξαν κάποιοι παράγοντες που να έπαιξαν ρόλο στη φετινή πορεία της τουριστικής ανάπτυξης στα ξενοδοχεία, οι ξενοδόχοι στη Σκάλα απάντησαν και οι 20 “ναι” (100%). Και οι ξενοδόχοι στον Πόρο, απάντησαν με τη σειρά τους και αυτοί “ναι” (100%).

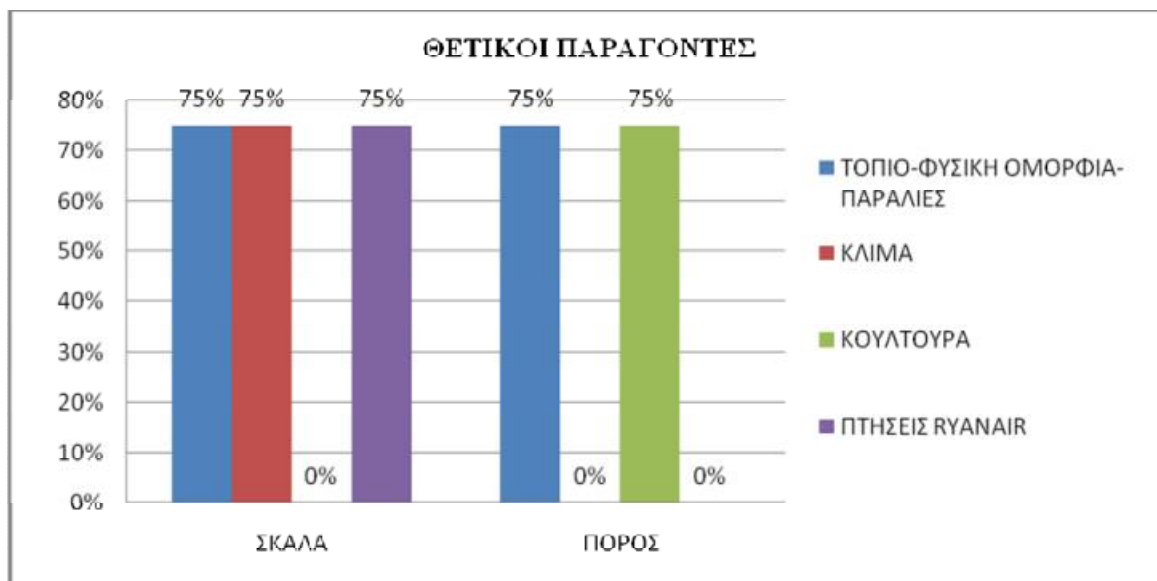
ΥΠΗΡΞΑΝ ΚΑΠΟΙΟΙ ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΑΙΞΑΝ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΦΕΤΙΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ;

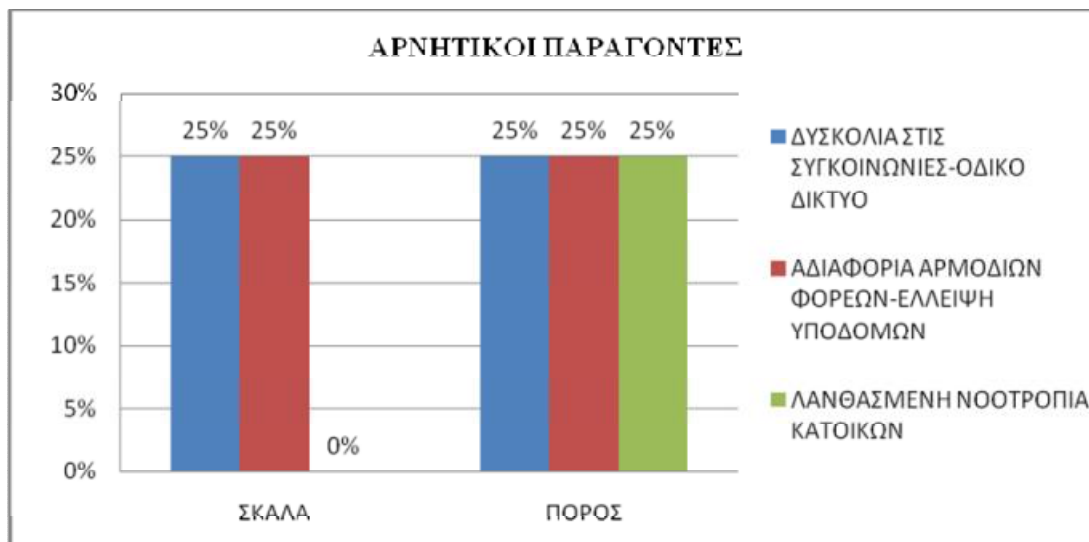
Γράφημα 30.

Στην υποερώτηση ποιοι ήταν οι θετικοί και οι αρνητικοί παράγοντες που έπαιξαν ρόλο στην τουριστική ανάπτυξη στα ξενοδοχεία της Σκάλας, το 75% των ξενοδόχων απάντησαν ότι ήταν θετικοί, όπως η φυσική ομορφιά, το τοπίο και οι πτήσεις από και προς το αεροδρόμιο της Κεφαλονιάς, της μεγαλύτερης εταιρείας παγκοσμίως χαμηλού κόστους, της Ryanair. Αντίθετα, το 25% απάντησαν ότι ήταν αρνητικοί, όπως η δυσκολία στις συγκοινωνίες και γενικότερα το οδικό δίκτυο και η ταλαιπωρία των ταξιδιωτών αλλά και η έλλειψη των κατάλληλων υποδομών για τον τουρισμό.

Από την άλλη, και το 75% των ξενοδόχων του Πόρου απάντησαν με τη σειρά τους ότι οι παράγοντες ήταν θετικοί, όπως το τοπίο, η φύση, το κλίμα, οι όμορφες παραλίες του νησιού και η γενικότερη κουλτούρα των κατοίκων. Ενώ, το 25% επίσης των ξενοδόχων απάντησαν ότι ήταν αρνητικοί, όπως η δυσκολία στις συγκοινωνίες και στο οδικό δίκτυο, η έλλειψη των κατάλληλων υποδομών και η αδιαφορία των αρμόδιων φορέων του τουρισμού, καθώς και η νοοτροπία των κατοίκων του νησιού αλλά και των επιχειρηματιών, οι οποίοι αναζητούν «υψηλής ποιότητας» τουρισμό.

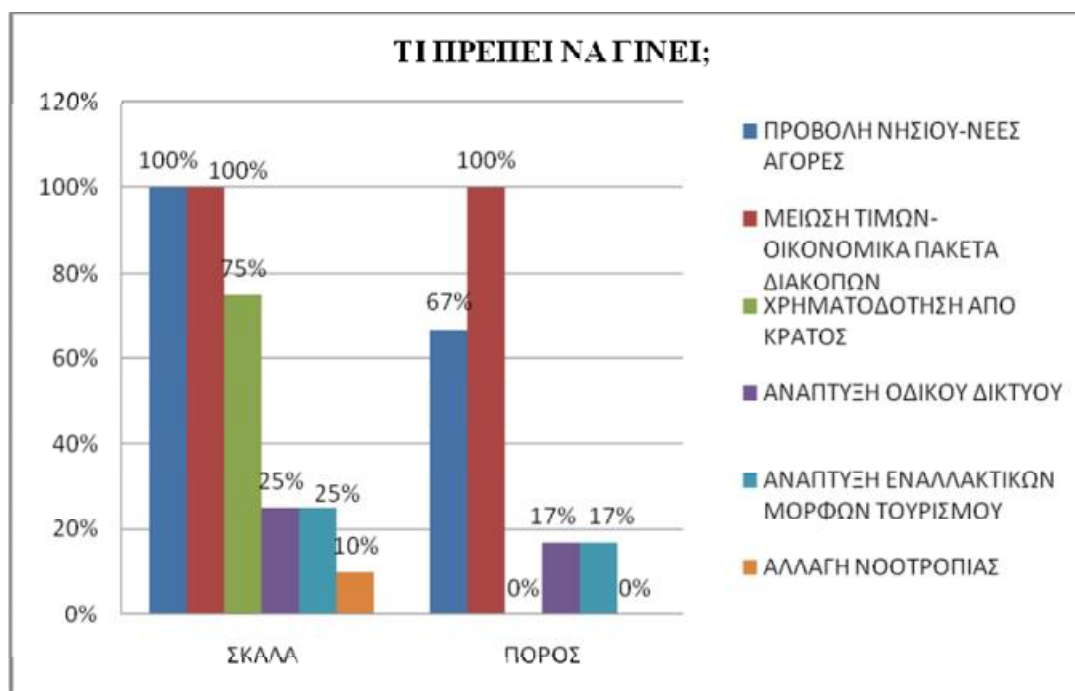
Γράφημα 31.

Γράφημα 32.

Στη δωδέκατη και τελευταία ερώτηση σχετικά με το τι πρέπει να γίνει ώστε να υπάρξει τουριστική ανάπτυξη στο νησί αλλά και ολοένα και περισσότεροι πελάτες στο ξενοδοχείο, και οι 20 απάντησαν (100%) ότι χρειάζεται να προβληθεί περισσότερο το νησί κυρίως στο εξωτερικό αλλά και να υπάρξει μείωση τιμών με οικονομικότερα πακέτα διακοπών. Το 75% υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να υπάρξει περισσότερο ενδιαφέρον από όλους τους αρμόδιους φορείς που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με τον τουρισμό αλλά και χρηματοδότηση από το κράτος που θα δώσει ‘ανάσα’ στους ξενοδόχους. Επιπλέον, το 25% πιστεύουν ότι πρέπει να αναπτυχθεί το οδικό και θαλάσσιο δίκτυο ώστε να διευκολυνθούν οι μετακινήσεις των τουριστών από και προς το νησί αλλά παράλληλα να αναπτυχθούν και εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως για παράδειγμα ο οικοτουρισμός ή ο θρησκευτικός τουρισμός. Ακόμη, μόλις το 10% υποστηρίζουν ότι θα πρέπει να αλλάξει η γενικότερη νοοτροπία των κατοίκων ως προς τον τρόπο που αντιμετωπίζουν τον τουρίστα και να απαλλαχτούν από κάθε είδους στερεότυπες απόψεις.

Από τη μεριά τους και οι 12 ξενοδόχοι του Πόρου (100%) υποστηρίζουν και αυτοί ότι θα πρέπει να υπάρξει μείωση των τιμών στα πακέτα διακοπών, ενώ το 67% πιστεύουν ότι θα πρέπει να προβληθεί περισσότερο το νησί και να υπάρξει «άνοιγμα» σε νέες αγορές, ώστε να αυξηθεί η τουριστική κίνηση. Τέλος, μόλις το 17% επιθυμούν τη βελτίωση των συγκοινωνιών και την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Γράφημα 33.

6.1.6 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η τουριστική ανάπτυξη της Κεφαλονιάς και συγκεκριμένα των περιοχών Σκάλας και Πόρου, όπου συγκεντρώνεται ο μεγαλύτερος αριθμός ξενοδοχειακών μονάδων, αποτελεί θέμα υψίστης σημασίας για όλο το νησί και κυρίως για τους ξενοδόχους των περιοχών αυτών.

Είναι φανερό ότι η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις του δήμου Ελειού-Πρόννων.

Στα πλαίσια της έρευνας που διεξήχθη μοιράστηκαν 32 ερωτηματολόγια σε ξενοδόχους του νησιού των περιοχών Σκάλας και Πόρου, οι οποίοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής σχετικά με τα ξενοδοχεία και τους πελάτες τους αλλά και σε ερωτήσεις ανοικτού τύπου, όπου κλήθηκαν να διατυπώσουν την άποψή τους σχετικά με τους τοπικούς και οικονομικούς παράγοντες που επηρέασαν την ομαλή λειτουργία των ξενοδοχείων, καθώς και να προτείνουν τρόπους αντιμετώπισης της γενικότερης κατάστασης.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι από το 2010 έως και το 2012 η πληρότητα των ξενοδοχείων και στην Σκάλα και στον Πόρο μειώθηκε και δεν αυξήθηκε όπως προσδοκούσαν οι ξενοδόχοι. Οι πελάτες ήταν ως επί το πλείστον Άγγλοι, Έλληνες, Γερμανοί, ελάχιστοι Ολλανδοί, Ρώσοι, Ιταλοί και Τούρκοι. Από το 2010 έως το 2012 δεν υπήρξαν “νέοι” πελάτες διαφορετικής εθνικότητας. Επιπλέον, από το 2010 και έπειτα παρατηρείται μείωση στις ημέρες παραμονής των πελατών στο ξενοδοχείο, αφού το 2012 κανείς δεν προτίμησε να κάνει διακοπές πάνω από 10 ημέρες, ενώ οι πιο συχνοί πελάτες στα ξενοδοχεία και των δύο περιοχών είναι ηλικίας από 35 έως 65 χρόνων. Επιπλέον, η πλειοψηφία των πελατών πραγματοποιούν και τα τρία αυτά έτη κρατήσεις κυρίως μέσω διαδικτύου. Βέβαια, η γενική εντύπωση των ξενοδόχων της Σκάλας και του Πόρου για το 2012 συγκριτικά με τις χρονιές 2010 και 2011 είναι αρνητική, καθώς όπως

υποστηρίζουν μειώθηκαν σημαντικά τα έσοδα και η πληρότητα. Ακόμη πιστεύουν ότι η τρέχουσα οικονομική κρίση επηρέασε αρνητικά τη λειτουργία των ξενοδοχείων. Συγκεκριμένα, υποστηρίζουν ότι μειώθηκε η παραμονή των πελατών άρα και τα έσοδα, λόγω της μειωμένης τουριστικής περιόδου και των αυξημένων τιμών των προσφερόμενων τουριστικών πακέτων και υπηρεσιών. Παράλληλα, αυξήθηκαν οι δαπάνες για τη λειτουργία και τη συντήρηση των ξενοδοχείων και μειώθηκε σημαντικά ο αριθμός του προσωπικού των ξενοδοχείων, καθώς δεν υπήρχε η δυνατότητα πληρωμής τους βάσει των αναγκών και απαιτήσεών τους.

Ταυτόχρονα, υποστηρίζουν ότι για την τουριστική ανάπτυξη της Σκάλας και του Πόρου, βοήθησαν από τη μία ο ίδιος ο τόπος, η φυσική του ομορφιά, το ζεστό κλίμα και οι υπέροχες παραλίες του νησιού, από την άλλη όμως υπήρξαν και σημαντικοί αρνητικοί παράγοντες που δεν ευνόησαν την αύξηση της τουριστικής κίνησης στο νησί. Αυτοί όπως επισημάνθηκε από τους ξενοδόχους ήταν τόσο η αδιαφορία των αρμόδιων φορέων για την ανάπτυξη του τόπου, η έλλειψη των κατάλληλων υποδομών, η δυσκολία στις μετακινήσεις των ταξιδιωτών από και προς το νησί, όσο και η γενικότερη λανθασμένη νοοτροπία των ντόπιων, οι οποίοι αντί να ευγνωμονούν τον τουρίστα και να τον θέτουν στο επίκεντρο της προσοχής τους, αντίθετα τον «σνομπάρουν».

Εν κατακλείδι, και οι 32 ξενοδόχοι της Σκάλας και του Πόρου, με τους οποίους πραγματοποιήθηκε προσωπική συνέντευξη με τον καθένα ξεχωριστά, πιστεύουν ότι εάν δοθεί έμφαση στον τουρίστα και στις ανάγκες του απαλλαγμένοι από στερεότυπα και εάν προβληθεί περισσότερο το νησί στο εξωτερικό σε νέες αγορές, τότε θα επιτευχθεί αύξηση των εσόδων για όλο το νησί συνεπώς περισσότεροι πελάτες και στα ξενοδοχεία. Κρίνεται απαραίτητο, λοιπόν, να υπάρξουν οικονομικότερα και ανταγωνιστικότερα πακέτα διακοπών, να αναπτυχθεί το οδικό και θαλάσσιο δίκτυο, ώστε να αποφευχθεί η ταλαιπωρία των τουριστών, αλλά και να αναπτυχθούν και οι άλλες μορφές τουρισμού, όπως ο αγροτουρισμός ή ο θαλάσσιος τουρισμός.

Η Κεφαλονιά είναι μια περιοχή με τέτοιο φυσικό πλούτο και πλεονεκτική θέση που δεν μπορεί να μείνουν αναξιοποίητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

7.1 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αναμφίβολα, ο τουρισμός αποτελεί βασικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας γενικότερα.

Η ύφεση, στην οποία εισήλθε η ελληνική οικονομία από το 2010, πρέπει να δώσει το έναυσμα για ένα νέο ξεκίνημα στη χώρα μας, με τη μετάβαση της οικονομίας σε ένα μοντέλο λειτουργίας προσανατολισμένο στις εξαγωγές και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας. Το παλαιό μοντέλο ανάπτυξης, που βασίστηκε στην κατανάλωση και την πιστωτική επέκταση, έφτασε στο τέλος του. Σύμφωνα με την άποψη του αναπληρωτή διευθύνοντος συμβούλου της Eurobank EFG, Ν.Καραμούζη, (xenianews) μέσα σε αυτό το νέο περιβάλλον αποτελεί κοινή πεποίθηση ότι ο τουρισμός μπορεί να αποτελέσει τον καθοριστικό μοχλό αναστροφής και ανάπτυξης του συνόλου της ελληνικής οικονομίας.

Αρκεί να υπάρξει αντίληψη και αποδοχή της διάστασης της «τουριστικής οικονομίας», ξεφεύγοντας από την αντίληψη της «τουριστικής βιομηχανίας».

Ο τουρισμός ορίζεται πλέον διεθνώς ως μια πηγή ζήτησης εγχώριων και διεθνών καταναλωτών (τουριστών) για αγαθά και υπηρεσίες μεταφοράς, στέγασης/διαμονής, διατροφής, ένδυσης, ψυχαγωγίας, πολιτισμικών αγαθών και λοιπά. Η αποδοχή αυτής της πραγματικότητας στοιχειοθετεί και τον ρόλο του Τουρισμού στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας και την ανάπτυξη. Και, βεβαίως, αυτή η προσέγγιση θα στηρίξει και την εφαρμογή ανάλογης τουριστικής πολιτικής, ως μέρους της ευρύτερης πολιτικής για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη.

Παράλληλα, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του ελληνικού τουρισμού πρέπει όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς να καταλήξουν σε ένα ρεαλιστικό στρατηγικό σχέδιο, το οποίο θα δώσει την ώθηση ώστε το ελληνικό τουριστικό προϊόν να αυξάνει το μερίδιό του στη διεθνή τουριστική αγορά, μέσω της αναβάθμισης της ποιότητας της προσφοράς και διαφοροποίησης έναντι του διεθνούς ανταγωνισμού. Στο «παιχνίδι» αυτό πρέπει να μετάσχει το μεγαλύτερο μέρος της εγχώριας παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών, ώστε να υπάρχει ένα πραγματικά εθνικό μέτωπο, που θα στηρίξει την προσπάθεια, προς όφελος όλων. Προς αυτήν την κατεύθυνση, οι φορείς του τουρισμού πρέπει να βρουν τα πεδία κοινής δράσης με τη βιομηχανία, το εμπόριο και άλλους τομείς, που ωφελούνται από τον τουρισμό, προκειμένου να «σφυρηλατηθεί» αυτό το ενιαίο εθνικό μέτωπο.

Με τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί και ο ζητούμενος καλύτερος συντονισμός των κρίκων της τουριστικής αλυσίδας από πλευράς του κράτους. Προσφάτως ο νέος πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος, Γιώργος Τσακίρης, ανέφερε ενδεικτικά μόνο νούμερα που δείχνουν ότι η συνεισφορά του Τουρισμού στις πωλήσεις και στις επιδόσεις διαφόρων κλάδων είναι (τουλάχιστον): 30% - 35% των πωλήσεων κρασιών στη χώρα μας οφείλεται στον τουρισμό, όπως και το 25% - 30% του έργου των μεταφορών, το 12% των τροφίμων, το 4% της επικοινωνίας, το 25% - 30% του εμποιασμένου νερού, το 65% της αργυροχρυσοχοΐας, το 55% της καλλιτεχνικής βιοτεχνίας και το 85% των επισκεπτών των μουσείων και αρχαιολογικών χώρων.

Ο Τουρισμός, επίσης, δίνει άμεση απασχόληση σε 400.000 εργαζόμενους και έμμεσα σε 900.000 άτομα. Αυτό το, προαναφερόμενο, μοντέλο ανάπτυξης επιβάλλει, βεβαίως, νέους κανόνες διοίκησης και διαχείρισης και, ασφαλώς, έρευνας, καταγραφής και ανάλυσης των παραμέτρων και μεγεθών της τουριστικής οικονομίας.

Έτσι, θα διαμορφωθούν εφικτά, μακροπρόθεσμα, σχέδια ανάπτυξης, με ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους, που θα υποστηρίζονται από τις επιμέρους πολιτικές και τα μέσα προώθησης, θα οριστικοποιηθούν οι φορείς κοινών δράσεων πολιτείας και ιδιωτικού τομέα.

Ο τουρισμός, άλλωστε, έχει τη δυναμική να στηρίξει την έξοδο της ελληνικής οικονομίας από την κρίση, εφόσον η πολιτεία κατανοήσει τη συμβολή του τομέα στην ανάπτυξη των υπολοίπων κλάδων καθώς και στην απασχόληση και δώσει τη δέουσα προτεραιότητα στον τουρισμό.

Όσον αφορά την Κεφαλονιά, θα πρέπει να δοθούν κίνητρα στον ιδιωτικό τομέα για επενδύσεις στο νησί μας, όχι μόνο από την κυβέρνηση αλλά από διάφορες δημόσιες υπηρεσίες που αντί να παροτρύνουν επενδύσεις καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια -είτε με την γραφειοκρατία, είτε με άλλους τρόπους να εμποδίζουν κάθε επενδυτική διάθεση και να απογοητεύουν κάθε σοβαρό επενδυτή.

Ο θαλάσσιος τουρισμός το 2020 υπολογίζεται να είναι τις τάξεως των 60 δις ευρώ, δηλαδή υπερδιπλάσιος του σημερινού. Συνεπώς, η Κεφαλονιά οφείλει να ετοιμαστεί για να απορροφήσει το μερίδιο που της αναλογεί. Να ετοιμάσει τάχιστα τις υποδομές της, να εκσυγχρονίσει τα λιμάνια της, να προσφέρει σύγχρονες υπηρεσίες διευκόλυνσης στους -από θαλάσσης-επισκέπτες της.

Καμία σοβαρή τουριστική ανάπτυξη του νησιού δεν πρόκειται να γίνει αν πρώτα δεν εκπονηθεί ένα στρατηγικό αναπτυξιακό πρόγραμμα, ένα «σχέδιο» για το νησί.

Μέσα σε αυτό το «σχέδιο» ο τουρισμός θα έχει δεσπόζουσα θέση, αλλά θα πρέπει να μελετηθούν οι σωστές αναλογίες με τον πρωτογενή τομέα και κυρίως με την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Για την εκπόνηση ενός πλάνου απαιτούνται οικονομολόγοι, πρώτα από όλα, και άλλοι εξειδικευμένοι επιστήμονες, όπως γεωπόνοι, περιβαλλοντολόγοι, ειδικοί τροφίμων, και όλοι αυτοί σε συνεργασία με τους επαγγελματίες, τους εργαζόμενους και τους εκλεγμένους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Περιφέρειας, με τον βουλευτή. Τέλος, κρίνεται σκόπιμο να οργανωθούν σε κάθε δήμο του νησιού επιτροπές τουρισμού, οι οποίες θα ασχολούνται τόσο με την προώθηση και διαφήμιση του νομού, όσο και με την εκπόνηση κάποιου στρατηγικού τουριστικού αναπτυξιακού προγράμματος της Κεφαλονιάς ή κάποιου προγράμματος marketing και ολοκληρωμένης επικοινωνίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική βιβλιογραφία

1. Βαρβαρέσος, Σ., (β' έκδοση: Αύγουστος 2000), «Τουριστικές οικονομικές προσεγγίσεις», εκδόσεις: Προπομπός, Αθήνα.
2. Ηγουμενάκης, Ν., Κραβαρίτης, Κ., Λύτρας, Π., (1999, 1998), «Εισαγωγή στον τουρισμό», εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα.
3. Lickorish, L., Jenkins, C., (Οκτώβριος 2004), «Μια εισαγωγή στον τουρισμό», εκδόσεις: Κριτική, Αθήνα.
4. HarvardBusinessPress, (Απρίλιος 2009, 1^η έκδοση), «Πώς να διαχειρίζεσαι τις κρίσεις», εκδόσεις: Κριτική, Αθήνα.
5. Ηγουμενάκης Νίκος Γ., (1996), «Τουριστική Πολιτική», εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα.
6. Ηγουμενάκης Νίκος Γ., (2000), «Τουρισμός και ανάπτυξη», εκδόσεις: Interbooks, Αθήνα.
7. Τσάρτας Πάρις Α., (Σεπτέμβριος 2010, 1^η έκδοση), «Ελληνική τουριστική ανάπτυξη- Χαρακτηριστικά, διευκρινήσεις, προτάσεις», εκδόσεις: Κριτική, Αθήνα.
8. Gartner William C., (2001), «Τουριστική Ανάπτυξη- Αρχές, Διαδικασίες και Πολιτικές», εκδόσεις: Έλλην, Αθήνα.

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

1. Έκδοση ηξερευνητικήςεργασίαςμετίτλο «DepeuplementetdeveloppementTouristique dans l' Espace Insulaire Grec: Le cas de Cephalonie et Ithaque dans les Iles Ionniennes», τουΗλ. Μπεριάτου, στο πλαίσιο της σειράς επιστημονικών δημοσιεύσεων του Ιδρύματος (έκδοση 1999).

Σχέδια-Συνέδρια(Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη)

1. Σχέδιο οικονομικής αναπτύξεως Ν. Κεφαλληνίας-Τουριστική ανάπτυξη, Περιφερειακή Διοίκησης Πελοποννήσου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας III Υπηρεσία συντονισμού - ανάπτυξεως περιφέρειας, Πατραί, Φεβρουάριος 1972.
2. Α' Αναπτυξιακό συνέδριο Κεφαλονιάς & Ιθάκης (11-12-13 Ιουλίου 1986).
3. 1^ο Προσυνεδριακό διήμερο με θέμα: «Η γενική θεώρηση των προβλημάτων του τουρισμού», Νομαρχία Κεφαλονιάς & Ιθάκης-Νομαρχιακή Επιτροπή Τουρισμού (12-13 Δεκεμβρίου 1987).

4. 2^ο Αναπτυξιακό συνέδριο Κεφαλονιάς & Ιθάκης-Πόρισμα εργασιών συνεδρίου, διοργάνωση: Νομαρχία Κεφαλονιάς & Ιθάκης (25-26-27 Ιουλίου 1987).

5. 3^ο Αναπτυξιακό συνέδριο Κεφαλονιάς & Ιθάκης-Προσυνεδριακά διήμερα μελέτης θεμάτων τουρισμού-Συνοπτική παρουσίαση εισηγήσεων (3-4-5 Ιουνίου 1988).

Μελέτες - Έρευνες-Προγράμματα

1. Μελέτη - έρευνα καταγραφής και χαρτογράφησης της μνημειακής κληρονομιάς Κεφαλονιάς και Ιθάκης με στόχο τη δημιουργία ολοκληρωμένου Αρχείου Μνημείων (Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη).

2. Έρευνα για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών στη νησιωτική περιφέρεια Ιονίων Νήσων (Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη).

3. 9ο Επιστημονικό Συμπόσιο Κεφαλονιάς (2009)-[Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη].

4. 2007 - 7ο Διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο Περιβάλλοντος(Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη).

5. Μελέτη & προγράμματα οικονομικής αναπτύξεως Ν. Κεφαλονιάς, Μπεκατώρου Σπύρου Τ., Αθήναι 1968 [Κοργιαλένειος Βιβλιοθήκη].

6. Ζαχαράτος Γεράσιμος Α., Τσάμος Γεώργιος, «Σχέδιο δράσης για την επίτευξη ενός κοινά αποδεκτού πλαισίου ατζέντας 21 για το νομό Κεφαλονιάς και Ιθάκης-πρώτη φάση», Νομαρχία Κεφαλονιάς και Ιθάκης-Πανεπιστήμιο Πατρών-εργαστήριο ερευνών και δορυφόρων λογαριασμών τουρισμού (Σεπτέμβριος 2008).

Ηλεκτρονικές πηγές

<http://kefaloniapress.gr>

www.synedrio.gr

<http://www.kefaloniaview.gr/>

<http://www.inkefalonias.gr/enimerosi/toyrismos.html?start=60>

<http://www.inkefalonias.gr/apopseis/arthra/item/3650%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%B1%CF%84%CF%83%CE%AC%CF%84%CE%B%CF%85t%CE%BF%CE%B4%CF%8D%CF%83%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%B%CE%BB%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%AF%CF%81%CE%B9.html>

<http://voutospres.blogspot.gr/search/label/%CE%A4%CE%9F%20%CE%92%CE%97%CE%9C%CE%91%20%CE%A4%CE%9F%CE%A5%20%CE%A4%CE%9F%CE%A%CE%A1%CE%99%CE%A3%CE%9C%CE%9F%CE%A5>

<http://www.kefalonizw.com/nea-eideseis-events/nea/agonasepibiosesgiatontourismo.html>

<http://www.newsbomb.gr/>

<http://thetravellernews.com/tourismos-kai-krisi/>

http://tosxediodiasoshs.blogspot.com/p/blog-page_10.html

<http://www.dealnews.gr>

<http://www.wikipedia.org>

<http://www.alternative.gr>

<http://www.in.gr/ταξίδιακαιτουρισμός>

<http://www.diakopes.gr>

<http://www.traveldailynews.gr>

<http://www.ionion.com>

<http://www.kefalonias-online.gr>

<http://www.dealnews.gr>

<http://www.enet.gr>

<http://www.kefalonias-net.gr>

<http://www.helexpo.gr>

<http://www.kefalonias-ithaca.gr>

<http://www.gokefalonias.com>

<http://www.sete.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α.ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ø Ερωτηματολόγιο πτυχιακής εργασίας με θέμα: «ΟΙ ΕΠΙΔΡΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΙΟΥ & ΠΡΟΝΝΩΝ, ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ».

Φοιτήτρια: Αραβαντινού Αναστασία
Εποπτεύων καθηγητής: Σωτηρόπουλος Γεώργιος

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

1) ΤΟΠΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ

ΠΟΡΟΣ ΣΚΑΛΑ

2) ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ/ΤΑΞΗ

Α' * ** *** **** *****

Β'

Γ'

3) ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ

.....

4) ΠΟΙΟ ΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΘΕΡΙΝΟΥΣ ΜΗΝΕΣ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2010, 2011, 2012;

2010	<50	50-60	60-70	70-80	>80
ΙΟΥΝΙΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ					

2011	<50	50-60	60-70	70-80	>80
ΙΟΥΝΙΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ					

2012	<50	50-60	60-70	70-80	>80
ΙΟΥΝΙΟΣ ΙΟΥΛΙΟΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ					

5) ΠΟΙΑ Η ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ-ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ; (%)

	2010	2011	2012
ΓΕΡΜΑΝΙΑ			
ΑΓΓΛΙΑ			
ΙΤΑΛΙΑ			
ΑΛΛΟ			

6) ΠΟΙΑ Η ΜΕΣΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΤΟΥΣ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ;

	1-5	5-7	7-10	>10
2010				
2011				
2012				

7) ΠΟΙΑ Η ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΔΙΑΦΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ;

	Έως 20	20-35	35-50	50-65	>65
2010	☐	☐	☐	☐	☐
2011	☐	☐	☐	☐	☐
2012	☐	☐	☐	☐	☐

8) ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ;

A) ΜΕΣΩ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

B) ΟΝ-LINE

Γ) ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΑ

Δ) ΑΛΛΟ _____

9) ΔΙΑΤΥΠΩΣΤΕ ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΑΣ ΕΝΤΥΠΩΣΗ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΦΕΤΙΝΗ ΧΡΟΝΙΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΑ ΕΤΗ (2010, 2011).

10) ΕΠΗΡΕΑΣΕ Η ΤΡΕΧΟΥΣΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΜΑΣ ΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ;

A) ΝΑΙ :

B) ΟΧΙ

i. ΠΩΣ ΤΗΝ ΕΠΗΡΕΑΣΕ;

ii. ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ;

11) ΥΠΗΡΞΑΝ ΚΑΠΟΙΟΙ ΤΟΠΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΑΙΞΑΝ ΡΟΛΟ ΣΤΗ ΦΕΤΙΝΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ;

A) ΝΑΙ

B) ΟΧΙ

*ΑΝ ΝΑΙ, ΗΤΑΝ: i) ΘΕΤΙΚΟΙ

.....
.....
.....

ii) ΑΡΝΗΤΙΚΟΙ

.....
.....
.....

12) ΤΙ ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΩΣΤΕ ΝΑ ΥΠΑΡΞΕΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟ ΝΗΣΙ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΛΟΕΝΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΤΟ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ;

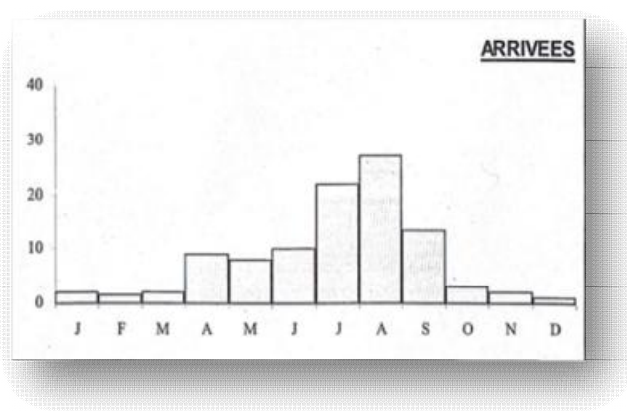
.....
.....
.....
.....
.....
.....

**Το συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο & θα χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για τις ανάγκες της έρευνας στα πλαίσια υλοποίησης της πτυχιακής μου εργασίας.*

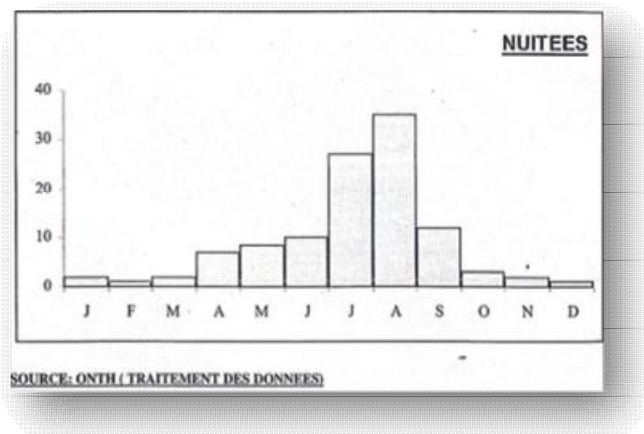
Σας ευχαριστώ πολύ!

Β. ΥΛΙΚΟ ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΟ ΗΛ.ΜΠΕΡΙΑΤΟΥ & ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η τουριστική κίνηση στην Κεφαλονιά-Η συνολική μηνιαία κατανομή 1980 (%)-[ΗΛ.ΜΠΕΡΙΑΤΟΣ]

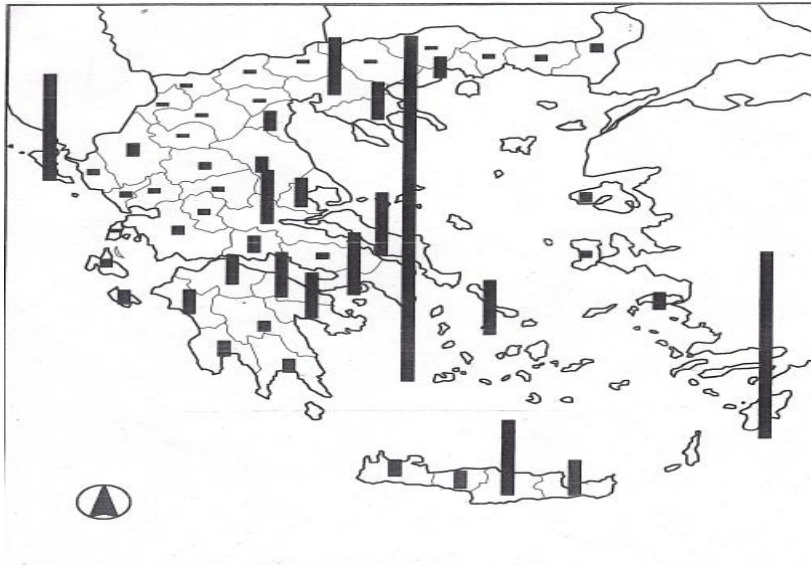

ΑΦΙΞΕΙΣ

ΝΥΧΤΕΣ (ΔΙΑΜΟΝΗΣ)

Η κατανομή του ξενοδοχειακού δυναμικού στον ελληνικό χώρο (1979)-
[ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ]

GRAPHIQUE No 15: GRECE 1-1-1979
REPARTITION DE LA CAPACITE HOTELLIERE DANS L' ESPACE GREC

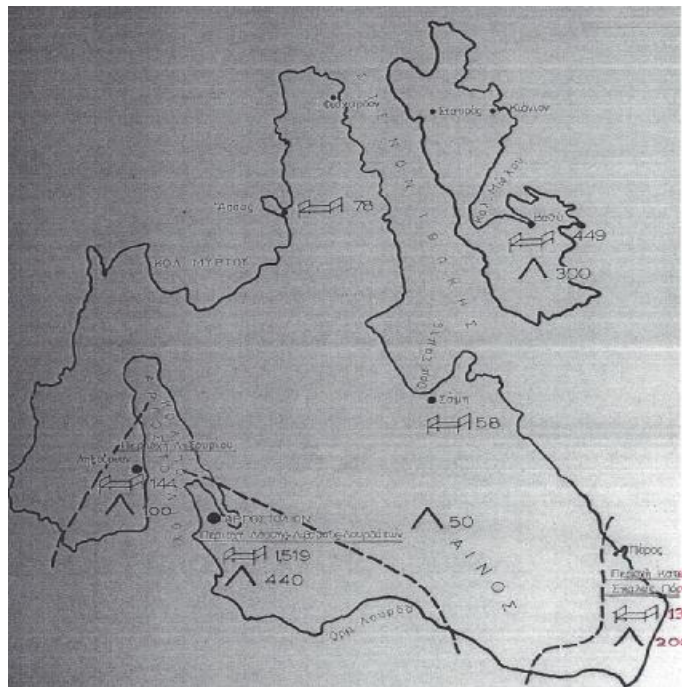
ECHELLE: N° DE LITS

SOURCE: ONTH (TRAITEMENT DES DONNEES)

0 50 100 Kilometres

ΣΧΕΔΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ Ν.ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ-ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ- (ΤΜΗΜΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΠΕΛΛΟΠΟΝΗΣΟΥ & ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ)

Υ Π Ο Μ Ν Η Μ Α

--- ΟΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

▢ α. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΥΡΙΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

∧ α. ΑΡΙΘΜΟΣ ΒΟΗΘΗΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΩΝ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΝ ΔΥΝΑΜΙΚΟΝ 1976

ΚΛΙΜΑΞ 1:200.000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ 16

Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΜΙΚΡΟ-ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ (ΕΛΛΗΝΕΣ & ΞΕΝΟΙ).

Tableau B.18.

**MOUVEMENT HOTELIER: PARTICIPATION RELATIVE DES
PRINCIPALES MICRO-REGIONS EN 1980
(en % des nuitées)**

	GRECS	ETRANGERS	TOTAL
ARGOSTOLI	53,1	46,9	100,0
	68,0	76,0	71,5
LIXOURI	99,7	0,3	100,0
	3,2	0,0	1,8
ITHAQUE	69,0	31,0	100,0
	2,4	1,3	1,9
SAMI	71,8	28,2	100,0
	9,1	4,5	7,1
POROS	64,0	36,0	100,0
	0,9	0,6	0,8
AUTRES	54,4	45,6	100,0
	16,4	17,6	16,9
TOTAL	55,8	44,2	100,0
	100,0	100,0	100,0

Source: O.N.T.H. (Traitement de données)